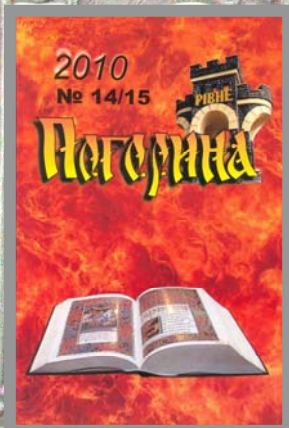
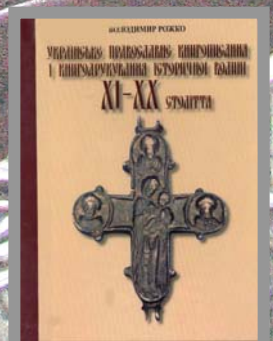
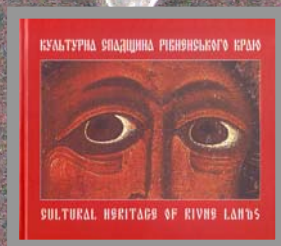

450 років Тересопницькому Євангелію

Тересопницьке Євангеліє: показчик документних джерел

Рівненська державна обласна бібліотека

450 років Пересопницькому Євангелію

**ПЕРЕСОПНИЦЬКЕ ЄВАНГЕЛІЄ:
показчик документних джерел**

*Науково-допоміжний
бібліографічний показчик*

**До 450-річчя створення
Пересопницького Євангелія**

**Рівне
«Волинські обереги»
2011**

Пересопницьке Євангеліє : показчик документних джерел : До 450-річчя створення Пересопницького Євангелія / Рівненська держ. обл. б-ка ; укл. Н. М. Кожан, Л. М. Малишева ; наук. ред. І. В. Мілясевич ; ред. Л. Г. Сахнюк. – Рівне : Волин. обереги, 2011. – 82 с. – (450 років Пересопницькому Євангелію).

Науково-допоміжний показчик укладено Рівненською державною обласною бібліотекою до 450-річчя від часу створення Пересопницького Євангелія.

До показчика включено книги, брошури, статті із видань, що продовжуються, збірників, журналів, газет, інтернет-ресурси, відеоматеріали, які присвячені літописній Пересопниці та Пересопницькому Євангелію, що опубліковані українською, російською, польською мовами.

У показчику відображено документи з фондів Рівненської державної обласної бібліотеки, Рівненського обласного краєзнавчого музею, Державного історико-культурного заповідника м. Острога, Державного історико-культурного заповідника м. Дубна..

Видання розраховано на науковців, істориків, краєзнавців, викладачів, студентів.

Укладачі:

Н.М. Кожан – зав. відділом

Л.М. Малишева, гол. бібліотекар сектору "Історична Волинь"

Науковий редактор:

І.В. Мілясевич

Відповідальна за випуск:

В.П. Ярощук

Редактор:

Л.Г. Сахнюк

Комп'ютерний набір З.М. Тирак, І.В. Давидчук, Л.Г. Сахнюк

Від укладачів

«Пересопницьке Євангеліє є символом України. І справа не лише в тому, що це один із перших сакральних текстів, перекладених українською мовою. Його фундаторка походила з Полісся, писалось воно на Волині, головним писарем виступав виходець із Лемківщини – найзахіднішої української землі. Мандрувала ця книга із Заходу на Схід, опинившись у Полтаві. Безперечно, Пересопницьке Євангеліє наділене єднальною місією. Книга в'яже між собою духовними узами людей різних за національною, географічною, політичною, фаховою належністю».

Петро Кралюк

2011 рік – рік Пересопницького Євангелія. 450 років тому Українська Першокнига побачила світ на рівненській землі у літописній Пересопниці.

З княжим містом Пересопницею пов'язані важливі сторінки історії України. У XII – XIII ст. вона була столицею удільного князівства в Погоринні, визначним ремісничо-торговельним центром Східної Волині. У другій половині XV – початку XVII ст. Пересопниця відома завдяки монастирю Різдва Пречистої Богородиці. Саме тут, в монастирі, стараннями архімандрита Григорія та протопопа Михайла Василевича, на замовлення княгині Анастасії Заславської – Гольшанської та князів Чарторийських, у 1561 році було завершено переклад Пересопницького Євангелія на староукраїнську мову. Видатна рукописна пам'ятка писемності, давньої української культури є першим перекладом євангельського тексту українською мовою. За словами І. Я. Франка переклад Євангелія зроблений на рівні, якого не досягли інші переклади.

Винятково високо оцінюється мистецьке оформлення Пересопницького Євангелія. Воно визнано перлиною книжкового мініатюрного живопису.

Пересопницьке Євангеліє – національна святиня українського народу, на якій присягають Президенти на вірність Україні.

Українська Першокнига є особливою гордістю мешканців Рівненщини, адже постала вона зусиллями наших предків на рівненській землі.

Рівненська державна обласна бібліотека до 450-річчя від часу створення Пересопницького Євангелія та вшанування Української Першокниги уклала науково-допоміжний покажчик документів.

У посібник включено книги, брошури, статті із видань, що продовжуються, збірників, журналів, газет, інтернет-ресурси, які присвячені літописній Пересопниці та Пересопницькому Євангелію і опубліковані українською, російською, польською мовами.

Серед документного масиву користувачі віднайдуть офіційні матеріали, першоджерела, наукову, науково-популярну, навчальну, довідкову, публіцистичну, художню літературу.

Усі матеріали переглянуті de visu. Відбір документів завершено 7 квітня 2011 року.

Покажчик складається з таких основних розділів:

1. Пересопниця: історія та сьогодення;

2. Пересопницьке Євангеліє – національна святиня українського народу;

3. Пересопниця та Пересопницьке Євангеліє в художній літературі та мистецтві;

4. Інтернет-ресурси.

У межах розділів виокремлені підрозділи, у яких документи групуються за такими видами: окремі видання, статті із довідкових видань, публікації у збірниках та журналах, публікації у газетах.

Документи у розділах впорядковані в алфавіті авторів або назв праць. Виключення складає підрозділ «Звіт про роботу археологічних експедицій в Пересопниці (1974-2009 рр.)», в якому документи розташовані за хронологією. Більшість документів мають довідкові анотації.

У підрозділ «Історія Пересопниці за археологічними джерелами» ввійшли наукові праці Інституту археології АН УРСР, праці науковців-дослідників О. Цинкаловського, О. Ратича, П. Раппопорта, В. Ауліха, В. Шолом'янцева-Терського, С. Терського, Б. Прищепи, М. Кучінко та ін. Походження назви «Пересопниця» висвітлюють роботи мовознавця Я. Пури.

Цікавими матеріалами, що доповнюють історію села Пересопниці, є звіти археологічних експедицій, очолювані у різні роки В. Шолом'янцевим-Терським та С. Терським (1974-1998 рр.), Б. Прищепою (2002-2005 рр.), В. Чекурковим (2008 р.).

Підрозділ «Історія Пересопниці за писемним джерелами» містить першоджерела – літописи, рідкісні і цінні видання, праці відомих українських та російських істориків: М. Максимовича, П. Батюшкова, С. Соловйова, М. Грушевського, І. Крип'якевича, І. Левковича, М. Тихомирова. До підрозділу ввійшли довідкові видання: енциклопедії, довідники, словники тощо.

Праці рівненських науковців Г. Бухала, Т. Пономарьової, краєзнавців Л. Кравцова, Г. Дем'янчука, М. Федоришина, І. Пащука суттєво доповнюють масив документів, що висвітлюють дану тему.

У підрозділі «Новітня історія Пересопниці» вміщені публікації про Свято української мови, культури та духовності, яке з 1989 року щорічно проходить у Пересопниці.

До розділу «Пересопницьке Євангеліє – національна святиня українського народу» увійшли два видання Пересопницького Євангелія: транслітерованій текст (2001 р.) та факсимільне видання (2008 р.).

Підрозділ «Пересопницьке Євангеліє – феномен української духовної культури» відображає праці про українську Першокнигу істориків, літературознавців І. Крип'якевича, Н. Полонської-Василенко, Д. Антоновича, І. Огієнка, І. Власовського, М. Возняка, Я. Поліщука, П. Кралюка, Є Шморгуна, В. Рожка та ін.

Про Пересопницьке Євангеліє як пам'ятку української мови знайомлять праці науковців П. Житецького, І. Чепіги, Л. Гнатенко, Л. Дубровіної, Н. Мандрик. У численних роботах Я. Запаса - дослідження Пересопницького Євангелія як пам'ятки мистецтва та книжкової графіки.

У розділі «Пересопницьке Євангеліє в художній літературі та мистецтві» зібрані прозові твори Л. Кравцова, Є. Шморгуна, В. Шевчука, кіносценарій братів Віктора і Олександра Булиг, поетичні твори В. Басараби, М. Берези, П. Мельника, В. Климентовської.

У покажчику вміщений розділ «Інтернет-ресурси», де зібрані електронні документи, які займають важливе місце серед інших джерел інформації. Це законодавчі документи про відзначення 450-річчя Пересопницького Євангелія, наукові праці, бібліографічні матеріали, фото- та відеодокументи, які суттєво доповнюють традиційні джерела і надають посібнику більшої інформативності. Матеріал у розділі розміщений за алфавітом.

Подається також анотований список відеоматеріалів.

Представлений бібліографічний покажчик не претендує на вичерпність висвітлення теми, оскільки відображає лише документи, наявні в фондах бібліотек.

Проте він буде корисним для подальших досліджень та популяризації теми Пересопницького Євангелія.

У посібнику бібліографічні записи пронумеровані та містять сигли бібліотек-фондоутримувачів:

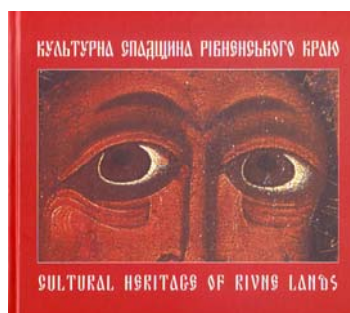
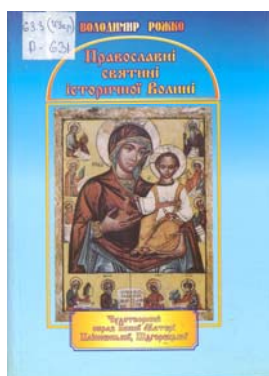
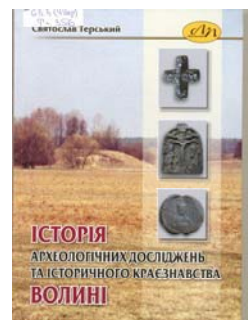
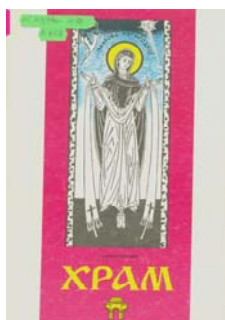
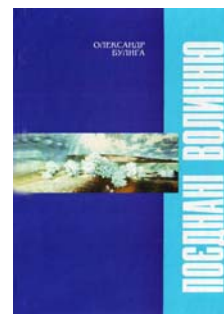
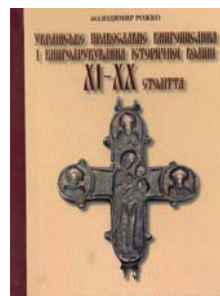
1. Рівненська державна обласна бібліотека – 1
2. Рівненський обласний краєзнавчий музей – 2
3. Державний історико-культурний заповідник м. Острога – 3
4. Державний історико-культурний заповідник м. Дубна – 4

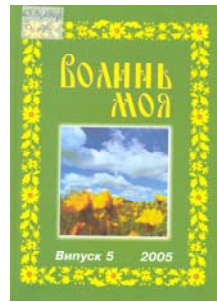
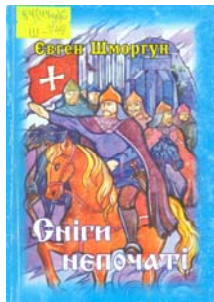
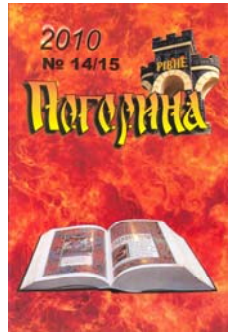
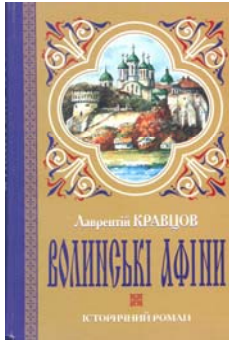
Допоміжний апарат складається з іменного покажчика, покажчика назв праць та списку переглянутих періодичних видань.

Посібник розрахований на науковців, викладачів, краєзнавців, студентів.

Укладачі вдячні працівникам Рівненського обласного краєзнавчого музею, а саме директору О. Булизі, завідувачу відділу історії Н. Кожушко, завідувачу бібліотеки Т. Радюк, провідному науковому співробітнику відділу етнографії Л. Шахматовій та всім, хто був причетний до роботи над покажчиком.

Книги з фондів Рівненської державної обласної бібліотеки

СВІТЛО ПЕРШОКНИГИ

Ярослав Поліщук

Однією з провідних культурних подій цього року стало урочисте відзначення 450-річчя Пересопницького Євангелія. На державному рівні в 2011 році заплановано цілу низку солідних заходів. Вони мають привернути увагу громадськості до славної пам'ятки, допомогти суспільству зрозуміти надзвичайну вагу української Першокниги. Поки триває цей ювілейний рік, зарано робити підсумки. Хотілося б, щоб попередньо ухвалена державна програма відзначення Пересопницького Євангелія була цілком виконана, без огляду на поточні труднощі, про які вже йшлося в пресі. Аби в давній Пересопниці постав новий культурний центр з музеєм, виставковою та конференційною залами, аби з'явилося нове факсимільне видання Першокниги, супроводжене перекладом сучасною українською й доступне широкому загалові. Як би там не було, ми досі надто мало знаємо про Пересопницьке Євангеліє, а головне – надто мало шануємо цю виняткову історичну пам'ятку, яка вже в нові часи стала символом культурного відродження українства. Тому-то просвітницька праця, яка має формувати свідомість сучасного українського суспільства, зокрема нашої молоді, жодною мірою не має бути обмежена лише нинішнім календарним роком. Вона повинна бути постійною. І її, навіть за умови дуже активної діяльності різних інституцій, ніколи не буде забагато.

Історія Пересопницького Євангелія сягає дуже цікавого й не досить вивченого періоду ренесансу та реформації, який на українських землях відгукнувся розгортанням нового культурного відродження, що дало видатні плоди вже у XVII–XVIII століттях, перетворившись у високі досягнення українського бароко. Час середини XVI сторіччя, коли створювалася пам'ятка, був періодом вододілу в українській історії, і це цілком виразно позначилося в задумі та змісті книги. Завершувалася велика доба візантійського культурного впливу, під знаком якої минули часи Київської та Галицько-Волинської Русі, винятково багаті на літературно-культурні здобутки. Водночас на наших землях поширювався латинсько-європейський культурний рух, із його динамічними та сміливими ідеями, новими технологіями та культом просвіти. Коли українські землі ввійшли до складу Речі Посполитої, вони тим самим опинилися в орбіті цих європейських впливів, що кардинальним чином позначилося на подальшому розвитку нашої батьківщини й визначило її культурно-цивілізаційні орієнтації на століття. Утім, цей чинник і сьогодні недооцінюється в досі триваючих суперечках про Україну поміж Сходом і Заходом. Західні впливи, що тривали кілька століть, виявилися не тільки сильними та ефективними. Що більше, вони сприяли виробленню власної національної культури українців, власної етнокультурної ідентичності. І це найважливіший результат, який характеризує відгуки Ренесансу на нашому національному ґрунті.

Коли в середині XVI століття було задумано виконати переклад євангельського тексту, то цей задум не був єдиним і унікальним, бо вкладався в низку подібних ініціатив, які раніше чи пізніше були зреалізовані на нашій землі. Загально кажучи, вони були наслідком проникнення ідей європейського відродження та характерного ренесансного гуманізму. Ідеологічні передумови пересопницького перекладу виявляють зв'язок з чільними тенденціями тогочасного поступового руху в Європі. По-перше, це велика ідея просвіти, що захоплювала провідних інтелектуалів континенту, реалізувалася у відкритті й процвітанні університетів та академій як осередків вільної думки й „визволених” наук. Уже за кілька десятиліть вона, до речі, відгукнеться й на Волині, коли заходами князя Костянтина-Василя Острозького постане школа-академія на нашій землі. По-друге, це оживлення релігійного культу, що проявилось зокрема у впровадженні національних мов у церковну практику. По-третє, піднесення ролі окремого індивіда, зосібна освічених, щедро обдарованих діячів, які змогли проявити свої таланти й стати загальними авторитетами в суспільстві, на відміну від середньовіччя, коли такі ініціативи гасилися культом покори та самоприниження.

Цікаво, що в українському культурному контексті того часу характерно поєдналися різні ідеологічні впливи. Одні діячі використали ідеї ренесансу, аби апелювати до відродження власної культурної традиції, котра після блискучого періоду Русі була напівзабутою та занедбаною. Інші були захоплені ренесансними трансформаціями в Європі й щиро прагнули перенести на рідний ґрунт ті досягнення, які вже існували на Заході. На тлі гострого зіткнення двох релігій – традиційного руського православ'я та латинсько-польського католицизму, за яким стояла потуга держави, витворилися й екзотичні течії. Так серед освічених кіл тогочасного суспільства ширилися ідеї протестантизму, що були симпатичні гострою критикою католицизму та перспективою визволення релігії від застарілої догматики. Такі настрої, як відомо, захопили й частину русько-української шляхти, що співчувала реформації. Авторів Пересопницького Євангелія багато споріднює з цими різними ідеологічними орієнтаціями їхнього часу. Так із протестантизму вони взяли безумовний культ Слова Божого, який прихильники реформації ставили понад вплив церкви. Саме в цьому зв'язку виник задум перекладати Біблію національними мовами: щоб належно зрозуміти зміст Слова Божого, слід було пізнати його глибоко, а це в масовому вжитку було можливо лише за умови перекладу.

Саме цим випадає пояснити інтенції, що керували архімандритом Григорієм та Михайлом з Сянока, які виконали переклад чотириєвангелія у Двірці та Пересопниці на Волині впродовж 1556–1561 років. Ці монахи продовжували справу, яку вже раніше започаткували інші патріоти. Так білоруський просвітитель Франциск (Франтішак) Скорина, здобувши освіту в Падуанському університеті, вважав своєю місією видання адаптованого тексту Біблії, що правило би за духовний орієнтир його землякам. Працюючи

спершу в Празі (1517–1519), а пізніше у Вільні (1925), він опублікував важливі частини Біблії. Скорина наголошував у передмові своє бажання „послужити посполитому люду руського язика”. Ще раніше елементи живої мови проникли в текст збірки „Четї Мінеї”, що походить з 1489 року. Знаємо й непоодинокі спроби перекладу сакрального тексту староукраїнською, що з’явилися пізніше від Пересопницького Євангелія. Це „Волинське Євангеліє” 1571 року чи „Євангеліє” Валентина Негалевського з 1581 року. Ці та інші пам’ятки становлять властивий контекст, який допомагає нам зрозуміти, що поява Пересопницького Євангелія не була цілком винятковим явищем свого часу, а відображала певну тенденцію розвитку мови й культури. Відтак намір авторів з Пересопниці тлумачити „із язика болгарского на мову русскую” своєрідно переформується із закликом послужити посполитому руському люду Франциска (Франтішака) Скорини. Хоча з іншого боку варто згадати, що окремі рукописні пам’ятки не переламали ситуації, а пізніше, з появою друкованих острозьких видань, зокрема знаменитої „Острозької Біблії” (1581), надовго переважила консервативна тенденція книжної мови, взорованої на старослов’янщині.

Мова, якою написане Пересопницьке Євангеліє, є історично перехідною формою української мови. З одного боку, в ній зауважимо дуже істотні впливи старослов’янської, що тривалий час була спільною сакральною мовою слов’ян, а також староруської (давньоруської), яка претендувала на права літературної вже в XI–XIII століттях, зокрема в пам’ятках світського характеру, як-от літописи. З іншого ж боку, в пересопницькому рукописі цілком виразно проявилися тоді щойно творені норми живої говірки на відміну від книжного канону. Ці ознаки присутні на всіх рівнях – у фонетиці, лексиці, морфології, а також у синтаксичній будові. Найбільш виразно вони запрезентовані у граматичних формах та лексичному складі мови Пересопницького Євангелія. Звісно з сучасного погляду не можемо не помітити архаїчного характеру пам’ятки, адже її мова істотно відрізняється від тієї, яку знаємо з „Енеїди” Івана Котляревського та „Кобзаря” Тараса Шевченка – творів, які зафіксували новочасний еталон нашої словесності. Однак історична дистанція тут не може не вражати: якщо Пересопницьке Євангеліє вже в середині XVI століття впроваджувало живу українську мову, то до офіційного утвердження в статусі літературної справа дійшла лишень у XIX ст.

Окрім суто мовного аспекту книга цікава як унікальна пам’ятка давньої української культури. До її виготовлення причетне значно більше коло осіб, ніж це вказано у самій Євангелії. Кваліфікована праця двох монахів стала можливою завдяки досконалому культурному оточенню, в якому виконувалося це замовлення шляхтичів-меценатів з роду князів Заславських та Чарторийських. Очевидно автори-перекладачі користувалися з багатой бібліотеки, де були книги Святого Письма, писані в первісних мовних редакціях, тобто івритом та грекою. Мали для зіставлення й сучасні видання Біблії різними європейськими мовами. Були свідомі досягнень книжково-

друкарської техніки епохи Ренесансу, тому зуміли чудово оздобити пам'ятку. Зрештою використали високоякісні матеріали – місцевий пергамент та фарби, які не втратили своїх властивостей навіть через багато століть. Усе це, разом взяте, свідчить на користь високої культури рукописної книги в Україні XVI століття. З одного боку ця книжна культура продовжувала та розвивала знамениту традицію давньоруського книжництва, що трохи було пригасла після занепаду середньовічної державності. З іншого - вона ввібрала в себе переконливі риси новизни, відобразила яскраві барви та візерунки європейського Відродження, що утверджувало оптимістичний погляд на світ та людину.

Варто підкреслити ще одну особливість пересопницького рукопису. У нашій філологічній науці ще за радянської пори було прийнято погляд, згідно з яким вище ставили та цінували пам'ятки світського характеру – від літописів до судових актів. Про значення культових книг не прийнято було говорити й писати. Про них якщо й згадували, то лише в контексті розвитку мови чи культури книжки. Не звертали більшої уваги й на спроби перекладу релігійних текстів, хоча вони складають доволі цікаву й послідовну традицію ще з часів раннього середньовіччя в Русі-Україні. Пересопницьке Євангеліє самою своєю появою втілює симптоматичну тенденцію ренесансної епохи, а одночасно засвідчує поворотний момент у розвитку української мови. Ідеться про її підвищення у статусі. Адже віддавна мовами Біблії були староеврейська (іврит) та старогрецька, а також латина, котра набула цього статусу через утвердження Риму й впливи західного християнства. У пізнішому середньовіччі, завдяки чиніві слов'янських першопросвітників Кирила та Мефодія, з'явилася ще одна мова, якою зазвучали біблійні тексти, - старослов'янська. Поширення ідей ренесансу призвело до утвердження в цій ролі різних національних мов – німецької, чеської, польської, білоруської. Поняття сакральної мови (*lingua sacra*), себто мови, якою можна читати і сприймати, а також відтворювати зміст Святого Письма, радикально змінилося й розширилося. Хоча не відбулося це водночас і легко: цілі криваві війни велися в Європі за право так трактувати національні мови й культури: згадати хоча б конфесійні конфлікти, що перетворилися в революції в Нідерландах, Англії, Німеччині, або ж Гуситські війни в Чехії. На цьому тлі рельєфніше уявляється значення Пересопницької Першокниги, яка самим фактом своєї появи на світ надавала право на сакральний ужиток живій українській мові. Цим українська мова підносилася до вищого рангу. Тобто було досягнуто ефекту, який мав без перебільшення історичне значення. Книга, написана в Пересопниці, утверджувала найвищі права української мови, а заодно й право народу, який цю мову витворив та нею послуговувався, на самостійний розвиток у майбутньому, на власну державу та еліту. Ці стратегічні завдання, адресовані в перспективу, були настільки вагомими, що й до сьогодні не можна було б сказати, ніби заповіді пересопницьких монахів цілком виконані. Тому варто говорити про ефект, подібний до саява далекої зірки, котра випромінює світло у просторі навіть

тоді, коли давно вже згасла. Так значення Пересопницького Євангелія сягає не тільки віддаленої перспективи, воно неймовірно розтягнулося в часі, пропорційно до того, як розволікся процес творення української державності, загамований різними історичними чинниками, - від ренесансу й бароко аж до постмодернізму.

Цілковито не випадково друге відкриття пам'ятки відбулося в добу бароко та романтизму, коли ідеї національно-культурного відродження глибоко нуртували у свідомості української еліти – від гетьманської мудрості Івана Мазепи до національного генія Тараса Шевченка. На хвилі романтичної ідеології емансипації народу, виявлення його культурної самобутності Пересопницьке Євангеліє захоплено оцінив Осип Бодяньський, написавши про нього цінну статтю в 1838 році, що стала першою науковою публікацією про українську Першокнигу. Вихованець Харківського університету, у стінах якого й прилучився до української ідеї та брав участь у гуртку романтиків-патріотів, Бодяньський став професором Московського університету, відомим істориком, славістом, етнографом. Цікаво, що з пересопницьким рукописом він ознайомився в дорозі з Москви за кордон, коротко зупиняючись в Україні. Проте враження від книги були настільки сильними, що вчений уже на чужині, у Празі написав наукову розвідку про Пересопницьке Євангеліє, яку надіслав до Росії. Подібне захоплення книга викликала в інших романтиків – Миколи Максимовича, Павла Білецького-Носенка, Тараса Шевченка. Вони сходилися у високій оцінці пам'ятки, вважаючи її за надзвичайно цінне й історично раннє свідчення утвердження української мови як мови книжної, літературної, сакральної. У наступні часи до їхньої думки прилучилися авторитетні фахівці-філологи, як-от проф. П. Житецький, О. Грузинський, Г. Павлуцький.

І лише в епоху державності України Пересопницькому Євангелію починають віддавати належну шану. Від часу першої президентської присяги Леоніда Кравчука воно є неодмінним атрибутом цієї урочистості. Проте знання про Першокнигу в українському суспільстві залишаються назагал дуже поверхові. На державному рівні зроблено дуже мало, аби утвердити в суспільній думці значення Пересопницького Євангелія для національного відродження українців. І до нинішнього ювілею приходимо зі скромним доробком. Щоправда, у вузьких колах пам'ятку все-таки знають завдяки сучасним перевиданням, але цього дуже мало. Адже не вистачить лише виставити Пересопницьке Євангеліє у вітринах музеїв чи в кабінетах високопосадовців. Потрібно, аби кожен громадянин нашої держави знав і шанував цю виняткову пам'ятку історії та культури.

Задум сучасного перевидання Пересопницького Євангелія давно виношували вчені Національної Академії наук України. 2001 року його нарешті було реалізовано. Тоді книгу видали як мовну пам'ятку під грифом Інституту української мови НАНУ в опрацюванні Інни Чепіги, яка тривалий час досліджувала рукопис. Проте наклад видання був доволі-таки скромним і складав 500 примірників. Друге факсимільне перевидання Пересопницького

Євангелія з'явилося 2008 року завдяки зусиллям кількох релігійних та світських інституцій. Тоді наша країна урочисто відзначала 1020-річчя Хрещення Русі-України. Це нове видання вдалося здійснити у співпраці Академії наук, Української православної церкви (Московського патріархату), Національної бібліотеки імені В.В. Вернадського та видавничого дому „АДЕФ-Україна” й воно мало більший тираж – 1000 примірників. Проте й цей наклад розійшовся блискавично. Тому сьогодні на порядку денному нове видання цінної пам'ятки. Хочеться, аби воно охопило ширше коло офіційних організацій та приватних осіб, усіх шанувальників української старовини. Однак це не виглядає реалістичним, бо вже анонсовано, що нове (3-є) видання планується зі скромним накладом, орієнтовно 200 примірників.

У кожного народу є пам'ятки, значення яких з часом стає культовим, бо втілюють неповторну ідентичність народу, своєрідність його культурного образу, незнищенність та невмирущість його культурної пам'яті, а також означає присутність цього етносу у світі. Саме такою культовою пам'яткою стало Пересопницьке Євангеліє. Воно засвідчує тяглість українського національного руху, силу й пружність культурної самості українців, що переживала етапи становлення від середньовіччя, ще від Київської та Галицько-Волинської Русі. Коштовний за змістом і чудовий за графічним оформленням, рукопис ченців із Пересопницького монастиря посідає гідне місце серед культурних скарбів народів Європи. Самовіддана праця архімандрита Григорія та протопопа Михайла, виконана в період 1556–1561 років на замовлення та під патронатом князів Заславських-Ольшанських, через століття дочекалася гідного визнання.

Треба ще докласти дуже багато зусиль для того, аби утвердити славу Пересопницького Євангелія. Зрозуміло, що ця чудова історична пам'ятка має стати культурним брендом нашої молоді держави – символом, за яким її будуть упізнавати в Європі та світі. Особливу гордість Першокнига має викликати у свідомості наших краян. Адже Пересопницьке Євангеліє постало на нашій благодатній землі завдяки зусиллям наших далеких предків, і це знаменитий приклад щирого патріотизму та високого гуманізму, віками плеканого на рідній Волині.

СЕРЕДНЬОВІЧНА ПЕРЕСОПНИЦЯ ЗА ПИСЕМНИМИ ТА АРХЕОЛОГІЧНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ

Богдан Прищепя

Нині Пересопниця – невелике село на правому березі р. Стубли за 20 км на захід від м. Рівного. Про його багату історію свідчать лише рештки земляних укріплень княжої фортеці та різноманітні старовинні речі, які часто знаходять місцеві жителі на городах і навколишніх полях. За писемними джерелами виділяються два періоди, коли Пересопниця відігравала помітну роль в історії України. Літописи розповідають про перший період, який датується XII–XIII ст. і належить до епохи Київської Русі. В цей час Пересопниця стала містом і була центром удільного княжіння в Погоринні. Наступний період відноситься до литовсько-польської доби: у другій половині XV – на початку XVII ст. село Пересопниця було відоме перш за все завдяки розташованому тут монастирю Різдва Пречистої Богородиці.

Пересопниця згадується в літописах у зв'язку з подіями другої половини XII та першої половини XIII ст. з 1149 по 1246 р. [5, с. 227, 401]. За літописними повідомленнями можна виділити три етапи у розвитку Пересопниці. На протязі першого етапу (повідомлення третьої чверті XII ст.) вона неодноразово на короткий час ставала центром удільного княжіння в часи боротьби за Київ Юрія Довгорукого з Ізяславом Мстиславичем та його сином Мстиславом (1149–1155 рр.). А з 1157 р. по 1171 р. місто входило до Погоринської волості, центром якої був Дорогобуж.

Наступний етап датується першою чвертю XIII ст. В цей час Пересопниця була центром одного з удільних княжінь у Погоринні. Нею володів Мстислав Ярославич Німий, який згодом перейшов до Луцька, але залишив за собою і Пересопницьку волость.

Після смерті Мстислава Німого та його сина з 1227 р. починається заключний етап літописної історії міста, який охоплює другу чверть XIII ст., коли Пересопницьку волость у складі луцького уділу було приєднано до Волинського князівства Данила і Василька Романовичів.

Багато волинських міст були зруйновані взимку 1240–1241 рр. під час походу військ Батия на захід. Вірогідно така доля спіткала і Пересопницю, хоча в літописах про це немає згадки. Зате у Галицько-Волинському літописі є повідомлення про напад на пересопницьку волость у 1246 р. литовського війська, яке Данило і Василько Романовичі зустріли і розгромили біля Пінська [5, с. 401].

Пересопниця була розташована на перетині важливого сухопутного шляху із Києва до Володимира-Волинського і водного шляху, який починався на річці Стублі, а далі проходив по Горині до Прип'яті. Літописи повідомляють, що в середині XII ст. місто мало надійні укріплення. У 1151 р. Ізяслав Мстиславич вирішив відібрати Пересопницю в Андрія Боголюбського, але послані Ізяславом для розвідки люди повідомили, що «город був

укріплений і дружину (Андрій) зібрав», тому Ізяслав не наважився починати боротьбу за місто [5, с. 234].

У районі давньоруської Пересопниці збереглися два городища (у с. Пересопниця і поблизу с. Білів). Також існували великі курганні могильники, які, на жаль, на сьогодні вже повністю зруйновані.

Вивчення цих археологічних пам'яток розпочалося понад 100 років тому із розкопок курганних поховань. У 1897–1898 рр. К.М. Мельник дослідила 93 кургани на давньоруських могильниках біля сіл Пересопниця, Білів і Старожуків [6]. Знайдені під час цих робіт речі зберігаються у Національному музеї історії України в Києві. Збірка включає кераміку, металеві та кістяні побутові речі, знаряддя праці, зброю, прикраси. В колекції є речі з унікального поховання ювеліра: залізні молоточки, коваделко, бронзові шаблони для виготовлення прикрас, велика і мала ваги.

Аналіз поховального обряду та інвентарю дозволяє датувати курганні могильники поблизу Пересопниці, Більова і Старожуків Х – початком XII ст. і віднести їх до пам'яток волинян. Однак населення Пересопниці в той час не було однорідним. Знайдені в похованнях s-кінечні скроневі кільця свідчать про проникнення сюди західнослов'янського населення [11, с. 100]. А в одному з курганних поховань, досліджених у 1929 р. Р. Якимовичем біля Пересопниці, трапилось ромбоциткове скроневе кільце, яке є етновизначальною ознакою словен новгородських [18, tabl. XIII, 16].

У кінці XIX ст. викликало дискусію питання про те, де знаходилась літописна Пересопниця. В.Б. Антонович писав, що її залишками слід вважати Білівське городище [1, с. 153–154]. Його дружина, дослідниця волинських курганів К.М. Мельник стверджувала, що резиденція удільних пересопницьких князів знаходилася на городищі в Пересопниці [Мельник, 1901, с. 533]. Останню думку згодом підтримав О. Цинкаловський [17, с. 225].

Нові матеріали для характеристики Білівського городища були отримані під час розвідки П.О. Раппопорта у 1960 р. і розкопок В.В. Ауліха у 1966 р. Пам'ятка знаходиться за 2 км на північ від Пересопниці, на мисі правого високого берега р. Стубли. Це була невелика фортеця площею 0,35 га. Дослідження П.О. Раппопорта показали, що укріплення Білівського городища збудовані в другій половині чи кінці X ст. [10, с. 39–49]. На площадці городища В.В. Ауліх дослідив житло XI ст. [4, с. 174]. Археологічні знахідки свідчать, що найбільш активно фортеця використовувалась саме в XI ст.

Городище в с. Пересопниця розташоване на невисокому мисі правого берега р. Стубли (рис. 1, 1). У плані воно має чотирикутну форму, по периметру було захищене потужним земляним валом, що найкраще зберігся із східної, в давнину легкодоступної сторони. Ця фортеця мала значну площу – понад 4 га.

Найбільші за обсягом розкопки на Пересопницькому городищі були проведені експедицією Рівненського обласного краєзнавчого музею під керівництвом науковця зі Львова В.С. Терського у 1974–1992 рр. У 90-х роках XX ст. розкопки тут проводив також С.В. Терський.

На городищі виявлені залишки давньоруських напівземлянкових і наземних будівель, у тому числі майстерню по виготовленню кістяних виробів [13]. За археологічними джерелами формування поселення на дитинці Пересопниці можна віднести до X ст., воно продовжувало розвиватися і в XI ст., але інтенсивність життя тут різко зростає лише у XII – першій половині XIII ст. Таку дату мають численні вироби, які належать до дружинно-міської культури епохи Київської Русі. Ці знахідки дозволяють стверджувати, що Пересопницьке городище у XII–XIII ст. було ядром княжого міста, його дитинцем.

З північного сходу до дитинця примикала ще одна укріплена площадка, так зване «окольне місто», площею близько 6 га (рис. 1, 2). Її захищала оборонна лінія із двох паралельних валів і ровів. До нашого часу ці вали не збереглися, але їх описала у кінці XIX ст. К.М. Мельник [6, с. 533]. Посадські райони в давньоруський час були розташовані на берегових ділянках на урочищах «Пастівник», «Мигор», «Замостя» (рис. 1, 3–5).

Урочище «Пастівник» – це окреме підвищення площею близько 10 га на північний схід від дитинця, з усіх сторін оточене заболоченими долинами (рис. 1, 3). У центральній високій частині урочища зберігся середньовічний кам'яний хрест. Місцева традиція пов'язує це урочище з монастирем Різдва Пречистої Богородиці, в якому було завершено написання Пересопницького Євангелія.

У 1977–1995 рр. розкопки в центральній частині урочища проводили В.С. і С.В. Терські. Всього досліджено близько 400 кв. м площі. Поблизу кам'яного хреста відкриті рештки поховань, однак матеріалів для їх датування не виявлено. Розкопано також будівлі XII–XIII ст. із багатим інвентарем та відходами бронзолivarного виробництва [15, с. 33].

Археологічні розкопки на урочищі «Пастівник» були продовжені експедицією Рівненського обласного краєзнавчого музею під керівництвом автора у 2002–2005 рр. На північ від центральної частини височини на двох ділянках досліджено 612 кв. м площі. На південній ділянці відкрито 17 об'єктів, що відносяться до двох етапів розвитку поселення: ранньослов'янського (VIII–X ст.) і давньоруського (XII – першій половині XIII ст.).

До ранньослов'янського етапу віднесено три житла, одну господарську будівлю і три господарські ями. Житла були напівземлянками з печами, спорудженими з глини з використанням каміння. Вони функціонували в різний час [7; 9].

Більшість об'єктів XII – першої половини XIII ст., вірогідно, відносилися до однієї садиби. Серед знахідок із споруд і культурного шару є уламки гончарних горщиків та північно-причорноморських амфор, вироби із заліза, кольорових металів, скла, кістки. Окремо слід відмітити речі, якими користувались майстри-ювеліри: зливки металів; глиняні тиглі, у яких плавив кольорові метали; залізну сферичну гирю, обтягнуту міддю; пінцет ювеліра; бронзовий пристрій для виготовлення об'ємних металевих виробів [8]. Вони вказують на те, що жителі садиби займались ювелірним ремеслом.

На другій ділянці у північній частині урочища «Пастівник» досліджено давньоруський ґрунтовий могильник кінця XII–XIII ст. [8, с. 270], відрізок рову, що відділяв могильник від поселення, будівлі XII ст., що функціонували до того, як ділянку почали використовувати для поховань, та рештки невеликої дерев'яної церкви.

Залишки церкви XII – першої половини XIII ст. простежено завдяки ривчакам, що повторюють контури стін, вірогідно, їх було викопано по периметру будівлі для того, щоб горизонтально покласти обв'язку стін. Дві поздовжні та одна бокова стіни будівлі утворюють прямокутник, а четверта (східна) стіна складається з двох частин, що утворюють тупий кут (так часто виділялася апсида у християнських дерев'яних церквах), так що у плані будівля п'ятикутна, розмірами 6,8×3,2–3,8 м.

Співставлення свідчень різних видів джерел дозволяють намітити такі основні етапи розвитку середньовічної Пересопниці. Найбільш ранні сліди заселення слов'янами берегів ріки Стубли поблизу Пересопниці датуються VII–VIII ст. У IX–X ст. на обох берегах Стубли існувало кілька слов'янських поселень. Тоді ж, вірогідно, виникло укріплення, залишками якого є Білівське городище. У X–XI ст. значне поселення існувало поряд з Білівським городищем. Ця фортеця стає адміністративним центром для навколишніх територій. Але на рубежі XI і XII ст. Білівське поселення занепадає, а місцем проживання удільного князя чи представників князівської адміністрації стає фортеця в Пересопниці – дитинець літописного міста. Поряд з ним формується «окольне місто» і міські посади на урочищах «Пастівник», «Мигор», «Замостя». Занепад Пересопниці пов'язаний з військово-політичними подіями другої половини XIII ст., що були започатковані навалом військ Батия на Русь.

Знову повідомлення про Пересопницю і монастир Різдва Пречистої Богородиці з'являються у писемних джерелах другої половини XV ст. У документах, датованих 1467 р. і 1495 р. згадується «ігумен пересопницький Іларіон» [12, с. 139]. 12 вересня 1599 р. датований лист польського короля Олександра луцькому і кам'янецькому старості Семенові Юрійовичу з наказом ввести у володіння монастирем Пречистої Богоматері княгиню Марію Чорторійську [12, с. 139]. Грамотою від 18 лютого 1526 р. король Сигизмунд I підтвердив дар свого попередника [2, с. 3–5].

Саме у цьому монастирі Різдва Пречистої Богородиці архімандритом монастиря Григорієм і Михайлом Васильовичем із Сянока було завершено роботу над Пересопницьким Євангелієм [16, с. 68].

У кінці XVI ст. Юрій Чорторійський, який перейшов у католицизм, випрошує у короля Сигизмунда III підтвердження прав патронату над монастирем і закладає його як свою власність за 200 коп. грошей литовських своїй сестрі Катерині, що була дружиною Брацлавського каштеляна Василя Загоровського. Однак, у 1596 р. інша сестра князя Юрія – Олена, дружина Євстафія Горностає, воєводи новгородського, добилась права викупу Пересопниці з монастирем і записала ігумену отцю Семиону та ченцям той

монастир з селом Пересопницею, з усіма доходами і пожитками до нього належачими [2, с. 294–300].

Однак після Брестської унії для православної церкви настали складні часи. Пересопницький монастир залишився без належної підтримки і в 1630 р. князь Микола Чорторийський, син Юрія, попросив Сигизмунда III повернути йому Пересопницю з монастирем і передати на користь влаштованої ним у Клевані єзуїтської колегії. Грамотою короля від 22 червня 1630 р. монастир з усіма його будівлями і маєтностями був переданий у вічне володіння Клеванській єзуїтській колегії. Згодом монастирські будівлі були розібрані.

Важливим документальним джерелом, в якому детально описано монастир і його господарство, є «Інвентар Пересопницького монастиря і села Пересопниці, складений колишнім його ігуменом Симеоном Косовським при передачі монастиря своєму спадкоємцю ігумену Макарію Созанському. Датований документ 25 жовтня 1600 р. [3, с. 294–300]. У цьому документі подано перелік усіх монастирських будівель разом з майном, що в них знаходилось, а також описані монастирське господарство і село Пересопниця.

Як видно з інвентарю 1600 р., на монастирському подвір'ї знаходились церква із дзвіницею, вісім келій білих і три келії чорні, трапеза, а також господарські приміщення: поварня, свіран і дві спіжарні (помешкання, в яких зберігались харчові припаси, речі домашнього вжитку), пивниця (погріб для зберігання продуктів). Територія монастиря була огорожена, а ділянки поблизу були зайняті садом, виноградником та городами. У переліку монастирського майна знаходимо різноманітні богослужбові книги, серед

них згадується і те Євангеліє, яке ми тепер називаємо Пересопницьким [3, с. 294].

У наш час в Пересопниці не збереглося жодних слідів, які б вказували на розташування монастиря, не знаходимо прив'язки монастиря до місцевості і в інвентарі 1600 р., тому існує кілька версій про його можливе місцезнаходження. Відомий дослідник волинських пам'яток у міжвоєнний період О. Цинкаловський вважав, що монастир стояв на урочищі «Пастівник», де зберігся давній кам'яний хрест [17, с. 225]. К.М. Мельник, досліджуючи у кінці XIX ст. історичну топографію Пересопниці, зауважи-

Рис. 1. План села Пересопниця з позначеними частинами княжого міста:
1 - дитинець; 2 - окольне місто; 3 - урочище «Пастівник»;
4 - урочище «Мигор»; 5 - урочище «Замостя».

ла, що монастир знаходився на північно-західній окраїні села (рис. 1, б) [6, с. 534]. В.С. і С.В. Терські запропонували шукати рештки монастиря у західній частині дитинця Пересопниці, там, де нині знаходиться дерев'яна Миколаївська церква (рис. 1, а) [14, с. 77–78].

Сучасний стан археологічного вивчення Пересопниці не дозволяє визначити якусь із версій дослідників як пріоритетну. Відмітимо також, що під час археологічних розвідок 2009–2010 рр. були виявлені сліди поселень XV–XVI ст. в центрі села, на схід від пам'ятного знаку на честь Пересопницького Євангелія та на південній окраїні села в урочищі «Мигор». Не виключено, що рештки монастирських будівель знаходяться на одній із вказаних ділянок. Підтвердити чи спростувати ці припущення можна буде лише за результатами нових археологічних досліджень.

Джерела та література

1. Антонович В. Б. О местоположении летописных городов Шумска и Пересопницы / В. Б. Антонович // Труды XI Археологического съезда. – Т. I. – М., 1901. – С. 148 – 154.
2. Архивъ Югозападной Россіи издаваемый временною комиссіею для разбора древнихъ актовъ. Часть первая. Акты, относящіеся къ исторіи православной церкви въ Югозападной Россіи. – Том первый. – К., 1859.
3. Архивъ Югозападной Россіи издаваемый временною комиссіею для разбора древнихъ актовъ. Часть первая. Акты о церковно-религіозныхъ отношеніяхъ въ Югозападной Россіи (1322–1648). – Том VI. – К., 1883.
4. Ауліх В. В. До питання про місцезнаходження літописної Пересопниці / В. В. Ауліх // Середні віки на Україні. – К., 1971. – С. 168 – 176.
5. Літопис Руський за Іпатським списком. / пер. Л. Махновець. – К. : Дніпро, 1989.
6. Мельник Е.Н. Раскопки в земле лучан, произведенные в 1897 и 1898 гг. / Е. Н. Мельник // Труды XI Археологического съезда. – Т. I. – М., 1901. – С. 479 – 576.
7. Прищепя Б. А. Розкопки на посаді Пересопниці / Б. А. Прищепя // Археологічні відкриття в Україні 2001–2002 рр. – К., 2003. – С. 232 – 234.
8. Прищепя Б. А. Дослідження посаду літописної Пересопниці у 2002-2003 рр. / Б. А. Прищепя // Археологічні відкриття в Україні 2002–2003 рр. – К., 2004. – С. 267 – 270.
9. Прищепя Б. А. Дослідження Пересопниці / Б. А. Прищепя // Археологічні дослідження в Україні 2003–2004 рр. – Запоріжжя : Дике Поле, 2005. – С. 259 – 262.
10. Раппопорт П. А. Военное зодчество западнорусских земель X–XIV в. / П. А. Раппопорт // Материалы и исследований по археологии СССР. – [б.м.], 1967. – Вып. 140.
11. Седов В. В. Восточные славяне в VI–XIII вв. / В. В. Седов – М. : Наука, 1982.
12. Словник староукраїнської мови XIV–XV ст. – К. : Наук. думка, 1978. – Т. 2.
13. Терський В. С. Пересопница / В. С. Терський // Археология Прикарпаття, Волини и Закарпаття (раннеславянский и древнерусский периоды). – К. : Наук. думка, 1990. – С. 124 – 126.
14. Терський С. В. Про локалізацію княжої церкви у Пересопниці / С. В. Терський // Галицько-Волинська держава: передумови виникнення, історія, культура, традиції. – Л., 1993. – С. 77 – 78.
15. Терський С. Пересопница. Краєзнавчий нарис. / С. Терський. – Рівне : Азалія, 2003.
16. Чепига И. П. Уникальный памятник украинского языка – Пересопницкое Евангелие / И. П. Чепига // Рукописные фонды Центральной науч. б-ки им. В.И. Вернадского. – К. : Наук. думка, 1989. – С. 64 – 78.
17. Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся. (Краєзнавчий словник від найдавніших часів до 1914 року) / О. Цинкаловський. – Том другий. – Вінніпег-Канада, 1986.
18. Rauhut L. Wczesnośredniowieczne materiały archeologiczne z terenów Ukrainy w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie / L. Rauhut // Materiały wczesnosredniowieczne. – 1960. – Т. V. – S. 231 – 260.

ПЕРЕСОПНИЦЯ: ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ

ТОПОНІМИ

1. Пура Я. О. Край наш у назвах. Ч. 2 / Я. О. Пура. – Рівне, 1994. – 216 с. – (1, 2)
З історії с. Пересопниці та походження назви (с. 141-144)
2. Пура Я. Пересопниця : топоніміка / Я. Пура // Сл. правди. – 1980. – 20 черв. ; Червон. прапор. – 1981. – 20 черв. – (1)
Походження назви села Пересопниці
3. Пура Я. О. Походження назв населених пунктів Ровенщини / Я. О. Пура. – Л. : Світ, 1990. – 144 с. – (1)
Про походження назви «Пересопниця» (с. 90-91)

4. Бухало Г. Рівне. Вулиці, проспекти, майдани : корот. довід. / Г. Бухало, В. Матійченко. – Рівне, 2000. – 118 с. – (1)
Вулиця Пересопницька у Рівному (с. 50)
5. Нові назви вулиць [Рівного] / анот. тексти підгот. : Г. Бухало, Г. Дем'янчук, С. Бабій, М. Федоришин, В. Катишев. – Рівне, 1993. – 15 с. – (1)
6. Прищепа О. Вулиця Велика Мінська: вулицями старого міста [Рівного] / О. Прищепа // Рівне вечірнє. – 1994. – 22 берез. – (1)
Вулиця Велика Мінська перейменована на Пересопницьку
7. Прищепа О. Вулицями Рівного: погляд у минуле / О. Прищепа ; передм. М. Ковальського ; худож. оформл. В. Луца. – Рівне, 2006. – 223 с. : іл. – (1)
Про вулицю Велику Мінську (сучасна вулиця Пересопницька) (с. 83-86)
8. Тищенко О. Пересопницька – вже не Велика Мінська : [про перейменування вулиці у Рівному] / О. Тищенко // VIP (Very important person). – 2005. – 9 дек. – с. 8 - 9. – (1)

ІСТОРІЯ ПЕРЕСОПНИЦІ ЗА АРХЕОЛОГІЧНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ

Окремі видання

9. Законодавство про пам'ятники історії та культури : (зб. нормат. актів). – К. : Політвидав України, 1970. – 464 с. – (1)
Про городище XI - XIII ст. в Пересопниці – як пам'ятку історії (с. 117, 322).

10. Археологічна спадщина Яна Фітцке / за заг. ред. Г. В. Охріменка. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2005. – 488 с. – (1)

Обстеження Пересопницького городища та проведення рятівних археологічних робіт археологом Я. Фітцке та професором М. Лімановським у 1937 р. (с. 115).

11. Археологія Української РСР. В 3 т. Т. 1 : первісна археологія / зав. ред. Г. М. Терлецька. – К. : Наук. думка, 1971. – 452 с. – (1)

Могильник стжижовської культури у с. Пересопниця (с. 297).

12. Археологія Української РСР. В 3 т. Т. 3 : ранньослов'ян. та давньорус. періоди / відп. ред. В. Й. Довженко. – К. : Наук. думка, 1975. – 502 с. – (1)

Про Пересопницю див. «Покажчик місцезнаходжень археологічних пам'яток» (с. 315, 338).

13. Кучинко М. Археологія Волині / М. Кучинко. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2005. – 202 с. – (1)

Мапа давньоруських городищ Волині (т.ч. Пересопниці) (с. 148).

Мапа волинських міст княжої доби (в т.ч. Пересопниці) (с. 134.).

З історії археологічних досліджень в Пересопниці (с. 133, 144, 151).

14. Кучинко М. Волинська земля X – середини XIV ст. : археологія та історія / Михайло Кучинко. – Луцьк : Вежа, 2002. – 314 с. – (1)

З історії археологічних досліджень в Пересопниці (с. 12, 14, 23, 31, 53, 55, 56, 57, 77, 97, 98, 115, 122, 124, 125, 127, 136, 141, 144, 145, 146, 190, 197, 221, 226, 227, 247, 259, 260, 265).

Ювелірне ремесло в Пересопниці (с. 86, 87, 90, 91, 93).

15. Кучинко М. Давні та середньовічні скарби Волині : монографія / М. Кучинко, З. Кучинко. – Луцьк : Волин. книга, 2007. – 172 с. (1)

З історії археологічних досліджень у Пересопниці (с. 25, 26, 32, 33, 72).

16. Кучинко М. Історія населення Західної Волині, Холмщини та Підляшшя в X – XIV ст. : монографія / М. Кучинко. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2009. – 528 с. – (2)

З історії Пересопниці (с. 494).

17. Кучинко М. Нариси стародавньої і середньовічної історії Волині (від палеоліту до середини XIV ст.) / М. Кучинко. – Луцьк : Надстир'я, 1994. – 208 с. – (1)

З історії археологічних досліджень у Пересопниці (с. 43, 45, 53, 107, 118, 127, 130, 135, 137, 139, 146, 158, 194, 197).

18. Раппопорт П. А. Военное зодчество западно-русских земель X – XIV вв. / П. А. Раппопорт. – Л., 1967. – 240 с. – (1)

Про Пересопницю (с. 55, 148, 170, 174, 182, 187, 188, 191, 198, 225).

19. Ратич О. Древньоруські археологічні пам'ятки на території Західних областей УРСР / О. Ратич. – К. : Вид-во АН УРСР, 1957. – 96 с. – (1, 2)

Про Пересопницю (с. 40-41).

Міститься «Карта давньоруських археологічних пам'яток на території Західних областей УРСР», складена автором (додаток).

20. Свешніков І. К. Довідник з археології України : Ровенська обл. / І. К. Свешніков, Ю. М. Нікольченко. – К. : Наук. думка, 1982. – 116 с. – (1,2)

З історії археологічних досліджень в Пересопниці (с. 100-101).

21. Свешніков І. К. Історія населення Передкарпаття, Поділля і Волині в кінці III – на початку II тисячоліття до н. е. / І. К. Свешніков. – К. : Наук. думка, 1974. – 206 с. – (1)

Про Пересопницю (с. 120, 124).

22. Скарбниця історичної пам'яті Рівненщини : зб. ст. та док. / Держ. архів Рівнен. обл. ; упоряд. Л. А. Леонова. – Рівне : Волин. обереги, 2004. – 184 с. : іл. – (1)

Особовий фонд барона Ф. Р. Штейнгеля в Державному архіві Рівненської області містить інформацію про археологічні дослідження в Пересопниці у 1899 р. (с. 15, 139).

23. Стародавнє населення Прикарпаття і Волині (доба первіснообщин. ладу) / відп. ред. О. П. Черниш. – К. : Наук. думка, 1974. – 287 с. : іл. – (1)

Про Пересопницю (с. 186, 189, 191, 225).

24. Терський С. Археологія доби Галицько-Волинської держави : здобутки Волин. археолог. експедиції Львів. іст. музею за 15 років діяльн. (1986 - 2000) : кат. виставки / С. Терський. – Л., 2002. – 108 с. : іл. – (Археолог. зб. Галичини і Волині. Вип. 1). – (1, 2)

Про археологічні розкопки літописного міста Пересопниці з 1974 по 1995 рр. (с. 26-27, 35, 37, 38, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 56, 57, 75-84).

Пересопниця у X – XIV ст. Мапа (с. 29).

25. Терський С. Історія археологічних досліджень та іст. краєзнавства Волині : монографія / Святослав Терський. – Л. : Львів. політехніка, 2010. – 380 с. – (1)

Про літописну Пересопницю див. „Топографічний покажчик” (с. 375).

26. Терський С. Лучеськ X – XIV ст. / С. Терський. – Л. : Львів. політехніка, 2006. – 252 с. – (2)

Про Пересопницю (с. 247).

27. Терський С. Пересопниця : краєзн. нарис / Святослав Терський. – Рівне : Азалія, 2003. – 160 с. : іл. – (Б-чка Рівнен. „Просвіти” ; чис. 1). – Бібліогр. : С. 89 – 108. – (1, 2, 3, 4)

Зміст: Джерела, історіографія, передісторія Пересопниці та історія міста за писемними джерелами (с. 6-23); Історична топографія, складові частини міста, укріплення. Приміська інфраструктура Пересопниці у X – XIV ст. (с. 24-42); Матеріальна культура Пересопниці (X – XIV ст.) (с. 43-68); Пересопниця у 15-20 ст. (с. 69-79); Монастир Різдва Пречистої Богородиці у Пересопниці (с. 69-75); Пересопницькі князі (с. 82).

28. Терський С. Скарби княжого граду [-Пересопниці] : 850 років / Святослав Терський. – Рівне, 1999. – 6 с. - (1,2)

З історії археологічних досліджень.

29. Цимбалюк В. І. Погоринські землі в часи боротьби Данила Галицького з монголо-татарами у XIII ст. : навч.-метод. посіб. / В. І. Цимбалюк, Б. А. Прищепа, П. М. Волков. – Рівне : Ред.-вид. центр Міжнар. ун-ту „РЕГІ” ім. акад. С. Дем'янчука, 2003. – 92 с. – (1).

Про дослідження Пересопницького городища (с. 18, 19, 20, 24, 34, 41, 58).

30. Cynkałowski A. Materiały do pradziejów Wołynia I Polesia Wołyńskiego / A. Cynkałowski ; pod red. Józefa Kostrzewskiego. – Warszawa, 1961. – 265 s. + tablic XXXI. – (4)

Археологічні знахідки різних культур: комаровської, шнурової на території Пересопниці (с. 101, 190, 213, 229, 249).

Археологічні знахідки в Пересопниці : фото (таблиця IX, XII).

Публікації у збірниках та журналах

31. Ауліх В. В. До питання про місцезнаходження літописної Пересопниці / В. В. Ауліх // Середні віки на Україні. – К., 1971. – С. 168 – 176. – (1)

32. Миронець Н. Р. Епістолярна спадщина Ф. Р. Штейнгеля у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського як джерело дослідження його життя та діяльності / Н. Р. Миронець // Рукописна та книжкова спадщина України : археогр. дослідж. унікал. архів. та бібл. фондів / Нац. акад. наук України ; відп. ред. Л. А. Дубровіна. – К., 2002. – Вип. 7. – С. 32 - 41. – (1)

Міститься інформація про підготовку і проведення бароном Ф. Штейнгелем наукової експедиції за маршрутом Городок – Пересопниця – Клевань – Степань у 1899 р. (с. 40).

33. Прищепа Б. Археологічні дослідження багатой садиби на посаді княжої Пересопниці / Б. Прищепа // Актуальні проблеми вітчизн. та всесвіт. історії : наук. зап. РДГУ. – Рівне, 2006. – Вип. 8. – С. 65 – 75. – (1,2)

Міститься план сучасної Пересопниці (с. 69).

34. Прищепа Б. А. Археологічні колекції X – XIII ст. з Пересопниці у фондових зібраннях Нац. музею історії України та Рівнен. краєзн. музею як іст. джерело / Б. А. Прищепа // Музей на рубежі епох : минуле, сьогодення, перспективи : матеріали ювіл. міжнар. наук.- практ. конф. – К., 1999. – С. 66 - 67. – (2)

35. Прищепя Б. А. Дослідження в Пересопниці [у 2003 - 2004 рр.] / Б. А. Прищепя // Археологічні дослідження в Україні 2003 - 2004 рр. – Запоріжжя : Дике поле, 2005. – С. 259 - 262. – (2)

36. Прищепя Б. Нові дослідження пам'яток культури кулястих амфор між Стиром і Горинню / Б. Прищепя, В. Ткач // Нариси культури давньої Волині / за заг. ред. Г. В. Охріменка. – Луцьк, 2006. – С. 218 - 235. – (1)

Поселення в урочищі Пастівник (с. Пересопниця) (с. 222-224, 225, 233, 234).

37. Прищепя Б. Пересопниця в X – XIII ст. / Б. Прищепя // Історія України : маловідомі імена, події, факти : зб. ст. – К. : Рідний край, 1999. – Вип. 7. – С. 358 - 362. – (1)

38. Прищепя Б. Поповнення археологічної колекції княжої доби Рівненського краєзнавчого музею в 2002 – 2005 рр. / Б. Прищепя, Л. Бабінчук // Наук. записки Рівнен. обл. краєзн. музею : матеріали наук. конф. 25-26 жовтня 2006 р. – Рівне : Волин. обереги, 2006. – Вип. 4. – С. 161 - 171. – (1)

39. Прищепя Б. А. Роботи на посаді Пересопниці [у 2002 - 2002 рр.] / Б. А. Прищепя // Археологічні відкриття в Україні 2001 – 2002. – К., 2003. – С. 232 - 234. – (2)

40. Прищепя Б. Розвиток Пересопниці за княжої доби / Б. Прищепя // Наук. записки : іст. науки / Нац. ун-т «Остроз. акад.». – Острог, 2009. – Вип. 14. – С. 86 - 97. – (3)

41. Прищепя Б. Розвиток Пересопниці за княжої доби / Б. Прищепя // Волинь історична : зб. наук. ст. – Рівне, 2010. – С. 28 – 36. – (1)

На базі археологічних знахідок висвітлюються основні напрями забудови середньовічного міста Пересопниці.

42. Прищепя Б. А. Розвиток Погоринських міст в IX - XIII ст. [в т.ч. Пересопниці] / Б. А. Прищепя // Актуальні проблеми розвитку міст та міськ. самоврядування (історія і сучасність) : тези міжнар. наук.-практ. конф. – Рівне, 1993. – С. 73 – 76. – (1)

43. Прищепя Б. Ювелірні вироби з Пересопниці доби середньовіччя / Б. Прищепя // Наук. записки Рівнен. обл. краєзн. музею : матеріали наук. конф. 25-26.10.2006 р. – Рівне : Волин. обереги, 2006. – Вип. 4. – С. 159 – 167. – (1)

44. Рожко В. Давні кам'яні хрести на Волині [в т.ч. в Пересопниці] / Володимир Рожко // Погорина : літ.-краєзн. журн. Рівненщини. – 2010. - № 12/13. – С. 367. – (1)

45. Терський В. Загадка легендарної Пересопниці / В. Терський // Жовтень. – 1977. – № 5. – С. 155 - 157. – (1)

Археологічні дослідження у Пересопниці (60-і р. XIX ст. – 80-і р. XX ст. рр.)

46. Терський В. С. Пересопниця : [історія археолог. дослідж. з початку 60-х р. до 1985 р.] / В. С. Терський // Археологія Прикарпаття,

Волини и Закарпаття (раннеславян. и древнерус. периоды). – К. : Наук. думка, 1990. – С. 124 - 126. – (1)

47. Терський С. В. До проблеми формування первинних міських осередків Південно-Західного Погориння у IX – XVIII ст. [у т.ч. Пересопниці] / С. В. Терський // Актуальні проблеми розвитку міст та міськ. самоврядування : історія і сучасність : тези міжнар. наук.-практ. конф. – Рівне, 1993. – С. 71 - 73. – (1)

48. Терський С. В. Дослідження городищ в басейні р. Горинь [у т.ч. в с. Пересопниці] / С. В. Терський // Матеріали I – II наук.-краєзн. конф. „Остріг на порозі 900-річчя (1990 – 1992 рр.)”. – Сокаль, 1992. – Ч. 2. – С. 54 - 55. – (1)

49. Терський С. Історична топографія та забудова Пересопниці XII – XIII ст. у світлі нових археологічних дослідж. / С. Терський // Волинь незабуття : тези IV регіон. наук.-практ. конф. „Нові краєзн. дослідж. у контексті нац. відродження України”. – Рівне, 1995. – С. 8 - 9. – (2)

50. Терський С. В. Літописна Пересопниця в світлі археології / С. В. Терський // Наук. записки : 100-річчю музейн. справи на Рівненщині присвячується. – Рівне, 1996. – Вип. 1. – С. 28 - 37. – (1,2)

51. Терський С. Монастирі княжої Пересопниці / С. Терський, В. Терський // Волинь незабуття : тези IV регіон. наук.-практ. конф. „Краєзн. дослідж. з історії Волині : нові підходи, форми і методи”. – Рівне, 1993. – С. 15 - 17. – (1)

52. Терський С. Посад Замостя літописної Пересопниці у світлі археології / С. Терський // Минуле і сучасне Волині і Полісся : край на межі тисячоліть : матеріали X наук. іст.-краєзн. конф. у Старому Чарторійську, Маневичах, Четвертні та Нововолинську в 2000 – 2002 рр. – Луцьк, 2002. – С. 151 - 152.- (2)

53. Терський С. Призабутий княжий город / С. Терський // Літопис червоної калини : іст.-краєзн. часопис. – 1993. – Ч. 7/9. – С. 28-32. – (2)

Археологічні розкопки у Пересопниці у 90-х роках XX ст.

54. Терський С. В. Соціальна топографія літописних міст Надстублянщини [в т.ч. Пересопниці] в X - XIII ст. / С. В. Терський // Минуле і сучасне Волині : тези доп. та повідомл. II Волин. іст.-краєзн. конф. 26 – 28 трав. 1988 р. – Луцьк, 1988. – С. 95 - 97. – (2)

55. Терський–Шеломенцев В. С. Пересопниці / В. С. Терський–Шеломенцев // Археология Прикарпаття, Волини и Закарпаття (раннеслав. и древнерус.). – К. : Наук. думка. – 1990. – С. 124 - 126. – (1, 2)

Про археологічні дослідження в літописній Пересопниці.

56. Федоришин М. В. Давньоруське мистецтво з Пересопницького князівства XI – XII ст. / М. В. Федоришин // Велика Волинь : минуле і сучасне : тези регіон. наук. конф. 14-16 листоп. 1991 р. – Рівне, 1991. – С. 99 - 100. – (1)

57. Федоришин М. В. Давньоруське намисто з Пересопницького князівства XI – XII ст. / М. В. Федоришин // Азалія : літ.-краєзн. календар Рівненщини на 1994 рік. – Рівне : Азалія, 1993. – С. 18. – (1)

58. Шеломенцев-Терский В. С. Исследования городища летописной Пересопницы / В. С. Шеломенцев-Терский // Археолог. открытия 1980 года. – М. : Наука, 1981. – С. 322 - 323. – (2)

59. Шеломенцев-Терский В. С. Раскопки летописной Пересопницы [в 1978 г.] / В. С. Шеломенцев-Терский // Археолог. открытия 1978 года / АН СССР ; отв. ред. Б. А. Рыбаков. - М. : Наука, 1979. – С. 424. – (1)

60. Шолом'янцев-Терський В. Про локалізацію княжої церкви у Пересопниці / Володимир Шолом'янцев-Терський, Святослав Терський // Галицько-Волинська держава : передумови виникнення, історія, культура, традиції : міжнар. наук. конф. 19-21 серп. 1993 р. Галич : тези доп. та повідомл. – Л., 1993. – С. 77. - (1)

Публікації в газетах

61. Гнатишин С. Історію Пересопниці доповнять розкопки / Світлана Гнатишин // Сл. і час. – 2003. – 23 трав. – (1)

Під час археологічних розкопок знайдено рештки ювелірної майстерні XIV – XVI ст.

62. Доленко С. Тут народилася «Українська Першокнига» : експедиції / Сергій Доленко // Нова Волинь. – 2003. – 20 берез. – (1)

З історії археологічних досліджень Пересопниці (50-і р. XIX ст. – 2000 р.)

63. Жураковський Б. Хрести – енкалпіони з Пересопниці / Б. Жураковський // Демократ. Рівненщина. – 2000. – 1 верес. – (1)

64. Матвій А. Розкопкам археологів заважають ...города / А. Матвій // Рівне вечірнє. – 2002. – 9 серп. – (1)

Відновлення археологічних розкопок у с. Пересопниці. Останні розкопки проводилися у 1994 р.

65. Подільський С. Енкалпіони – хрести з Пересопниці / С. Подільський // Сл. правди. – 1993. – 20 січ. – (1)

66. Прищеп Б. Пересопниця : минуле, сьогодні і майбутнє : [розмова з головою благод. фонду «Пересопниця» М. Мельником та археологом Б. Прищепою] / бесіду вів К. Мирощук / М. Мельник, Б. Прищеп // Вільне сл. – 2004. – 20 лют. – (1)

Міститься графічна робота художника Л. Форсюка.

67. Прищеп Б. Розповідають городища : (розвиток Погорин. міст у IX – XIII ст.) [в т. ч. Пересопниці] / Богдан Прищеп // Рівне. – 1993. – 6 квіт. – (1)

68. Прищеп Б. «Сенсації поки що немає, проте результати розкопок [2002 р.] у Пересопниці дають цікавий матеріал» / Богдан Прищеп ; бесіду з кер. археолог. експедиції Б. Прищепою провела В. Гарматюк // Сл. і час. – 2002. – 16 серп. – (1)

- 69. Скарби княжого граду // Волинь. – 1998. – 3 груд. – (1)**
З історії археологічних досліджень у Пересопниці (60-і р. XIX ст. – XX ст.).
- 70. Терський В. Загадки літописної Пересопниці / В. Терський, С. Терський // Вісті Рівненщини. – 1991. – 17 серп. – (1)**
Археологічні дослідження городища Пересопниці в 1991 р.
- 71. Терський В. На залишках древнього міста / В. Терський // Червон. прапор. – 1976. – 28 лип. – (1)**
Археологічні дослідження в урочищі „Пастівник” (Пересопниця).
- 72. Терський В. Шукаючі сліди Пересопниці. Де ж усе-таки було літописне місто? / В. Терський // Червон. прапор. – 1975. – 6 лип. – (1)**
Під час археологічних розкопок було уточнено топографію Пересопницького городища, що займає площу 6 га.
- 73. Терський С. І воскресне пам'ять родоводу / С. Терський // Волинь. – 1995. – 8 груд. – (1)**
Археологічні дослідження в Пересопниці 1995 р.
- 74. Терський С. Літописна Пересопниця або призабуте місто над Стублою / Святослав Терський, Володимир Терський // Родовід : наук. зап. культури України – 1994. - № 7. – С. 47 – 53. – (1)**
- 75. Терський С. Пересопницька волость [середина XII – поч. XIII ст.] / С. Терський // Родовід : наук. зап. культури України. – 1994. - № 7. – С. 54 - 55. – (1)**
Мапа Пересопницької волості (с. 54).
- 76. Терський С. Призабуте місто над Стублою [– Пересопниця] // Святослав Терський // Волинь. – 1993. – 16 квіт. – (1)**
- 77. Терський С. Розкопки [Рівнен. краєзн. музею] у літописній Пересопниці [1995 р.] / С. Терський // Вісті Рівненщини. – 1995. – 1 груд. – (1)**
- 78. Федоришин М. Намисто [XI – XII ст.] з Пересопниці / М. Федоришин // Червон. прапор. – 1991. – 13 листоп. – (1)**
- 79. Федоришин М. Скляні браслети [XI – XII ст. знайдені на території давньорус. городища в Пересопниці] / М. В. Федоришин // Сл. правди. – 1992. – 11 лют. – (1)**
- 80. Чекурков В. Пересопницький монастир десь поряд... / В. Чекурков // Сім днів. – 2009. – 2 жовт. – (1)**
Про археологічні знахідки в урочищі Пастівник розповідає керівник гуртка «Археологія» гуманітарної школи Палацу дітей та молоді В. Чекурков.

- 81. Терський С. Давайте забудуємо Пересопницю дачами / С. Терський // Сім днів. – 1995. – 18 – 22 квіт. – (1)**
Про охорону пам'яток культури (городища X – XII ст.) в с. Пересопниці.

82. Терський С. Забудують Пересопницю дачами / С. Терський // Молодь України. – 1995. – 18 квіт. – (1)

Городище Х - XII ст. в с. Пересопниці потребує охорони як пам'ятка культури.

83. Терський С. Святе місце пустим не буває / С. Терський // Культура і життя. – 1995. – 1 груд. – (1)

Пам'ятка культури Х - XII ст. – городище в Пересопниці потребує охорони.

ЗВІТИ ПРО РОБОТУ АРХЕОЛОГІЧНИХ ЕКСПЕДИЦІЙ В ПЕРЕСОПНИЦІ (1974 – 2009 РР.)*

84. Звіт про роботу окремого давньоруського розвідкового загону відділу археології Ін-ту суспільних наук АН УРСР в 1974 році [Рукопис]. – [Л.,] [1975]. – 11 с. : іл. – (2)

Розкопки та розвідки біля Пересопниці. Знайдено археологічні матеріали XI – XIII ст.

85. Терський В. С. Звіт про роботу Ровенської давньоруської археологічної експедиції Ін-ту суспільних наук АН УРСР в с. Пересопниці Ровенської обл. в 1975 році [Рукопис] / В. С. Терський. – Л., 1976. – 35 с. : іл. – (2)

Дослідження проводились за участю Рівненського краєзнавчого музею. Загальні дані про давньоруське місто Пересопниця, історія дослідження, перелік, досліджених у 1975 р. археологічних об'єктів: дві житлові споруди з господарчими ямами, вогнище, контури округлої печі, розріз оборонного валу.

86. Терський В. С. Звіт про роботу Ровенського давньоруського археологічного загону Карпато-Волинської експедиції Ін-ту суспільних наук АН УРСР у 1976 р. в с. Пересопниця Ровенської обл. [Рукопис] / В. С. Терський. – Л., 1977. – 30 с. : іл. – (2)

В дослідженні городища приймав участь Рівненський краєзнавчий музей. Виявлені та досліджені – яма (вірогідно колодязь), глинобитна піч, житло та господарча яма, могильник (11 поховань).

87. Терський В. С. Звіт про роботу Пересопницького археологічного загону Волино-Подільської експедиції Ін-ту суспільних наук АН УРСР в 1977 р. [Рукопис] / В. С. Терський. – [Л.,] [1978]. – 22 с. : іл. – (2)

Розкопки проводились за участю Рівненського краєзнавчого музею. Закладено та досліджено три розкопки, де виявлені дві житлові споруди, господарчі ями, косторізна майстерня.

88. Звіт про проведену роботу Ровенським давньоруським загonom Волино-Подільської археологічної експедиції Ін-ту суспільних наук АН УРСР під керівництвом молодшого наук. співробітника відділу археології Терського Володимира Саватійовича з 20 липня по 21 серпня 1978 року [Рукопис]. – [Л.,] [1979]. – 22 с. : іл. – (2)

Досліджено 136 кв. м. площі на території городища Пересопниця, ур. «Пастівник». Виявлено дві споруди, дві печі-вогнища та поховання датовані XII ст.

89. Терський В. С. Звіт про роботу Ровенського давньоруського загону Волино-Подільської археологічної експедиції Ін-ту суспільних наук АН УРСР 26 жовтня – 28 листопада 1979 року [Рукопис] / В. С. Терський. – [Л.,] [1980]. – 15 с. : іл. – (2)

Документи розміщені у хронологічній послідовності.

Розкопки проводились за участю Рівненського краєзнавчого музею. Досліджено 152 кв. м. площі в східній частині Пересопницького городища, ур. «Пастівник». Виявлено дві споруди, одна з піччю, вогнище XI – XIII ст.

90. Терський В. С. Звіт про проведення рятівних археологічних розкопок Пересопницького городища Ін-том суспільних наук АН УРСР в серпні – вересні 1980 року [Рукопис]. / В. С. Терський – [Л.,] [1981]. – 34 с. : іл. – (2)

Розкопки проводились за участю Рівненського краєзнавчого музею.

91. Звіт про проведену роботу Ровен. давньоруським загonom Волино-Подільської археологічної експедиції Ін-ту суспільних наук АН УРСР за № 125/157 від 17 червня 1982 р. на ім'я молодшого наук. співробітника Ін-ту суспільних наук АН УРСР, канд. іст. наук Терського Володимира Саватійовича [Рукопис]. – [Л.,] [1983]. – 36 с. : іл. – (2)

Розкопки проводились за участю Рівненського краєзнавчого музею. Закладено та досліджено два розкопи, виявлено два житла давньоруського часу.

92. Звіт про проведену роботу Ровенським давньоруським загonom археологічної експедиції Ін-ту суспільних наук АН УРСР, яка працювала згідно з Відкритим листом Ін-ту археології УРСР за № 125/172 від 26 травня 1983 р. на ім'я наук. співробітника Ін-ту суспільних наук, канд. іст. наук Терського Володимира Саватійовича з 1 червня по 3 липня 1983 р. в с. Пересопниця Ровен. р-ну Ровен. обл. [Рукопис]. – [Л.,] [1984]. – 38 с. : іл. – (2)

Археологічні дослідження проводились при участі Рівненського краєзнавчого музею. Розбито один розкоп, виявлено та досліджено дві житлові споруди (одне житло з глинобитною піччю і лежанкою) та одна господарча яма. Надано інвентарний опис знахідок з розкопок Пересопницького городища та їх датування.

93. Терський В. С. Звіт про проведену роботу Ровенською давньоруською рятівною археологічною експедицією Ін-ту суспільних наук АН УРСР з 3 липня по 3 вересня 1984 року [Рукопис] / В. С. Терський. – [Л.,] [1985]. – 24 с. : іл. – (2)

Розкопки проводились з участю Рівненського краєзнавчого музею. Досліджено 250 кв. м. площі, виявлено матеріали XI – XIV ст. Проведено розвідки в урочищі «Баштовик» – пошуки фундаментів Пересопницького монастиря.

94. Звіт про проведену роботу по Відкритому листу № 125/234 від 8 липня 1985 р. на ім'я молодшого наук. співробітника відділу археології західного р-ну УРСР Ін-ту суспільних наук АН УРСР, канд. іст. наук Терського Володимира Саватійовича в с. Пересопниця Ровенської обл., в Радехівському р-ні Львівської обл. та в Горохівському р-ні Волинської обл. [Рукопис]. – [Л.,] [1986]. – 58 с. : іл. – (2)

Виявлено двокамерне житло, господарча споруда з піччю виробничого призначення XII – XIII ст. Проведені охоронні дослідження Білівського городища.

95. Звіт про роботу по Відкритому листу за № 73/125 від 7 травня 1986 р., виданому молодшому наук. співробітнику, канд. іст. наук Терському Володимиру Саватійовичу на право розкопок та розвідок в сс. Пересопниці та Білеві Ровенської обл. [Рукопис]. – [Л.,] [1987]. – 37 с. : іл. – (2)

Закладено та досліджено два розкопи і один шурф; проведено розвідки околиць городища. Надано перелік знайдених матеріалів та їх датування.

96. Звіт з роботи Ровенського загону археологічної експедиції Ін-ту суспільних наук АН УРСР в 1987 році під керівництвом наукового співробітника ін-ту, канд. іст. наук Терського Володимира Саватійовича [Рукопис]. – [Л.,] [1988]. – 44 с. : іл. – (2)

Проводились дослідницькі та рятівні розкопки Пересопницького та Білівського городищ. Опис території Пересопницького городища та навколишніх поселень, могильників; перші літописні згадки. Проведені розкопки та шурфування території Пересопницького городища. Виявлено матеріали X – XIII ст.

97. Терський В. С., Терський С. В. Звіт про роботу Пересопницької археологічної експедиції в 1988 р. [Рукопис]. – Л., 1989. – 14 с. : іл. – (2)

Досліджено господарчий комплекс – житло з піччю та господарча яма XII – XIII ст.; дві суміжні печі виробничого призначення; шурф – 2x4 м на захід від дороги Пересопниця – Іскра.

98. Звіт про охоронні розкопки, проведені по Відкритому листу за № 298/125 від 30 червня 1989 р. на ім'я канд. іст. наук Терського Володимира Саватійовича на території Пересопницького городища та його околиці Ровенського р-ну Ровенської обл. [Рукопис]. – [Л.,] [1990]. – 32 с. : іл. – (2)

Спільна експедиція Рівненського обласного краєзнавчого музею та Інституту суспільних наук АН УРСР проводила рятівні археологічні розкопки. Досліджено 180 кв. м. площі в південно-східній частині городища та виявлено три споруди, одна з яких носила виробничий характер, пов'язаний з залізобобним виробництвом; розвідки на горі «Городище» в с. Іскрі, на північній та південній околицях Пересопницького городища. Знахідки датовані X – XIII ст.

99. Звіт про охоронні розкопки, проведені за Відкритим листом № 124/125 від 7 червня 1991 р. на ім'я канд. іст. наук Терського Володи-

мира Саватійовича на давньоруському городищі в с. Пересопниці Ровенського р-ну Ровенської обл. [Рукопис]. – [Л.,] [1992]. – 20 с. : іл. – (2)

Дослідження проводились в центральній частині городища та частково у східній частині (урочище «Баштовик»), шурфування біля сучасної церкви. Виявлені дві печі, житлово-виробничий комплекс княжої доби, матеріали різних історичних періодів до початку XIX ст.

100. Звіт про охоронні археологічні розкопки, проведені за Відкритим листом № 26/125 від 31 березня 1992 р. на ім'я канд. іст. наук Терського В. С. на давньоруському городищі в с. Пересопниці Рівненського р-ну Рівненської обл. [Рукопис]. – [Л.,] [1993]. – 30 с. : іл. – (2)

Розкопки проводились в Пересопниці біля церкви Св. Миколая.

101. Терський В. С., Терський С. В. Звіт про роботу Пересопницької археологічної експедиції в 1993 р. [Рукопис] / В. С. Терський, С. В. Терський. – Л., 1993. – 33 с. : іл. – (2)

Досліджено 78 кв. м. площі. Виявлено два житла, піч, господарські ями, дві гробниці. Опис поверхневих досліджень в с. Пересопниця, урочища «Шпихлір»; с. Іскра, урочища «Городище»; с. Білів, с. Сморгів, с. Милостів, урочище «Градуси».

102. Терський С. В. Звіт про роботу Волинської Археологічної експедиції Львівського іст. музею у 1994 р. [Рукопис] / С. В. Терський. – Л., 1995. – 27 с. : іл. – (2)

Дослідження території посаду та дитинця (урочищ «Шпихлір» і «Пастівник»). Виявлено чотири споруди, знахідки датовані XII – XIII ст.

103. Терський С. В. Звіт про роботу Волинської та Пересопницької археологічної експедиції ЛІМ та РКМ на території Рівненської обл. в 1995 р. [Рукопис] / С. В. Терський. – Л., 1996. – 30 с. : іл. – (2)

Розвідки в околицях літописної Пересопниці – басейни річок Козульки, Стубелки, Усті та села Білів, Новостав-Дальній, також в урочищі «Шпихлір».

104. Терський С. В. Звіт про роботу Волинської археологічної експедиції у 1997 р. [Рукопис] / С. В. Терський. – Л., 1997. – 20 с. : іл. – (2)

Дослідження в урочищі «Замостя» – лівобережний посад Пересопницького городища. Виявлені сліди двох печей, споруди з піччю, двох господарських ям, датованих XII – XIII ст.

105. Терський С. В. Звіт про роботу Волинської рятівної археологічної експедиції у 1998 р. [Рукопис] / С. В. Терський. – Л., 1998. – 23 с. : іл. – (2)

Дослідження урочища «Замостя» – головний лівобережний посад літописної Пересопниці, площа понад 150 кв. м. Виявлено чотири споруди, залишки печей, 11 господарчих ям XII - XIII ст., матеріали доби неоліту - ранньої бронзи.

106. Прищепя Б. А. Звіт про роботу Погоринської археологічної експедиції Рівненського краєзнавчого музею, Рівненського ін-ту слов'янознавства КСУ і Рівненського держ. гуманітарного ун-ту у 2002 р. [Рукопис]. – Рівне, 2003. – 82 с. : іл. – (2)

Дослідження в Пересопниці, характеристика досліджених об'єктів, та речових знахідок.

107. Прищеп Б. А. Звіт про роботу Погоринської археологічної експедиції Рівненського краєзн. музею, Рівненського ін-ту слов'янознавства КСУ, Рівненського держ. гуманітарного ун-ту у 2003 р. [Рукопис] / Б. А. Прищеп. – Рівне, 2004. – 70 с. : іл. – (2)

Дослідження на території урочища «Пастівник». Виявлені об'єкти ККА, ранньослов'янського часу та доби Київської Русі. Досліджено 16 поховань в ґрунтовому могильнику та речові знахідки другої половини XII – XIV ст., дві будівлі XII – XIII ст. та ділянка оборонного рову.

108. Прищеп Б. А. Звіт про роботу Пересопницької археологічної експедиції Рівненського обл. краєзн. музею, Рівненського ін-ту слов'янознавства КСУ і Рівненського держ. гуманітарного ун-ту у 2004 р. [Рукопис] / Б. А. Прищеп. – Рівне, 2005. – 65 с. : іл. – (2)

Розкопки в с. Пересопниця урочища «Пастівник»; розвідки в урочищі «Баранівка». Виявлено 1 житло, 4 господарчі ями, господарча будівля. Знахідки датовані IX – XIII ст.

109. Прищеп Б. А., Чекурков В. С. Звіт про роботу Пересопницької археологічної експедиції у 2005 р. [Рукопис] / Б. А. Прищеп, В. С. Чекурков. – Рівне, 2006. – 48 с. : іл. – (2)

Розвідки на ділянці у південно-західній частині урочища «Пастівник», пошуки місця, де в XVI – на поч. XVII ст. знаходився монастир Різдва Пречистої Богородиці.

110. Чекурков В. С. Звіт про археологічні розвідки на території Рівненської обл. у 2008 р. [Рукопис] / В. С. Чекурков. – Рівне, 2008. – 70 с. : іл. – (2)

Опис проведених розкопок, характеристика речових знахідок та їх датування (городоцько-здовбицька культура, княжа доба, литовсько-польська доба).

111. Звіт про археологічні експертизи та розвідки на території Рівненської обл. в 2009 р. [Рукопис] / Б. А. Прищеп, В. С. Чекурков С., О. А. Бондарчук, О. П. Войтюк, М. К. Позіховський, В. В. Ткач. – Рівне, 2010. – 217 с. : іл. – (2)

Опис території городища, його дитинця і окольного міста; поселення в урочищі «Пастівник» та «Мигор»; поселення на північній околиці села. Історія дослідження, знахідки та їх датування.

ІСТОРІЯ ПЕРЕСОПНИЦІ ЗА ПИСЕМНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ.

Окремі видання

112. Андрухов П. Волинська земля : (хроніка – джерела – постаті) / П. Андрухов. – Сокаль, 1992. – 88 с. – (1)

Про Пересопницю (с. 3, 4, 6).

Про Пересопницьке Євангеліє (с. 11).

113. Архив Юго-Западной России, издаваемый Временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденного при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. Т. 4, ч. 1 : Акты о церковно-религиозных отношениях в Юго-Западной Руси (1322 – 1648 гг.). – К. : Типография Г.Т. Корчак-Новицкого, 1883. – 859 с. – (2)

З історії монастиря Різдва Богородиці в Пересопниці (с. 294-300, 361-367, 404-405, 485-486).

114. Батюшков П. М. Волинь. Історичні долі південнозахідного краю / П. М. Батюшков ; післямова В. С. Мороза ; пер. з рос. М. А. Миколаєнка ; худож. А. П. Дерев'янка. – Дніпропетровськ : Січ, 2004. – 424 с. : іл. – (1)

Згадка про Пересопницю як княже місто XI ст. (с. 16, 30, 32, 50, 74)

115. Винокур І. Давня і середньовічна історія України : [навч. посіб.] / Іоан Винокур, Сергій Трубчанинов. – К. : Глобус, 1996. – 224 с. – (1)

Про Пересопницю – центр удільного князівства (с. 191)

116. Войтович В. М. Пересопниця. Рівненський край. Історія та культура / В. М. Войтович. – Рівне, 2011. – 856 с. : іл. – (1)

117. Гаврилюк С. В. Історичне пам'яткознавство Волині, Холмщини і Підляшшя (XIX – початок XX ст.) : монографія / С. В. Гаврилюк. – Луцьк : Вежа, 2002. – 532 с. – (1)

На XI археологічному з'їзді в Києві з доповідями виступили: В. Антонович «Про місцеположення літописних міст Шумська і Пересопниці» (с. 287), К. Антонович-Мельник «Розкопки курганів у Ровенському, Луцькому і Дубенському повітах Волинської губернії» (с. 287)

Історико-краєзнавча розвідка М. Максимовича про Пересопницю (с. 137, 156).

Про археологічну експедицію, очолювану Ф. Штейнгелем у 1899 р. в Пересопниці (с. 223, 462).

Пересопниця у пам'яткознавчій праці Т. Стецького «З бору і степу» (Т. 3) (с. 424)

118. Годованюк О. М. Монастирі та храми Волинського краю / О. М. Годованюк. – К. : Техніка, 2004. – 176 с. : іл. – (Нац. святині України). – Бібліогр. : С. 170 - 173. – (1)

З історії літописної Пересопниці (с. 39-40)

Про Пересопницьке Євангеліє (с. 40-41)

Церква св. Миколая у с. Пересопниці (XVIII ст.): фото (с. 41-42)

119. Грушевський М. С. Нарис історії Київської землі від смерті Ярослава до кінця XIX ст. / М. С. Грушевський. – К. : Наук. думка, 1991. – 560 с. – (Пам'ятки іст. думки України). – (1)

Про Пересопницю – столицю удільного князівства (с. 12, 15, 46)

120. 900-летие Православия на Волини. – Житомир, 1892. – 498 с. – (4).

З історії Пересопницького монастиря Різдва Богородиці. Містяться відомості про грамоту польського короля Олександра від 5 березня 1505 р. на

ім'я Федора Чарторийського, в якій говориться, про те, що монастир йому належить довічно (с. 200-203)

121. Дем'янчук Г. С. Українське краєзнавство : сторінки історії / Г. С. Дем'янчук, Б. Г. Дем'янчук. – К. : Просвіта, 2006. – 296 с. – (1)

Максимович М. і Пересопниця (с. 36)

Цинкаловський О. і Пересопниця (с. 208)

122. Древняя Русь. Город, замок, село / под ред. Б. А. Рыбакова. – М. : Наука, 1985. – 429 с. – (2)

Про Пересопницю (с. 43, 54-56, 58, 59)

123. Ефименко А. Я. История украинского народа / А. Я. Ефименко ; сост. и авт. ист.- биограф. очерка В. А. Смолий ; примеч. Н. Н. Яковенко. – К. : Лыбидь, 1990. – 512 с. : ил. – (Памятники ист. мысли Украины). – (1)

Згадка про Пересопницю (с. 77)

124. Жураковський Б. Кучманський шлях / Б. Жураковський. – Рівне, 2005. – 38 с. – (1)

Згадка про Пересопницю 1240 р. (с.5)

125. Игнаткин И. А. Охрана памятников истории и культуры : справ. пособ. / И. А. Игнаткин. – К. : Выща шк., 1990. – 223 с. : ил. – (1)

Проекти планування і забудова в місцях історичних поселень (в т.ч. Пересопниці) підлягає обов'язковому узгодженню з органами охорони пам'ятників (с. 201)

126. Ісаєвич Я. Д. Джерела з історії української культури доби феодалізму XVI - XVIII ст. / АН УРСР. Ін-т суспіл. наук ; Я. Д. Ісаєвич. – К. : Наук. думка, 1972. – 144 с. – (1)

Міститься відомість про школу в м. Сяноці Руського воєводства. Запис про це зробив в «Апостолі» 1551 р. намісник (протопіп) Василь, який був батьком Михайла Василевича, переписувача Пересопницького Євангелія (с. 52)

127. Історія Волині : з найдавніших часів до наших днів / відп. ред. О. Г. Михайлик. – Л. : Вища шк., 1988. – 240 с. – (1).

Відомості про переклад Євангелія у 1556-1561 рр. в Пересопниці на розмовну українську мову (с. 16)

128. Історія міст і сіл Української РСР. В 26 т. [Т.] Ровенська обл. – К. : Голов. ред. Укр. рад. енцикл. АН УРСР, 1973. – 657 с. – (1, 2, 3, 4)

Про Пересопницю див. «Географічний покажчик» (с. 647)

129. Історія Української РСР. У 8 т., 10 кн. Т. 1, кн. 1 : первіснообщин. лад і зародження класового сусп-ва. Київська Русь (до другої половини XIII ст.). – К. : Наук. думка, 1977. – 443 с. – (1)

Про Пересопницю (с. 370)

130. Історія Української РСР. У 2 т. Т. 1. / гол. ред. К. К. Дубина. – К. : Наук. думка, 1967. – 808 с. – (1)

Про Пересопницю див. «Географічний покажчик» (с. 790)

131. Историко-статистическое описание церквей и приходов Волынской епархии / сост. Н. И. Теодорович. Т. 2 : уезды Ровенский,

Острожский, Дубенский. – Почаев : Типография Почаево-Успенской Лавры, 1889. – с. 436 - 1120. – (4)

Історія Пересопниці від першої писемної згадки до ХХ ст. (с. 508-519)

132. Кравцов Л. Свідки народної величі / Л. Кравцов ; худож. оформ. Л. Форсюка. – Л. : Каменяр, 1972. – 68 с. – (1).

Про літописну Пересопницю (с. 11-16)

133. Крип'якевич І. Галицько-Волинське князівство / Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України ; Іван Крип'якевич ; відп. ред. Я. Ісаєвич. – Л., 1999. – 220 с. – (1)

Пересопницьке князівство (с. 24, 26, 35-36, 65, 108, 115, 122)

134. Крип'якевич І. Історія України / І. Крип'якевич ; відп. ред. : Ф. П. Шевченко, Б. З. Якимович. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Л. : Світ, 1990. – 560 с. – (Пам'ятки іст. думки України). – (1)

Про Пересопницю див. «Географічний покажчик» (с. 547)

135. Левкович І. Нарис історії Волинської землі (до 1914 року) / І Левкович. – Луцьк, 1992. – 110 с. – (1)

Про Пересопницю – столицю удільного князівства (с. 20, 26, 28, 32, 33, 36)

136. Літопис руський / пер. з давньорус. Л. Є. Махновця ; відп. ред. О. В. Мишанич. – К. : Дніпро, 1989. – XVI + 591 с. – (1, 2)

Перші писемні згадки про Пересопницю (с. 227, 229, 230, 233-235, 238, 244, 251, 265, 269, 284, 371-374, 384, 401)

137. Мисан В. О. Оповідання з історії України, рідного краю / В. О. Мисан. В 2 ч. Ч. 1. – Рівне, 1992. – 116 с. – (1)

Про літописну Пересопницю та Пересопницьке Євангеліє (с. 67-70)

138. Михайлова Р. Д. Художня культура Галицько-Волинської Русі / Р. Д. Михайлова. – К. : Слово, 2007. – 496 с. : іл. – (1)

Ремісничий осередок XII - XIII ст. у Пересопниці (с. 27, 28)

Печатки з Пересопниці (XII ст.) (с. 89, 90)

139. Панасенко О. Рівненщина. Сторінки минулого : наук.-попул. навч. посіб. / О. Панасенко. – Рівне, 2001. – 314 с. – (1)

Перша писемна згадка про Пересопницю (с. 14)

140. Пономарьова Т. О. Пересопниця : іст.-краєзн. нарис : до 850-річчя писем. згадки / Т. О. Пономарьова, В. Г. Виткалов, Я. М. Мельник. – Рівне : Волин. обереги, 1999. – 42 с. – (1, 2)

Походження назви села Пересопниця (с. 7)

Історія Пересопниці від найдавніших часів до 1630 року (с. 3-35)

З історії Пересопницького монастиря та створення Пересопницького Євангелія (с. 35-38)

141. Православ'я на Рівненщині : корот. хронолог. довід. : ювіл. вид. до 1000-ліття Рівнен. єпархії / уклад. Г. Бухало. – Рівне : Азалія, 1991. – 24 с. – (1)

Заснування монастиря Різдва Пречистої Богородиці в Пересопниці кінець XII – поч. XIII ст. (с. 5, 7, 9)

Освячення закладного каменя на місці спорудження [проектованого] Народного Дому української Першокниги у Пересопниці. 11.05.1991 р. (с. 18).

Відкриття пам'ятного знака на честь «Пересопницького Євангелія» (с. 10, 17)

142. Прищепа Б. Історичне краєзнавство Волині : навч. посіб. / Богдан Прищепа, Олена Прищепа ; худож. оформл., обробка іл. В. Луца. – Рівне : ПП ДМ, 2008. – 352 с. – (1)

Про Пересопницю див. «Покажчик географічних назв і топонімів» (с. 348)

Про Пересопницьке Євангеліє (с. 246-248)

143. Сас П. М. Феодальные города Украины в конце XV - 60-х годах XVI в. / АН УССР ; Ин-т истории ; П. С. Сас ; отв. ред. В. А. Смолий. – К. : Наук. думка, 1989. – 232 с. – (1)

Про Пересопницю див. «Географический указатель» (с. 228)

144. Седов В. В. Восточные славяне в VI – XIII вв. / В. В. Седов. – М. : Наука, 1982. – 324 с. – (2)

Про Пересопницю (с. 91, 94, 98, 100, 101, 177, 200)

145. Сербін Г. Ровенщина : іст.-краєзн. нарис / Г. Сербін. – Л. : Каменяр, 1970. – 244 с. – (1).

Коротка історична довідка про Пересопницю (с. 206)

146. Сніцаревич В. Історія України в документах (VI ст. н.е. – XIX ст.) : зб. для учнів 7 - 9 кл. загальноосвіт. шк. / В'ячеслав Сніцаревич. – Рівне, 1996. – 120 с. – (1)

Міститься згадка про те, що князь Юрій Долгорукий віддав північну частину Погорини своєму сину Андрію, який вибрав за місце осідку Пересопницю (с. 17)

147. Соловьев С. М. История России с древнейших времен. В 15 кн. Кн. 1 (Т. 1 - 2) / С. М. Соловьев. – М. : Изд-во соц.-эконом. л-ры, 1959. – 812 с. – (1, 2)

Про Пересопницю див. «Указатель географических и этнических названий» (с. 798)

148. Соловьев С. М. История России с древнейш. времен. В 15 кн. Кн. 2 (Т. 3 - 4) / С. М. Соловьев. – М. : Изд-во соц.-экон. л-ры, 1960. – 779 с. – (1, 2)

Про Пересопницю див. «Указатель географических и этнических названий» (с. 769)

149. 1000-ліття Православ'я на Волині / упоряд. о. Миколай (М. Моліс). – Дубно, 1992. – 150 с. – (1)

Про Пересопницький Різдво–Богородицький монастир (с. 89)

150. Тихомиров М. Н. Древнерусские города / М. Н. Тихомиров. – 2-е изд., доп. и перераб. – М. : Политиздат, 1956. – 480 с. – (1)

З історії Пересопниці (с. 38, 322, 323)

151. Толочко П. П. Древнерусский феодальный город / АН УССР ; Ин-т археологии ; отв. ред. С. А. Высоцкий. – К. : Наук. думка, 1989. – 256 с. – (1)

У другій половині XII ст. по 40-і роки XIII ст. на політичній мапі Русі з'являється князівство Пересопницьке (с. 97, 131)

152. Тхор В. І. Історія нашого краю : навч. посіб. для учнів 7 - 11 класів загальноосвіт. шк. і нових типів закл. освіти Рівнен. обл. / В. І. Тхор, В. М. Сніцаревич, В. К. Процюк. – Рівне : Волин. обереги, 2001. – 152 с. – (1)

Про Пересопницьке князівство (с. 14-17)

153. Федоришин М. Пересопницька Русь. Історія. Археологія. Культура. Кн. 1. / М. Федоришин ; передне сл. Б. Прищеп. – Рівне : Волин. обереги, 2002. – 93 с. : іл. – (1, 2, 4)

154. Хитрий Ч. Минувшина Рівненщини – далека і близька. – Вид. 2-ге, доп. / Чеслав Хитрий. – Рівне : Волин. обереги, 2010. – 416 с. – (1)

Коротка історична довідка про Пересопницю (с.15)

155. Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся : (краєзн. слов. – від найдавніш. часів до 1914 р.). [У 2 т.] Т. 2 / О. Цинкаловський. – Вінніпег, 1986. – 578 с. : іл. – (1)

Історія Пересопниці від часу першої писемної згадки у літописах до 1914 р. (с. 223-226)

156. Цинкаловський О. Старовинні пам'ятки Волині / Олександр Цинкаловський. – Торонто, 1975. – 124 с. : іл. – (1)

Хрест на місці, де знаходився Пересопницький монастир Різдва Богородиці : фото (с. 92)

Олександр Цинкаловський під час розкопок у Пересопниці. 1938 р. : фото (с. 81)

Розкопки Володимира Терського у Пересопниці 1980 р. : фото (с. 117)

157. Rocznik Wołyński. T. 3 / pod redakcja Jakóba Hoffmana. – Równe, 1934. – 678 s. - (1)

Про Пересопницю див. «Indeks nazw geograficznych» (с. 653)

Статті із довідкових видань

158. Пересопница // Советский энциклопедический словарь / науч. совет : А. М. Прохоров (председатель) и др. – М. : Сов. энцикл., 1981. – С. 998. – (1)

159. Пересопница // Справочная книга о приходах и монастырях Волынской епархии : изд. Волын. Владимиро-Васильев. Братства / сост. К. В. Переверзев. – Житомир, 1914. – С. 353. – (2)

160. Пересопница // Теодорович Н. И. Историко-статистическое описание церквей и приходов Волынской епархии. – Почаев, 1889. – Т. 2. Уезды Ровенский, Острожский, Дубенский. – С. 497 - 507. – (2)

161. Пересопниці // Украинская Советская Энциклопедия : в 11 т. – К. : Глав. ред. УСЭ, 1982. – Т. 8. – С. 193 - 194. – (1)
162. Пересопниці // Українська радянська енциклопедія : в 17 т. / голов. ред. М.П. Бажан. – К. : Голов. ред. УРЕ, 1963. – Т. 11 : Патріотизм - прянощі. – С. 65. – (1)
163. Пересопниці // Українська радянська енциклопедія : в 12 т. – Вид. 2-ге. – К. : Голов. ред. УРЕ, 1982. – Т. 8. – С. 257. – (1)
164. Пересопниці // Український радянський енциклопедичний словник : в 3 т. / редкол. : А. В. Кудрицький (відп. ред.) [та ін.]. – К. : Голов. ред. УРЕ, 1987. – Т. 2 : Каліграфія - португальці. – С. 648. – (1)

Публікації у збірниках та журналах

165. Бондар Н. П. Кириличні стародруки XVIII ст. із фондів Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського, що походять із збірок Рівного та Рівненщини / Н. П. Бондар // Актуальні питання культурології : альм. наук. т-ва «Афіна» каф. культурології. – Рівне : О. Зень, 2010. – Вип. 9. – С. 18 - 22. – (1)

Примірник Апостола (Почаїв, 1783 р.) перебував у 1911 р. у Свято-Миколаївському храмі Пересопниці (с. 19)

166. Галицько-Волинський літопис : (за Іпатським списком переклав Леонід Махновець) / пер. Л. Махновець // Галицько-Волинська держава XII-XIV ст. : зб. наук. пр. – Л., 2002. – Кн. 1. – С. 9 - 117. – (1)

Згадки про Пересопницю (с. 13, 14, 16, 29, 52)

167. Котляр М. Ф. Волинська земля з історії складання держ. території Київської Русі / М. Ф. Котляр // Історія та історіографія України : зб. наук. пр. / АН УРСР ; Ін-т історії. – К. : Наук. думка, 1985. – С. 19 - 32. – (1)

Містяться відомості про Пересопницю (с. 28, 30)

168. Лібацький А. Пересопниці / А. Лібацький // Літопис Волині : наук. попул. зб. волинознавства. – 1971-1972. – Ч. 10/11. – С. 105 - 113. – (1)

З історії Пересопниці та Пересопницького Євангелія

169. Максимович М. История Пересопницы и Дубровицы / М. Максимович ; пер. Я. Поліщука, М. Федоришина // Першокнига / упоряд. М. Федоришина ; пер. : Я. Поліщук, М. Федоришин ; худож. оформл. В. Войтович. – Рівне : Світоч, 1992. – С. 5 - 11. – (1)

170. Марков П. Г. Історія міст і сіл України [в т.ч. Пересопниці] у висвітленні М. О. Максимовича / П. Г. Марков // Укр. іст. журн. – 1974. – № 3. – С. 95 - 104. – (1)

171. Михайлова Р. Давньоруські міста Волині та розвиток художніх ремесел / Р. Михайлова // Минуле і сучасне Волині й Полісся : нар. мистецтво й духовність : матеріали другої Волин. обл. наук.-етногр. конф., 12-13 трав. 2005 р. м. Луцьк. – Луцьк, 2005. – С. 19 - 22. – (2)

Про розвиток ремесел у Пересопниці в XI - XII ст.

172. Мулявка О. Є. Культурні традиції Волині кінця XVI - першої половини XVII ст. як фактор генези сучасного українського суспільства / О. Є. Мулявка // Актуальні питання культурології : альм. наук. т-ва "Афіна", каф. культурології : матеріали третьої Всеукр. наук.-практ. конф. "Стан і перспективи розвитку духовної культури особистості в умовах розгортання глобалізац. процесів" : у 2 т. – Рівне : РДГУ, 2008. – Т. 1, вип. 6. – С. 163 - 165. – (1)

У 1596 р. княгиня Олена Чарторийська-Горностай організувала школу у Пересопницькому монастирі (с. 163)

173. Пересопниця в X - XIII ст. // Історія України. Маловідомі імена, події, факти : зб. ст. – К., 1999. – Вип. 7. – С. 358 - 362. – (2)

174. Теодорович М. Пересопниця : (із кн. «Історико-стат. опис церков і приходів Волинської Єпархії») / Микола Теодорович ; сучас. літ. пер. Н. Атаманчук, Л. Климентовська // Волинь історична : зб. наук. ст. – Рівне : О. Зень, 2007. – С. 23 - 29. – (1, 2)

Історія Пересопниці від першої писемної згадки (1149 р.) до XX ст.

175. Терський В. С. Монастирі княжої Пересопниці / В. С. Терський, С. В. Терський // Волинь незабуття : тези IV регіон. наук.-практ. конф. – Рівне, 1993. – С. 15 - 17. – (1)

176. Трикутник духовності Волині [Остріг – Дермань - Пересопниця] або На чому присягають Президенти України // Блій де Г. Географія : світи, регіони, концепти / Блій де Г., Муллер Пітер ; пер. з англ., передм. та розділ «Україна» О. Шаблія. – К. : Либідь, 2004. – С. 135. – (1)

177. Шморгун Є. Непідвладне часові / Є. Шморгун // Погорина : літ.-мист. альм. – 2002 – Вип. 4. – С. 19 - 21 ; Сл. і час. – 1993. - № 8. – С. 72 - 75. – (1)

Про удільне князівство Пересопницю та Пересопницьке Євангеліє.

Публікації в газетах

178. Бухало Г. Пересопниця у канадських виданнях / Г. Бухало // Зміна. – 1991. - 7 трав. – (1)

179. Камінський М. Літописна Пересопниця : [з історії] / М. Камінський // Сл. і час. – 1999. – 10 груд. ; Вільне сл. - 2000. – 19 січ. – (1)

180. Кравцов Л. З глибини віків / Л. Кравцов // Червон. прапор. – 1959. – 30 серп. – (1)

З історії літописної Пересопниці

181. Кравцов Л. Літописна Пересопниця : [з історії] / Л. Кравцов // Клеван. тракт. – 2008. – 21 берез. ; Сл. і час. – 1998. – 30 трав. – (1)

182. Лящук В. Пересопниця : наші святині / В. Лящук // Вільне сл. – 1993. – 31 лип. – (1)

З історії літописної Пересопниці

183. Мирошук К. Пересопниця літописна / К. Мирошук // Зміна. – 1989. – 13 трав. – (1)

184. **Мирошук К. Пересопниця : минуле, сьогодні, майбутнє / К. Мирошук // Вільне сл. – 2004. – 20 лют.- (1)**

185. **Пашук І. Минуле відкриває таємниці / Іван Пашук // Вільне сл. – 2002. – 7 серп. – (1)**

З історії літописної Пересопниці

186. **Поліщук Я. Літописна столиця Погоринського краю (Пересопниця) / Я. Поліщук // Сл. правди. – 1990. – 13 квіт. – (1)**

187. **Поліщук Я. Пересопниця : місто літописної історії / Я. Поліщук // Рівне. – 1991. – 19 січ. – (1)**

188. **Прокопенко В. Блага вість із Пересопниці / В. Прокопенко // Клеван. тракт. – 2010. – 21 трав. – (1)**

З історії Пересопниці та створення Пересопницького Євангелія

189. **Пшеничний Ю. В пошуках зниклого монастиря / Юрій Пшеничний // Наше дзеркало. – 2010. – 3 листоп. – (1)**

З історії літописної Пересопниці

190. **Терський С. Монастир [Різдва Пречистої Богородиці] у Пересопниці / Святослав Терський. // Вільне сл. – 1993. – 26 трав. – (1)**

191. **Федоришин М. До історії Пересопницького монастиря / М. Федоришин // Сл. і час. – 2001. – 13 квіт. – (1)**

192. **Федоришин М. Мандрівка М. Костомарова у села Пересопницю і Тайкури / Микола Федоришин // Сл. правди. – 1991. – 24 жовт. – (1)**

Під час мандрівки у Пересопницю історик М. Костомаров оглянув городище XII - XIII ст.

193. **Шлихта П., протоієрей. Історія монастиря Різдва Пресвятої Богородиці / П. Шлихта, протоієрей // Духов. нива. – 2006. – черв. – (1)**

194. **Шлихта П., протоієрей. Літопис Пересопниці / П. Шлихта, протоієрей // Духов. нива. – 2006. – черв. – (1)**

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ ПЕРЕСОПНИЦІ

195. **[Герб і прапор с. Пересопниці Рівнен. р-ну (створений у 2008 р.). Фото] // Миколі Федоришину – 50 років : ювіл. біогр. покажч. / Рівнен. обл. об-ня Всеукр. т-ва «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка. – Рівне, 2008. – С. 3 [обкл.]. – (1)**

196. **Марчук Л. Нове життя старої Пересопниці / Л. Марчук, О. Жилін // Віче. – 2011. – № 1. – С. 10 – 12. – (1)**

197. **Федоришин М. «Українські святині» на Рівненщині / М. Федоришин // Сл. Просвіти. – 2008. – 20 – 26 листоп. – (1)**

Роздуми автора на тему надання Пересопниці статусу Національного заповідника, розвитку туризму та планомірних археологічних розкопок.

**Свято української мови,
культури та духовності в Пересопниці**

198. Андрієнко Г. На «Пересопницькому Євангелії» президенти складають присягу : [свято укр. мови, культури та духовності в Пересопниці] / Г. Андрієнко // Сл. і час. – 1998. – 30 трав. – (1)

199. Андрієнко Г. Пересопницьке сонце промінням освячує душу : відзначення Дня слов'ян. писем. та культури [в с. Пересопниця] / Г. Андрієнко // Сл. і час. – 2001. – 25 трав. – (1)

200. Басараба В. Дорога до Пересопниці / Василь Басараба // Вільне сл. – 1999. – 28 квіт. – (1)

201. Басараба В. Пересопницькі урочистості : [- відзначення 430-річчя Пересопницького Євангелія] / В. Басараба // Зміна. – 1991. – 14 трав. – (1)

202. Басараба В. Слово з Пересопниці: минулої суботи у Пересопниці Ровенського р-ну було урочисто відзначено 430-річчя з часу створення укр. першокниги - «Пересопницького Євангелія» / В. Басараба // Червон. прапор. – 1991. – 15 трав. – (1)

203. Біля витоків рідного слова // Сл. правди. – 1989. – 19 трав. – (1)
Фоторепортаж з урочистостей, присвячених відкриттю пам'ятного знака «Українській Першокнизі» в с. Пересопниця

204. Бойчук В. Від сивої давнини і до сьогодні : цей твір – наша славетна гордість, духовна сила, основа єднання ... : 22 трав. у с. Пересопниця відзначено річницю «Пересопницького Євангелія» / В. Бойчук // Сл. і час. – 2006. – 26 трав. ; Вільне сл. – 2006. – 30 трав.- (1)

205. Бойчук В. З твоїх джерел напитися любові : 22 трав. [2010 р.] у с. Пересопниця відбулися урочистості, присвячені українській першокнизі – «Пересопницькому Євангелію» / В. Бойчук // Клеван. тракт. – 2010. – 28 трав. ; Сл. і час. – 2010. – 28 трав. – (1)

206. Бойчук В. Святої книги джерело : 22 трав. [2007 р.] у с. Пересопниця відбулося свято української Першокниги «Пересопницького Євангелія» / В. Бойчук // Сл. і час. – 2007. – 25 трав. – (1)

207. Бойчук В. Священна першокнига – духовності основа : 22 трав. у с. Пересопниця відзначено річницю «Пересопницького Євангелія» / В. Бойчук // Сл. і час. – 2005. – 27 трав. – (1)

208. Бойчук В. Село, овіяне славою і великою надією : Сьогодні Пересопниця святкує чергову, 448-у річницю перекладу Євангелія українською мовою / В. Бойчук // Сл. і час. – 2009. – 22 трав. – (1)

209. Бойчук В. Слава тобі, українська першокниго! / В. Бойчук // Сл. і час. – 2004. – 23 трав. – (1)

Відзначення в с. Пересопниця 443-річниці з дня виходу Пересопницького Євангелія.

210. Водограй О. День слов'янської писемності та культури [у Пересопниці] / О. Водограй // Сл. і час. – 2000. – 26 трав. – (1)

211. Войнарович А. «Пересопницьке Євангеліє» : [свято укр. мови, культури та духовності в Пересопниці] / А. Войнарович // Сл. і час. – 1999. – 28 трав. – (1)

212. Дем'янчук Г. «Пересопницьке Євангеліє» і рідна мова / Г. Дем'янчук // Вісті Рівненщини. – 1991. – 16 трав. – (1)

У Пересопниці відбулися урочистості з нагоди 430-річчя від дня завершення роботи над Пересопницьким Євангелієм

213. Дем'янчук О. Батьківщина Пересопницького Євангелія [- Пересопниця] / О. Дем'янчук // Україна молода. – 2009. – 23 трав. – (1)

214. Єремєєв В. Можливо і цю землю обходив Тарас... : репортаж з літ.-мист. свята у Пересопниці / В. Єремєєв // Сл. правди. – 1996. – 25 трав. – (1)

215. Жук П. 22 травня – [449-а] річниця української першокниги Пересопницького Євангелія / П. Жук // Сл. і час. – 2010. – 21 трав. – (1)

216. Запорожець В. Символ духовного безсмертя [- Пересопницьке Євангеліє] / В. Запорожець, Н. Конотопець // Літ. Україна. – 1998. – 18 черв. – (1)

День слов'янської писемності та культури в Пересопниці.

217. Запросила Пересопниця [на традиц. обл. свято укр. мови, культури та духовності] // Рівне. – 1994. – 14 трав. – (1)

218. Казимирський О. Вклонімося українським святиням / О. Казимирський // Волинь. – 2007. – 25 трав. – (1)

У селі Пересопниці відбулося свято української Першокниги

219. Кидрук І. З витоків Першокниги : [свято укр. мови, культури та духовності в Пересопниці] / Іван Кидрук // Вісті Рівненщини. – 2003. – 28 трав. – (1)

220. Кидрук І. Уклін Пересопниці : [свято укр. мови, культури та духовності в Пересопниці] / Іван Кидрук // Вісті Рівненщини. – 2002. – 24 трав. – (1)

221. Кондрашина М. У древньому княжому граді ... [Пересопниці пройшло свято укр. мови, культури та духовності] / М. Кондрашина // Рівне. – 1991. – 13 трав. – (1)

222. Корешкова З. Біля витоків рідного слова / З. Корешкова, М. Федоришин // Сл. правди. – 1989. – 19 трав. – (1)

Фоторепортаж з відкриття пам'ятного знаку Пересопницькому Євангелію в с. Пересопниці

223. Крячко Т. Перлина українського книжкового мистецтва : 22 трав. в с. Пересопниці відзначили [447-у] річницю Пересопницького Євангелія / Т. Крячко // Сл. і час. – 2008. – 30 трав. – (1)

224. Ляшенко Т. Свято [укр. мови, культури] у Пересопниці / Т. Ляшенко // Вісті Рівненщини. – 1992. – 5 трав.- (1)

225. Мартиненко М. Свято рідної культури та духовності : у Пересопниці вшанували 445-річчя Пересопницького Євангелія / М. Мартиненко // Рівне Час. – 2006. – 25 трав. – (1)

226. Марчук В. Свято української книги [в Пересопниці] / В. Марчук // Ого. – 2002. – 24 трав. – (1)

227. Михайлишин П. Свято [духовності і культури] у Пересопниці : час сподівань / П. Михайлишин // Вісті Рівненщини. – 2008. – 30 трав. – (1)

228. Пшеничний М. Шляхи, які сходив Тарас / М. Пшеничний // Друг читача. – 1989. – 15 черв. – (1)

Про відкриття пам'ятного знака Пересопницькому Євангелію в Пересопниці

229. Свято української першокниги «Пересопницького Євангелія» [відбулося у с. Пересопниця] // Нар. газ. – 2001. – 8 черв. – (1)

230. Терен Р. Пам'ятник книзі [- Пересопницькому Євангелію відкрито в Пересопниці] / Р. Терен // Хімік. – 1989. – 25 трав. – (1)

231. Федоришин М. Свято у Пересопниці [укр. мови, культури та духовності] : час сподівань / М. Федоришин // Вісті Рівненщини. – 2008. – 30 трав. – (1)

232. Франчук С. Споконвіку спочатку було слово : [свято укр. мови, культури та духовності в Пересопниці] / С. Франчук // Волинь. – 2002. – 24 трав. – (1)

233. Млин Є. Від Острога – до Пересопниці, від слова – до книги / Є. Млин // Погорина : літ.-краєзн. журн. Рівненщини. – 2008. – Вип. 6 - 7. – С. 304 - 305. – (1)

Всеукраїнське свято духовності і культури «Українські святині» пройшло у Національному університеті «Острозька академія».

234. Степовичка Л. Спомин про свято на Рівненщині / Л. Степовичка // Погорина : літ.-краєзн. журн. Рівненщини. – 2008. – Вип. 6 - 7. – С. 306. – (1)

Всеукраїнське свято духовності і культури «Українські святині: Пересопницьке Євангеліє та Острозька Біблія» у Національному університеті «Острозька академія»

Туристичні маршрути

235. Мізерний А. До витоків слова і духу : у нашому краї відкрито новий екскурс. маршрут до літописного с. Пересопниці, що в Рівненському р-ні / А. Мізерний // Рівне. – 1990. – 1 груд. – (1)

236. Рівненщина туристична : екскурс. маршрут / уклад. Я. Гаврилова, В. Кілянчук. – Рівне : [?]. – 24 с : іл. – (1)

Екскурсійний маршрут до Пересопниці (с. 18)

237. Рівненщина туристична : путівник = Rivne region tourist : Guide-book. – К. : Світ успіху, 2007. – 384 с. : іл. - (1)

- 238. Сербін Г. П. Ровенщина туристська : путівник / Г. П. Сербін. – Л. : Каменяр, 1980. – 166 с. – (1)
Туристичний маршрут до Пересопниці (с. 99-100)**

ПЕРЕСОПНИЦЬКЕ ЄВАНГЕЛІЄ – НАЦІОНАЛЬНА СВЯТИНЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

- 239. Пересопницьке Євангеліє : [факсим. вид.]. – К. : Адеф-Україна, 2008. – 482 с.: іл.– (2)**

Унікальна рукописна книга середини XVI ст. (1556-1561 pp.). Перший з відомих перекладів конфесійного тексту українською літературно-писемною мовою. У 2008 році із благословення блаженнішого Володимира митрополита Київського і всієї України, предстоятеля Української православної церкви було видрукувано факсимільне видання. 14 січня 2010 року «Пересопницьке Євангеліє» подаровано Рівненському обласному краєзнавчому музею.

- 240. Пересопницьке Євангеліє. 1556-1561. Дослідження. Транслітерований текст. Словопоказчик / НАНУ ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; вид. підгот. І. П. Чепіга за участю Л. А. Ігнатенко ; наук. ред. В. В. Німчук. – К., 2001. – 704 с. : іл. – (1, 2)**

ПЕРЕСОПНИЦЬКЕ ЄВАНГЕЛІЄ – ФЕНОМЕН УКРАЇНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ

Окремі видання

- 241. Білодід О. Пересопницьке Євангеліє і клятва Президента Л. Кравчука / О. Білодід, І. Бражник. – К. : Фотовідеосервіс, 1992. – 36 с. – (2)**

- 242. Верстюк В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення : хронолог. довід. / В. Ф. Верстюк, О. М. Дзюба, В. Ф. Репринцев. – К. : Наук. думка, 1995. – 400 с. – (1)**

Згадка про Пересопницьке Євангеліє (с. 43)

- 243. Власовський І. Нарис історії української православної церкви : (X - XVII) / Іван Власовський. – Нью-Йорк : Укр. правосл. церква в З.Д.А., 1955. – 294 с. – (1)**

Про Пересопницьке Євангеліє як найбільш визначну пам'ятку давніх перекладів Св. Письма на українську мову. Мова Пересопницького Євангелія. Пересопницьке Євангеліє як богослужбова книга (с. 8, 160, 240-242).

Про перекладачів Пересопницького Євангелія: Григорія, архімандрита Пересопницького та писаря Михайла Василевича див. «Іменний показчик історичних осіб, що про них згадується в цій книзі» (с. 283, 286)

- 244. Возняк М. С. Історія української літератури. В 2 кн. Кн. 1 / М. С. Возняк. – Вид. 2-ге, випр. – Л. : Світ, 1992. – 696 с. – (1)**
 Про Пересопницьке Євангеліє (с. 295-300)
- 245. Горбатенко Т. Г. Вплив християнства на становлення писемної культури Русі-України : релігієзнавчо-філософський аспект : монографія / Т. Г. Горбатенко. – К. : Академія, 2001. – 272 с. – (1)**
 Про Пересопницьке Євангеліє (с. 67, 78-79)
- 246. Грушевський М. Історія України – Руси. В 11 т., 12 кн. Т. 6 : Життя економічне, культурне, національне XIV – XVII віків / М. Грушевський. – К. : Наук. думка, 1991. – 674 с. – (1, 3)**
 Про Пересопницьке Євангеліє (с. 430-431)
- 247. Дзюба О. Літопис найважливіших подій культурного життя в Україні (X – середина XVII ст.) : посіб.-довід. / Олена Дзюба, Ганна Павленко. – К. : АртЕк, 1998. – 200 с. : іл. – (Трансформація гуманіт. освіти в Україні). – (1)**
 Про Пересопницьке Євангеліє (с. 124-125)
- 248. Державотворці : «Просвіта» Рівненщини на шляху до української України (1917-2007 рр.) : зб. ст., матеріалів та док., присвяч. 90-річчю створення «Просвіти» на Рівненщині / упоряд. М. Федоришин ; ред. Л. Рибенко ; літ. ред. М. Пшеничний. – Рівне : Олег Зень, 2008. – 234 с. : іл. – (1)**
 Просвітяни Здолбунівщини у Пересопниці, 1989 р. : фото (с. 91).
 Програмка свята у Пересопниці, травень 1991 р. : фото (с. 102)
 Запрошення на урочисте відкриття пам'ятного знака Пересопницькому Євангелію, 14 травня 1989 р. : фото (с. 105)
 Переможці літературного конкурсу «Перло многоцінне» у Пересопниці 2007 р. : фото (с. 162)
 Митрополит Рівненський та Острозький Євсевій у Пересопниці, 2006 р. : фото (с. 162)
- 249. Історія української культури / за загал. ред. І. Крип'якевича. – К. : Обереги, 1993. – VI зшиток. – 48 с. : іл. – (1)**
 Про переклад Пересопницького Євангелія (с. 251-252, 253)
- 250. Історія української культури / за заг. ред. І. Крип'якевича. – К. : Либідь, 1994. – 656 с. : іл. – (1)**
 Про Пересопницьке Євангеліє (с. 499)
- 251. Історія української культури. Т. 1 : Мітологія. Побут. Письменство / видав. І. Тиктор. – 2-ге допов. вид. – Вінніпег, 1964. – 480 с. : іл. – (1)**
 З історії переписування книг, в т.ч. Пересопницького Євангелія (с. 74-75).
- 252. Каганов І. Я. Українська книга кінця XVI - XVII ст. : нариси з іст. книги / І. Я. Каганов. – Х. : Вид-во Книж. палати УРСР, 1959. – 144 с. – (1)**
 Згадка про Пересопницьке Євангеліє як найбільш відомий переклад на українську мову (с. 44)

- 253. Киричук М. Волинь – земля українська : навч. посіб. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2005. – 532 с. – (1)**
Про Пересопницьке Євангеліє (с. 218-220)
- 254. Книговедение : энциклопедический словарь / ред. кол. : Н. М. Сикорский (гл. ред.) и др. – М. : Сов. энцикл. – 1982. – 664 с. : ил. – (1)**
Про Пересопницьке Євангеліє (с. 545)
- 255. Край в XIV - XVI ст. : пристендовий проспект до експозиції / Рівнен. краєзн. музей ; авт. тексту : Н. І. Кожушко, Т. О. Пономарьова, О. Семенович ; фотогр. В. Д. Луца. – Рівне, 2006. – 6 с. – (1, 2)**
Про Пересопницьке Євангеліє (с. 5)
- 256. Культура українського народу : [навч. посіб.] / В. М. Русанівський, Г. Д. Вервес, М. В. Гончаренко та ін. – К. : Либідь, 1994. – 272 с. – (1)**
Про Пересопницьке Євангеліє (с. 67)
- 257. Марченко М. І. Історія української культури : з найдавніших часів до середини XVII ст. / М. І. Марченко. – К. : Рад. шк., 1961. – 288 с. – (1)**
Про Пересопницьке Євангеліє (с. 131-132)
- 258. Огієнко І. Українська культура : коротка історія культурного життя українського народу : Курс читання в укр. нар. ун-ті. з мал. і портр. укр. культ. діячів. – Вид. 3-є / І. Огієнко. – Вінніпег, 1970. – 272 с. – (1)**
Про переклад Пересопницького Євангелія на українську мову (с. 41, 42)
- 259. Огієнко І. Українська культура : коротка історія культ. життя укр. народу. – репринт. відтворення вид. 1918 р. / І. Огієнко. – К. : Абрис, 1991. – 272 с. – (1)**
Про переклад Пересопницького Євангелія на українську мову (с. 41-43)
- 260. Пащук І. Літературно-краєзнавча енциклопедія Рівненщини : А – Я / Іван Пащук. – Рівне : Волин. обереги, 2005. – 212 с. : ил. – (1)**
Про Пересопницьке Євангеліє (с. 143)
Про благодійний фонд «Пересопниця», створений у 2002 р. (с. 143)
- 261. Поліщук Я. Література рідного краю / Я. Поліщук. – Рівне : Азалія, 1993. – 80 с. – (1)**
Історія створення Пересопницького Євангелія та вшанування його в незалежній Україні (с.12-17)
- 262. Полонська-Василенко Н. Історія України. У 2 т. Т. 1 : До середини XVII ст. / Н. Полонська-Василенко. – К. : Либідь, 1992. – 640 с. – (1)**
Про Пересопницьке Євангеліє (с. 400)
- 263. Релігієзнавчий словник / за ред. проф. А. Колодного і Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – 392 с. – (1)**
Про Пересопницьке Євангеліє (с. 238)

264. Рожко В. Нарис історії української православної церкви на Волині (870-2000) : іст.-краєзн. нарис / В. Рожко. – Луцьк : Медіа, 2001. – 672 с. – (1)

Про Пересопницьке Євангеліє (с. 115-116)

265. Рожко В. Православні монастирі Волині і Полісся : іст.-краєзн. нарис/ В. Рожко. – Луцьк : Медіа, 2000. – 692 с. – (1)

Про Пересопницький монастир та Євангеліє (с. 357-359)

266. Рожко В. Православні святині історичної Волині : іст.-краєзн. нарис / Володимир Рожко. – Луцьк : Волин. обл. друкарня, 2009. – 560 с. – (1)

Про Пересопницький монастир та Євангеліє (с. 182-186)

267. Рожко В. Українське православне книгописання і книгодрукування на Волині (XI - XX ст.) : іст.-краєзн. нарис / Володимир Рожко. – Луцьк : Медіа, 2005. – 256 с. – (1)

Про Пересопницьке Євангеліє (с. 6, 15-16, 35-37)

Про монастир Різдва Пресвятої Богородиці (с. 33-35)

268. Рожко В. Українське православне мистецтво Волині (IX - XX ст.) : іст.-краєзн. нарис / Володимир Рожко. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2006. – 400 с. – (1)

Про камінний хрест, що стоїть на місці монастиря Різдва Пресвятої Богородиці в с. Пересопниця (с. 163)

Про Пересопницьке Євангеліє (с. 171-172)

269. Слабошпицький М. З голосу нашої Клію : події і люди укр. історії / Михайло Слабошпицький. – К. : Довіра, 1993. – 255 с. : іл. – (1)

Розповідь про те, як писалось Пересопницьке Євангеліє (с. 71)

270. Україна / авт.-упоряд. : В. Томазов, О. Ясь. – К. : Мистецтво, 2007. – 432 с. : іл. – (1)

Пересопницьке Євангеліє : фото (с. 140)

Присяга Президента В. Ющенка. 2005 р. : фото (с. 407)

271. Україна : повна енцикл. / авт.-упоряд. : В. М. Скляренко, Т. В. Іовлева, В. В. Мирошнікова, М. О. Панкова ; худож.-оформлювач Л. Д. Киркач-Осипова. – Х. : Фоліо, 2007. – 463 с. : іл. – (1)

Міститься інформація про Пересопницю та Пересопницьке Євангеліє (с. 166)

272. Українські письменники : біобібліогр. слов. У 5 т. Т. 1 : Давня українська література (XI – XVIII ст.) / уклад Л. Є. Махновець ; відп. ред. О. І. Білецький. – [вид. 2-ге перероб.] – Х. : Прапор, 2005. – 976 с. – (1)

Про Пересопницьке Євангеліє (с. 663-664)

273. Українські письменники : біобібліогр. слов. Т. 1 / уклад А. Є. Махновець. – К. : 1960. - 300 с. – (3)

Про Пересопницьке Євангеліє (с. 656-657)

274. Федоришин М. Пересопницька Першокнига : до історії реформац. руху в Україні. У 2 кн. Кн. 2 / М. Федоришин ; переднє сл. В. Виткалов. – Рівне : Перспектива, 2005. – 84 с. : іл. – (1, 2)

Із змісту: Княгиня Анастасія Заславська (с.7-26); Монастир у Пересопниці (с. 26-34); Перекладач Григорій (с. 34-42); Писар Михайло (с. 42-49); Переклад Святого письма (с. 59-66)

275. Федоришин М. Пересопницька Першокнига [- Пересопницьке Євангеліє] / М. Федоришин. – Дубно, 1991. – 12 с. – (Б-ка вісн. “Наш край” : красн. сер. № 25(8)). – (1)

276. Шаповал Ю. І. Держава : ілюстр. енцикл. України / Ю. І. Шаповал. – К. : Балтія-Друк, 2008. – 160 с. – (1)

Про Пересопницьке Євангеліє (с. 51)

277. Шевченко В. М. Словник-довідник з релігієзнавства. – К. : Наук. думка, 2004. – 560 с. – (Слов. України). – (1)

Про Пересопницьке Євангеліє (с. 270)

278. Шевченко Т. Повне зібрання творів. У 6 т. Т. 6 / Т. Шевченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1964. – 644 с. – (1)

Запис Тараса Шевченка про Пересопницьке Євангеліє, яке він бачив у соборі м. Переяслава (с. 305-306)

279. Шевчук В. Муза Роксоланська : укр. л-ра XVI - XVIII ст. У 2 кн. Кн. 1 : Ренесанс. Раннє Бароко / В. Шевчук. – К. : Либідь, 2004. – 400 с. – (1)

Про Пересопницьке Євангеліє (с. 46, 52, 82)

280. Яковенко Н. М. Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII ст. (Волинь і Центральна Україна) / Н. М. Яковенко. – К. : Наук. думка, 1993. – 416 с. – (1)

Про князів Заславських, в т.ч. Анастасію Заславську – фундаторку Пересопницького Євангелія див. “Іменний покажчик” (с. 391)

Статті з довідкових видань

281. Григорій [- архімандрит Пересопницького монастиря Різдва Пречистої Богородиці] // Літератори Рівненщини : довідник / упоряд. і ред. Є. Шморгун ; худож. І. Філік. – Рівне : Азалія, 1995. – С. 3 – 4. – (1)

282. Дублянський А. Пересопницьке Євангеліє : до 400-ліття перекладу Св. Євангелії на укр. мову / А. Дублянський // Український православний календар на 1962 рік : річник дванадцятий. – 1968. – С. 91 - 94. – (2)

283. Житецький Павло Гнатович [- філолог, педагог, дослідник Пересопницького Євангелія] // Енциклопедія історії України. В 5 т. Т. 3 : Е-Й / редкол. : В. А. Смолій (голова) та ін. – К. : Наук. думка, 2005. – 672 с. : іл. – (1)

Міститься фото обкладинки праці П. Житецького “Описание Пересопницкой рукописи XVI в.” (с. 152)

284. Пересопницкое Евангелие // Украинская Советская Энциклопедия : в 11 т. – К. : Глав. ред. УСЭ, 1982. – Т. 8. – С. 194. – (1)

285. Пересопницьке Євангеліє // Ілюстративна енциклопедія історії України : в 3 т. / авт. тексту О. Кучерук ; іл. та худож. оформл. Л. і С. Голембовських, С. Білостоцького. – К. : Спалах, 2004. – Т. 1 : (від найдавнішого часу до кінця 18 ст.). – С. 152. – (1)

286. Пересопницьке Євангеліє // Енциклопедія українознавства : перевид. в Україні. - Л., 1956. – Т. 6. – С. 2014. – (1)

287. Пересопницьке Євангеліє // Короткий довідник з історії України / І. Ф. Курас, М. О. Багмет, І. І. Федьков та ін. – К. : Вища шк. – 1994. – С. 176. - (1)

288. Пересопницьке Євангеліє // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – К., 2007. – Т. 2. – С. 201 - 202. – (2)

289. Пересопницьке Євангеліє // Літературознавчий словник-довідник / редкол. : Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін.- К. : Академія, 1997. – С. 545 - 546. – (1)

290. Пересопницьке Євангеліє // Потапенко О. І. Кузьменко В. І. Шкільний словник з українознавства. – К. : Укр. письменник, 1995. – С. 189. – (1)

291. Пересопницьке Євангеліє // Радянська енциклопедія історії України : в 4 т. / відп. ред. А. Д. Скаба. – К. : Голов. ред. Укр. рад. енцикл., 1971. – Т. 3 : Летичів-розкопки. – С. 346. – (1)

292. Пересопницьке Євангеліє // Україна від А до Я : сучасний енцикл. слов. – довід. / уклад. О. М. Кожушко. – Х., 2009. – С. 418 - 419. – (2)

293. Пересопницьке Євангеліє // Українська мова : енциклопедія / редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголови), М. П. Зяблюк та ін. – К. : Укр. енцикл., 2000. – С. 433 - 434. – (1)

294. Пересопницьке Євангеліє // Українська радянська енциклопедія : в 12 т. – Вид. 2-е. – К. : Голов. ред. УРЕ, 1982. – Т. 8. – С. 257. – (1)

295. Пересопницьке Євангеліє // Українська радянська енциклопедія : в 17 т. / голов. ред. М. П. Бажан. – К. : Голов. ред. УРЕ, 1963. – Т. 11 : Патріотизм - прянощі. – С. 65. – (1)

296. Пересопницьке Євангеліє // Український радянський енциклопедичний словник : в 3 т. / редкол. : А. В. Кудрицький (відп. ред.) та ін. – 2-е вид. - К. : Голов. ред. УРЕ, 1987. – Т. 2 : Каліграфія – португальці. – С. 648. – (1)

Публікації у збірниках та журналах

297. Антонович Д. Книга рукописна / Дмитро Антонович // Українська культура : лекції за ред. Дмитра Антоновича / упоряд. С. В. Ульяновська ; вст. ст. І. М. Дзюби ; перед. сл. М. Антоновича. – К. : Либідь, 1993. – 592 с. : іл. – (Пам'ятки іст. думки України). – (1)

Про Пересопницьке Євангеліє та переписування рукописних книг (с. 95, 97)

298. Бендза М. З історії православної релігійної культури Сяноцької землі (X - XVII ст.) / М. Бендза // Укр. іст. журн. – 2008. - № 5. – С. 159 - 179. – (1)

Про Пересопницьке Євангеліє (с. 163-164)

299. Білодід О. Євангеліє, на якому присягають президенти [- Пересопницьке Євангеліє] / О. Білодід // Україна. – 1994. - № 14. – С. 3 - 4. – (1)

300. Бухало Г. Пересопницьке Євангеліє / Г. Бухало // Погорина : літ.-краєзн. журн. Рівненщини. – 2007. – Вип. 2/3. – С. 210 - 216. – (1)

301. Власов В. Історія української культури XVI ст. : матеріали до уроків / В. Власов // Історія в шк. України. – 2008. – № 10. – С. 21 - 28. – (1)

Історичні передумови створення Пересопницького Євангелія.

302. Дем'янчук Г. Хто він, Михайло Василевич?: життєва загадка одного із авторів Пересопницького Євангелія / Григорій Дем'янчук // Погорина : літ.-мист. альм. – Рівне, 2002. – Вип. 4. – С. 25 - 27 ; Сім днів. – 2000. – 15 груд. – (1)

303. Інвентар Пересопницького монастиря і села Пересопниці, складений ігуменом Сімеоном Косовським під час передачі монастиря своєму наступнику ігумену Макарію Созанському. 1600 року, жовтня 25 // Пономарьова Т. О. Пересопниця : іст.-краєзн. нарис. (До 850-річчя писем. згадки) / Т. О. Пономарьова, В. Г. Виткалов, Я. М. Мельник. – Рівне : Волин. обереги, 1999. – С. 38 - 41. – (1, 2)

В описі Інвентаря задується Пересопницьке Євангеліє

304. Княгиня Анастасія Гольшанська-Заславська [- фундаторка Пересопницького Євангелія] // Українки в історії. – К. : Либідь, 2004. – С. 43 - 46. – (1)

305. Коноплястий С. А. Пересопницьке Євангеліє / С. А. Коноплястий // Велика Волинь : минуле й сучасне : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. жовт. 1994. - Хмельницький ; Ізяслав, 1994. – С. 45 - 47. – (1-2)

306. Кралуок П. Там, де писалося Пересопницьке Євангеліє / Петро Кралуок // Погорина : літ.-краєзн. журн. Рівненщини. – 2010. - № 14/15. – С. 309 - 312. – (1)

Автор описує свою подорож від села Двірець Хмельницької області , де розпочалась робота над створенням Євангелія (1556 р.), до села Пересопниці Рівненського району, де завершилась ця праця (1561 р.)

307. Матвієнко А. Пересопницьке Євангеліє – видатна пам'ятка українського відродження 16 ст. / А. Матвієнко // Дивослово. – 2004. - № 5. – С. 31 - 34. – (1)

308. Новак О. Пересопницьке Євангеліє // Новак О. Християнство в Україні : нариси. – Рівне : Ліста-М, 2003. – С. 50 - 53. – (1)

309. Оверчук С. Княгиня Заславська і перша україномовна книга “Пересопницьке Євангеліє” / С. Оверчук // Історія очима молодих дослідників : матеріали наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів, здобувачів, магістрантів. – Рівне, 2006. – Вип. 1. – С. 238 - 244. – (2)

310. Омелянчук І. Книга, на якій присягають президенти [- Пересопницьке Євангеліє] / Інна Омелянчук // Волинь моя : журн. міжнар. громад. об-ня “Волин. братство”. – К., 2005. – Вип. 5. – С. 141 - 144 ; Рівнен. кооператор. – 2005. – 11 лют. – С. 1, 3. – (1)
311. Онуфрійчук Ф. Пересопницьке Євангеліє / Ф. Онуфрійчук // Літопис Волині : наук.-попул. зб. волинознавства . – 1977 – 1978. – Ч. 12. – С. 51 - 52. – (1)
312. Паламарчук Л. Учням про чудеса України : Пересопницьке Євангеліє / Л. Паламарчук // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 1999. - № 2. – С. 1 – (1)
313. Пашук І. Сучасне відродження “Пересопницького Євангелія” / Іван Пашук // Минуле і сучасне Волині та Полісся. Розвиток бібліотечної справи в краї : наук. зб. – Луцьк, 2005. – С. 31 - 33. – (1)
314. Пересопницьке Євангеліє – духовний символ українського народу // Шляхами розвитку : Рівнен. обл. спожив. спілка. 70 років. – Рівне : Овід, 2009. – С. 12 - 13. – (1)
315. Писаренко С. Над Пересопницьким Євангелієм пронизує тепло ! / С. Писаренко, М. Білокопитов // Віче. – 2011. - № 1. – С. 6 - 8. – (1)
316. Рожко В. Благовірні князі Ольшанські-Дубровицькі – фундатори православних святинь Північного Погориння / Володимир Рожко // Погорина : літ.-краєзн. журн. Рівненщини. – 2010. - №12/13. – С. 392 - 395. – (1)
- Про княгиню Анастасію Юріївну Гольшанську-Заславську – фундаторку рукописного Пересопницького Євангелія (с. 392-393)
317. Рожко В. Обителі над Стублою / В. Рожко // Рожко В. Православні монастирі Полісся. – Луцьк : Настир’я, 1996. – 212 с. – (1)
- Про Пересопницький Різдва-Богородицький монастир (с. 112-115)
318. Сарбей В. Дослідник національної реліквії : про мовознавця П. Житецького, дослідника Пересопницького Євангелія та укр. мови / В. Сарбей // Історичний календар ’97. – К., 1996. – С. 12 - 13. – (1)
319. Святиня, на якій присягав Президент [- Пересопницьке Євангеліє] // Укр. культура. – 1992. - № 4. – С. 3. – (1)
320. Слободяник А. Пересопницьке Євангеліє – святиня українського народу / А. Слободяник // Друкарство. – 2000. - № 1/2. – С. 4 - 8. – (1)
321. Соколовський В. Рукопис з Пересопниці / В. Соколовський // Чумац. шлях. – 2002. - № 1. – С. 7 - 8. – (1)
322. Толочко П. Пересопницьке Євангеліє та його історичний контекст / П. Толочко // Світогляд. – 2008. - № 4. – С. 2 - 5. – (1)
323. Туровська Л. Унікальна пам’ятка українського рукописного мистецтва / Леся Туровська // Волинь моя : журн. міжнар. громад. об-ня “Волин. братство” – К., 2003. – Вип. 3. – С. 64 - 68. – (1)
324. Федоришин М. В. Пересопницьке Євангеліє / М. В. Федоришин // Укр. православ. слово. – 1992. - № 4/5. – С. 20 - 21. – (2)

325. Франко І. Історія української літератури. Часть перша. Від початків українського письменства до Івана Котляревського / Іван Франко // Франко І. Зібрання творів. У 50 т. Т. 40 : Літ.-критич. пр. – К. : Наук. думка, 1983. – 560 с. – (1)

Про Пересопницьке Євангеліє (с. 222-223)

326. Цибульська А. Дубровиця – Пересопниця : роль княгині Анастасії-Парасковії Гольшанської-Дубровицької у створенні “Пересопницького Євангелія” / Анастасія Цибульська // Дубровиці – 1000 років : зб. матеріалів наук.-краєзн. конф., присвяч. 1000-річчю першої писем. згадки про м. Дубровицю, проведена 16-17 верес. 2005 р. – Рівне, 2005. – С. 49 - 51. – (1)

327. Чепіга І. Дві яскраві дати української національної святині : [450 років від початку і 445 років від часу завершення праці над Пересопницьким Євангелієм] / І. Чепіга // Укр. мова. – 2006. - № 4. – С. 3 - 7. – (1)

328. Черкасова Н. Б. Національна святиня з Пересопниці [- Пересопницьке Євангеліє] // Історія України. Маловідомі імена, події, факти : зб. ст. / ред. П. Тронько. – К. : Рідний край, 2001. – Вип. 17. – С. 157 - 162. – (2)

329. Черкасова Н. Пересопницьке Євангеліє / Н. Черкасова // Визвол. шлях. – 2003. – січ. – С. 46 - 53. – (1)

330. Шахматова Л. Повернення на Батьківщину : (Пересопницьке Євангеліє в книж. колекції Рівнен. обл. краєзн. музею) / Л. Шахматова // Наукові записки /Рівнен. обл. краєзн. музей. – Рівне : О. Зень, 2010. – Вип. 8 : 140 років від дня народж. Ф. Штейнгеля. – С. 315 - 319. – (1, 2)

331. Шевчук В. Муза Роксоланська : укр. літ. XVI - XVII ст. [в т.ч. Пересопницьке Євангеліє] / В. Шевчук // Вітчизна. – 1997. - № 5/6. – С. 128 - 138. – (1)

332. Шморгун Є. Зоря світанкова : [передмова] / Євген Шморгун // Першокнига / упорядкув. М. Федоришина ; пер. Я. Поліщука, М. Федоришина ; худож. оформл. В. Войтовича. – Рівне : Світоч, 1992. – 40 с. – (1)

Історичне та культурне значення Пересопницького Євангелія (с. 3)

333. Шморгун Є. Світло далекої зірки [- Пересопницьке Євангеліє] / Шморгун Є. // Азалія : літ.-краєзн. календар на 1993 р. – Рівне : Азалія, 1992. – С. 56 - 58. – (1)

334. Яськів Б. Реформаційні ідеї перекладу Біблії у справі збереження, розвитку і зміцнення української національної самобутності / Богдан Яськів // Українська культура в іменах і дослідженнях : наук. зап. Рівнен. держ. ін-ту культури. – Рівне, 1998. – Вип. 3. – 340 с. – (1)

Про Пересопницьке Євангеліє (с. 17, 18)

Публікації в газетах

335. Бражник І. Пересопницьке Євангеліє – національна святиня / І. Бражник // Діалог. – 1991. – № 49. – груд. – (1)
336. Бухало Г. Українська Першокнига з Пересопниці / Г. Бухало // Духов. нива. – 2007. – Ч. 11. – листоп. ; Ч. 12. – груд. ; 2008. – Ч. 1. – січ. – (1)
337. Від Пересопницького Євангелія до сучасної мови // Голос України. – 2010. – 10 листоп. – (1)
338. Глинчак В. Книга присяги. Пересопницьке Євангеліє – відоме і невідоме / В. Глинчак // Клеван. тракт. – 2007. – 27 квіт. – (1)
339. Григор'єв О. «Пересопницьке Євангеліє» пробилося крізь віки / О. Григор'єв // Вільне сл. – 2009. – 19 листоп. – (1)
- Історія створення української Першокниги
340. Дем'янчук Г. Пересопницька першокнига / Г. Дем'янчук // Червон. прапор. – 1990. – 16 верес. – (1)
341. Іванова Г. Оберіг української державності [– Пересопницьке Євангеліє] / Г. Іванова // Демократ. Україна. – 2007. – 24 серп. – (1)
342. Кравцов Л. Митець з Пересопниці [Михайло Василевич – переписувач Пересопницького Євангелія] / Л. Кравцов // Червон. прапор. – 1981. – 13 верес. – (1)
343. Кралюк П. Євангеліє [Пересопницьке] княгині Жеславської : укр. нац. святиня : історія, зміст, загадки / Петро Кралюк // День. – 2010. – 30 – 31 лип. – (1)
344. Кралюк П. Пересопницьке Євангеліє: від Мазепи й Шевченка до президентів України / П. Кралюк // Друг читача. – 2010. – № 12. – С. 5. – (1)
345. Кралюк П. Пошук себе : пер. Біблії XVI століття «простою мовою» / П. Кралюк // День. – 2002. – 7 груд. – (1)
346. Любецька Н. Пересопницьке Євангеліє – перлина української писемної культури / Надія Любецька // Дзеркало плюс. – 2010. – 11 листоп. – (1)
347. Лящук В. Пересопниця : наші святині / Володимир Лящук // Вільне сл. – 1993. – 31 лип. – (1)
348. Новак О. Творці Пересопницького Євангелія / Олекса Новак // Вільне сл. – 2001. – 28 берез. – (1)
- Про архімандрита пересопницького монастиря Григорія та переписувача євангелія Михайла Василевича
349. Оберіг української державності : Пересопницьке Євангеліє // Демократ. Україна. – 2007. – 24 серп. – (1)
350. Олексюк І. Євангелія, на якій присягає президент України / І. Олексюк // Демократ. Рівненщина. – 2000. – 13 жовт. – (1)
351. Парфенюк В. Видатна пам'ятка української писемності і культури / В. Парфенюк // Клеван. тракт. – 2008. – 30 трав. – (1)

352. Пашук І. Незабутні автографи: [про Пересопницьке Євангеліє] / Іван Пашук // Сл. і час. – 2003. – 1 серп. ; 8 серп. – (1)

353. Пашук І. Перевидання «Пересопницького Євангелія» / І. Пашук // Вільне сл. – 2002. – 24 квіт. – (1)

Перше перевидання Пересопницького Євангелія (транслітерований текст) до 10-річчя незалежності України та 440 років від часу створення (2001 р.)

354. Першокнига з Пересопниці // Сл. і час. – 1998. – 31 січ. – (1)

355. Петрова А. Пересопницьке Євангеліє володіє божественною силою / А. Петрова // Вісті Рівненщини. – 1998. – 9 верес. – (1)

356. Поліщук Я. Пересопницьке Євангеліє / Я. Поліщук // Сл. правди. – 1990. – 20 лип. – (1)

357. Поліщук Я. Першокнига [- Пересопницьке Євангеліє] : історія/ Я. Поліщук // Рівне. – 1991. – 6 трав. – (1)

358. Поліщук Я. Першослово [- Пересопницьке Євангеліє] / Я. Поліщук // Заповіт. – 1990. – № 4. – С. 22 – 23. – (1)

359. Поліщук Я. Унікальна книга нашого народу / Я. Поліщук // Вісті Рівненщини. – 1999. – 24 верес. – (1)

Історія створення Пересопницького Євангелія.

360. Попенко В. Гольшанські – Дубровицькі / В. Попенко, В. Бруяка // Вільне сл. – 2001. – 25 лип. – (1)

Княгиня Анастасія Гольшанська-Заславська – фундаторка рукописного Пересопницького Євангелія.

361. Рожко В. Рукописні пам'ятки православного життя Волині [в т.ч. Пересопницьке Євангеліє] / В. Рожко // Свобода. – 2004. – 28 трав. – (1)

362. Ромейчук М. Пересопницьке Євангеліє буде перевидано / М. Ромейчук // Вісті Рівненщини. – 1998. – 25 верес. – (1)

363. Руденко В. Видано Пересопницьке Євангеліє [- транслітер. текст]/ В. Руденко // Вісті Рівненщини. – 2001. – 30 листоп. – (1)

364. Силин О. На чому заприсягають народові Президенти України / О. Силин // Вісті Рівненщини. – 2000. – 11 жовт. – (1)

Значення Пересопницького Євангелія для української нації

365. Снісаренко С. Наше Пересопницьке Євангеліє / Сергій Снісаренко // 7 днів. – 2010. – 15 січ. – (1)

Блаженніший митрополит Володимир, предстоятель Української Православної Церкви передав Рівненському краєзнавчому музею факсимільне видання Пересопницького Євангелія.

366. Тригубенко В. Пересопницьке Євангеліє / В. Тригубенко // Освіта. – 1991. – 24 верес. – (1)

367. Туровська Л. Головна книга України [- Пересопницьке Євангеліє] / Л. Туровська // Сл. Просвіти. – 2003. – 1 – 7 січ. – (1)

368. Федоришин М. Пересопницьке Євангеліє / М. Федоришин // Молодь України. – 1992. – 22 трав. – (1)

369. Федоришин М. «Українські святині» на Рівненщині [в т.ч. Пересопницьке Євангеліє] / М. Федоришин // Сл. Просвіти. – 2008. – 20 листоп. – С. 13. – (1)
370. Цимбалюк Є. Перевал від Пересопниці до Перекалів / Є. Цимбалюк // Вільне сл. – 2009. – 20 серп. – (1)
З історії створення Пересопницького Євангелія.
371. Цимбалюк Є. Дубровицькі паростки сестер Гольшанських / Є. Цимбалюк // Вільне сл. – 2011. – 13 січ. – (1)
Про Анастасію-Парасковію Гольшанську-Заславську, коштом якої створювалось Пересопницьке Євангеліє.
372. Цимбалюк Є. Євангеліє, на якому присягають президенти / Є. Цимбалюк // Голос України. – 2005. – 25 січ. – (1)
373. Цимбалюк Є. Перше благословення Віктор Ющенко одержав від «Пересопницького Євангелія» / Є. Цимбалюк // Вільне сл. – 2005. – 26 січ. ; Прапор перемоги. – 2005. – 29 квіт. – (1)
374. Цікаві подробиці про книги [в т.ч. «Пересопницьке Євангеліє»] / підгот. Я. Поліщук // Рівне. – 1992. – 4 квіт. – (1)
375. Чепіга І. Витоки Пересопницького дива : дві яскраві дати укр. нац. святині [- 440 р. від початку та 445 р. від дня завершення написання Пересопницького Євангелія] / І. Чепіга // Літ. Україна. – 2006. – 31 серп. – (1)
376. Шлихта П. П., протоієрей. Духовний подвиг наших предків : [про худож., переписувача, Пересопницького Євангелія Михайла Василевича] / П. П. Шлихта // Духов. нива. – 2006. – черв. – (1)
377. Шморгун Є. Про що дядьки на посиденьках і не здогадувалися... : [розмова з письм. Є. Шморгуном про вихід нового худож. твору, присвяч. Першокнизі та історію створення пам'ят. знака у Пересопниці] / спілкувався Ю. Береза // Скриня. – 2011. – 24 лют. – (1)
378. Шморгун Є. Світло далекої зірки : вид-во «Наук. думка» випускає у наступ. році факсим. вид. «Пересопницьке Євангеліє» / Є. Шморгун // Зміна. – 1988. – 7 лип. – (1)
379. Шморгун Є. Світло далекої зірки : [з історії Пересопницького Євангелія] / Є. Шморгун // Народ. газ. – 1992. – січ. – (1)
380. Яргіна Т. Пересопницьке Євангеліє / Т. Яргіна // Сл. і час. – 2005. – 4 берез. – (1)

ПЕРЕСОПНИЦЬКЕ ЄВАНГЕЛІЄ – УНІКАЛЬНА ПАМ'ЯТКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА МИСТЕЦТВА

Окремі видання

381. Житецкий П. Описание Пересопницкой рукописи XVI века / П. Житецкий. – К., 1876. – (3)
382. Жовтобрюх М. А. Історія української мови : фонетика / А. М. Жовтобрюх, В. М. Русанівський, В. Г. Складенко. – К. : Наук. думка, 1979. – (3)

- Про Пересопницьке Євангеліє (с. 49-50)
- 383. Запаско Я. П. Мистецтво книги на Україні в XVI – XVIII ст. / Я. П. Запаско. – Л. : Вид-во Львів. ун-ту, 1971. – 312 с. – (1)**
- Про Пересопницьке Євангеліє (с. 65)
- 384. Запаско Я. П. Орнаментальне оформлення української рукописної книги / Я. П. Запаско ; відп. ред. П. М. Жолтовський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1960. – 184 с. – (1)**
- Про оформлення Пересопницького Євангелія (с. 78 – 84).
- 385. Запаско Я. П. Пам'ятки книжкового мистецтва : укр. рукоп. кн. / Я. П. Запаско. – Л. : Світ, 1995. – 480 с. : іл. – (2, 3)**
- Про Пересопницьке Євангеліє (с. 76, 77, 79, 80, 81, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 94, 101, 117, 119).
- 386. Запаско Я. П. Українська рукописна книга / Я. П. Запаско. – Л., 1995. – (1)**
- Про Пересопницьке Євангеліє (с. 85-89)
- 387. Історія українського мистецтва. В 6 т. Т. 2 : Мистецтво XVI – першої половини XVII ст. – К. : УРЕ, 1967. – 472 с. – (1,3)**
- Про Пересопницьке Євангеліє як шедевр книжкової графіки XVI ст. (с. 328 – 329, 331).
- 388. Степовик Д. В. Українська графіка XVI – XVIII століть : еволюція образ. системи / Д. В. Степовик. – К. : Наук. думка, 1982. – 322 с. – (1)**
- Про Пересопницьке Євангеліє (с. 16).
- 389. Українська графіка XI – початку XX ст. : альбом / авт. упоряд. А. В'юник. – К. : Мистецтво, 1994. – 328 с. : іл. – (1)**
- Євангеліст Марко. Фрагмент мініатюри з «Пересопницького Євангелія» : фото (с. 61). Орнаментальна сторінка з «Пересопницького Євангелія» : фото (с. 60).
- 390. Уманцев Ф. С. Мистецтво давньої України : іст. нарис / Ф. С. Уманцев. – К. : Либідь, 2002. – 324 с. – (1)**
- Про Пересопницьке Євангеліє (с. 140-141)

Публікації у збірниках та журналах

- 391. Гнатенко Л. А. Письмо Пересопницького Євангелія та графіко-орфографічні особливості пам'ятки / Л. А. Гнатенко // Пересопницьке Євангеліє. 1556 – 1561. Дослідження. Транслітерованний текст. Слово-показчик / НАНУ ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; вид. підгот. І. П. Чепіга за участю Л. А. Гнатенко ; наук. ред. В. В. Німчук. – К., 2001. – С. 55 – 104 (1)**
- 392. Гнатенко Л. А. Правопис приголосних та буквених знаків у староукраїнських конфесійних писемних пам'ятках [в т. ч. у Пересопницькому Євангелії] (у зв'язку з другим південнослов'янським графіко-орфографічним впливом) / Л. А. Гнатенко // Рукописна та**

книжкова спадщина України : археогр. дослідж. унік. архів. та бібл. фондів. – К., 2000. – Вип. 6. – С. 11 - 21. – (1)

393. Гнатенко Л. А. Радивилівський Апостол 1568 року волинської рукописної школи (у порівнянні з Пересопницьким Євангелієм) / Л. А. Гнатенко // Рукописна та книжкова спадщина України : археогр. дослідж. унік. архів. та бібл. фондів / Нац. акад. наук. України. – К., 2004. – Вип. 9. – С. 174 - 187. – (1)

394. Дем'янчук Г. «Пересопницьке Євангеліє» і рідна мова / Григорій Дем'янчук // Вісті Рівненщини. – 1991. – 16 трав. – (1)

Роль Пересопницького Євангелія у розвитку української мови

395. Дубровіна Л. 2001 рік : перше акад. вид. Пересопницького Євангелія XVI ст. / Л. Дубровіна // Бібл. вісн. – 2001. - № 6. – С. 40 – 43. – (1)

396. Дубровіна Л. Кодилогічні, палеографічні, археологічні дослідження рукописних книг [в т.ч. Пересопницького Євангелія] в інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (кінець 80-х рр. XX ст. – початок XXI ст.) // Вісник Львів. ун-ту : [зб. наук. пр.]. – Л., 2006. – Вип. 1. – С. 20 - 30. – (Книгознавство, бібліотекознавство та інформ. технології). – (1)

397. Житецкий П. О Пересопницкой рукописи : труды III археолог. съезда в Киеве. Т. 2. 1878 / П. Житецкий ; пер. : Я. Поліщука, М. Федоришина // Першокнига / упорядкув. М. Федоришина ; пер. : Я. Поліщук, М. Федоришин ; худож. оформл. В. Войтович. – Рівне : Світоч, 1992. – С. 13 – 23. – (1)

398. Запаско Я. П. Перлина книжного мистецтва [Пересопницьке Євангеліє] / Я. П. Запаско // Пам'ятки України. – 1986. – № 3. – С. 24 – 25. – (1)

399. Запаско Я. П. Рукописна книга як попередник української друкованої книги : [в т. ч. про Пересопницьке Євангеліє] / Я. П. Запаско // З історії книги на Україні / АН УРСР ; відп. ред. С. К. Гутянський. – К. : Наук. думка, 1978. – С. 83, 85, 89. – (1)

400. Климов В. В. Рукописні пам'ятки української культури як результат соціально і культурно значущої діяльності вітчизняного чернецтва [в т. ч. Пересопницького монастиря при церкві Різдва Богородиці] // Климов В. В. Українські православні монастирі та чернецтво : позиція в нац. історії : [монографія] / Ін-т філософії ім. Г. Сковороди НАН України, від-ня релігієзнавства ; В. В. Климов. – К., 2008. – С. 798, 815 – 818, 821. – (1)

401. Луц В. Невідомі пам'ятки сфрагістики і металопластики Волині домонгольської доби / Віктор Луц // Пам'ятки сакрального мистецтва Волині на межі тисячоліть : матеріали VII міжнар. наук. конф. з волин. іконопису, м. Луцьк, 27-28 листоп. 2000 р. – Луцьк, 2000. – С. 22 - 24. – (1)

Опис свинцевих печаток X – XIII ст., які були виготовлені пересопницькими майстрами ювілірної справи і знайдені в Пересопниці.

402. Мандрик Н. Пересопницьке Євангеліє як джерело культури української мови / Н. Мандрик // Нова пед. думка. – 2004. – № 2. – С. 78 – 79. – (1)

403. Онищенко О. С. Слово про Пересопницьке Євангеліє / О. С. Онищенко // Пересопницьке Євангеліє. 1556 – 1561. Дослідження. Транслітерований текст. Словопоказчик / НАНУ ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; вид. підгот. І. П. Чепіга за участю Л. А. Гнатенко ; наук. ред. В. В. Німчук. – К., 2001. – С. 7 – 9.- (1)

404. Поліщук Я. Пересопницьке Євангеліє як феномен української духовної культури / Я. Поліщук // Першокнига : [зб. наук. дослідж.] / упорядкув. М. Федоришина ; пер. : Я. Поліщук, М. Федоришин ; худож. оформл. В. Войтович. – Рівне : Світоч, 1992. – С. 25 – 37. – (1)

405. Поліщук Я. О. Перлина нашої культури [- Пересопницьке Євангеліє] / Я. О. Поліщук // Укр. мова та л-ра. – 1997. – Ч. 33. – С. 5 – 7. – (1)

406. Скоп-Друзюк Г. Художнє оформлення Пересопницького Євангелія / Галина Скоп-Друзюк, Лев Скоп // Волинська ікона : питання історії вивчення дослідж. та реставрації : тези та матеріали II міжнар. наук. конф., м. Луцьк, 29 листоп. – 1 груд. 1995 р. – Луцьк, 1995. – С. 16 – 17. – (1, 2)

407. Чепіга І. П. Національна святиня / І. П. Чепіга // Київ. старовина. – 1992. – № 4. – С. 6 – 11. – (1)

Загальна характеристика Пересопницького Євангелія та його мови.

408. Чепіга І. Пересопницьке Євангеліє / Інна Чепіга // Наука і культура. Україна : щорічник АН УРСР. – К. : Наук. думка, 1990. – Вип. 24. – С. 190 – 195. – (1)

409. Чепіга І. Пересопницьке Євангеліє. Історія відкриття пам'ятки / Інна Чепіга // Бібл. вісн. – 1997. – № 1. – С. 38 – 39. – (1)

Унікальну пам'ятку української культури XVI ст. було знайдено в 30-х роках XIX ст. українським та російським філологом-славістом і педагогом Осипом Бодянським.

410. Чепіга І. Пересопницьке Євангеліє : морфологічний стандарт укр. мови (на матеріалі іменника) / І. Чепіга // Український діалектологічний зб. : пам'яті Тетяни Назарової / упоряд. П. Ю. Гриценко. – К., 1997. – Кн. 3. – С. 231 – 236. – (1)

411. Чепіга І. Пересопницьке Євангеліє (1556 – 1561) / І. Чепіга // Чумац. шлях. – 2002. – № 1. – С. 6 – 7. – (1)

412. Чепіга І. П. Пересопницьке Євангеліє – унікальна пам'ятка української мови / І. П. Чепіга // Пересопницьке Євангеліє. 1556 – 1561. Дослідження. Транслітерований текст. Словопоказчик / НАНУ ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; вид. підгот. І. П. Чепіга за участю Л. А. Гнатенко ; наук. ред. В. В. Німчук. – К., 2001. – С. 13 – 54. – (1)

413. Черепуха Л. Феномен української духовної культури [- Пересопницьке Євангеліє] / Л. Черепуха // Нова пед. думка. – 1999. – № 4. – С. 109 – 112. – (1)

414. Яковенко О. В. Етапи становлення української писемності : наук. подорож : (до Дня укр. писем.) / О. В. Яковенко // Вивчаємо укр. мову та л-ру. – 2010. – № 27. – С. 30 - 38. – (2)

Урок-подорож присвячений Пересопницькому Євангелію.

УКРАЇНСЬКА ПЕРШОКНИГА НА ПОРОЗІ 450-РІЧЧЯ

415. Про відзначення на державному рівні 450-ї річниці Пересопницького Євангелія : постанова Верховної Ради України, 12 трав. 2010 року № 2175-VI // Уряд. кур'єр. – 2010. – 20 трав. – (1)

416. Про відзначення 450-річчя Пересопницького Євангелія [у 2011 р.] : указ Президента України [В. Ющенко] № 1069 / 2009 [від 17 груд. 2009 р.] // Сл. і час. – 2009. – 25 груд. – (1)

417. Про підготовку та відзначення 450-річчя Пересопницького Євангелія : розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 серп. 2010 р. № 1693-р // Уряд. кур'єр. – 2010. – 10 верес. – (1)

418. Андріяшик О. 2011 – рік української Першокниги / О. Андріяшик // Літ. Україна. – 2011. – 6 січ. – (1)

З історії Пересопниці, створення Пересопницького Євангелія та його дослідження, перевидання книги та заходи з нагоди 450 річного ювілею

419. Бірюкова І. ... На ньому клянуться Президенти : вперше в Україні здійснено факсим. вид. Пересопницького Євангелія / І. Бірюкова // День. – 2008. – 24 трав. – (1)

420. Верховна Рада України ухвалила Постанову про відзначення [у серп. 2011 р.] на державному рівні 450-ї річниці Пересопницького Євангелія // Клеван. тракт. – 2010. – 4 черв. – (1)

421. Губанов О. «Західна брама» – перехрестя можливостей / Олексій Губанов ; підгот. інтерв'ю Л. Марчук // Віче. – 2011. – № 1. – С. 9. – (1)

Розмова з заступником голови Рівненської облдержадміністрації О. Губановим про проект «Пересопниця». Створення культурно-туристичного центру.

422. 2011 – рік української першокниги // Вісн. Кн. палати. – 2010. – № 12. – С. [2 с. обкл.]. – (1)

423. 2011 – рік української першокниги / підгот. К. Квурт // Наук. світ. – 2011. – № 1. – січ. – С. 17. – (1)

424. Дем'янчук О. Пересопниця стане наче писанка / Ольга Дем'янчук // Вісті Рівненщини. – 2011. – 11 берез. – (1)

Презентація проекту будівництва культурно-археологічного центру, музею під відкритим небом «Княже місто» в Пересопниці.

425. Дем'янчук О. Повернення через віки / Ольга Дем'янчук // Вісті Рівненщини. – 2010. – 21 січ. – (1)

Факсимільне видання Пересопницького Євангелія передано в Рівненський обласний краєзнавчий музей.

426. До ювілею української Першокниги [на полігр. п-ві, що у Бучі поблизу Києва, надрукували перший аркуш нової мовної редакції укр. Першокниги] // Клеван. тракт. – 2010. – 19 листоп. – (1)

427. Кам'янський П. Книга до часу : [у відділі акумуляції краєзн. док. і бібліогр. Рівнен. держ. обл. б-ки відбулася презентація книги Є. Шморгуна «...І п'ятьма не здолала його. Сторінка буття «Пересопницького Євангелія» / П. Кам'янський // Зелені шати. – 2011. – 25 берез. – (1)

428. Кривошесєв О. Заради Пересопниці... / Олексій Кривошесєв // Рівнен. газ. – 2011. – 10 берез. – (1)

Презентація проекту відродження Пересопниці: створення музейного комплексу під відкритим небом «Княже місто» та культурно-археологічного центру «Пересопниця».

429. Матвіїв А. Довгоочікувана копія Пересопницького Євангелія передана Рівненському краєзнавчому музею Митрополитом Київським і всієї України Володимиром / А. Матвіїв // Рівне вечірнє. – 2010. – 21 січ. – (1)

430. Миколюк О. До ювілею Першокниги : на святкування 450-річчя створення Пересопницького Євангелія на Рівненщину запрошено президентів п'яти країн / О. Миколюк // День. – 2010. – 30 верес. – (1)

431. На Рівненщині готуються до відзначення 450-річчя української першокниги // Клеван. тракт. – 2010. – 8 жовт. – (1)

432. На Рівненщині створять культурний центр та музей Пересопницького Євангелія // Друг читача. – 2010. - № 10. – С. 2. – (1)

433. Омелянчук І. З перспективного села – на туристичну Мекку : 450-річчя Пересопницького Євангелія відзначатимуть не в Києві, а в Пересопниці на Рівненщині / Інна Омелянчук // Уряд. кур'єр. – 2011. – 5 берез. ; Рівнен. кооператор. – 2011. – 11 берез. – (1)

434. Омелянчук І. Президентів запросять до Пересопниці [на святкування 450-річчя від часу створення Пересопницького Євангелія] / Інна Омелянчук // Рівнен. кооператор. – 2010. – 8 жовт. – (1)

435. Омелянчук І. Село Пересопниця чекає на президентів : на Рівненщині готуються урочисто відзначити 450-річчя «Пересопницького Євангелія» / Інна Омелянчук // Уряд. кур'єр. – 2010. – 2 жовт. – (1)

436. Оргкомітетом [з підготовки і святкування 450-річчя Пересопницького Євангелія] керуватиме [міністр культури і туризму Михайло] Кулиняк // Вісті Рівненщини. – 2010. – 26 серп. – (1)

437. Остапова І. Видавничий проект «Пересопницьке Євангеліє» : технолог. аспекти / І. Остапова // Друкарство. – 2010. – № 6. – С. 14 – 17. – (1)

438. Пащук І. Ювілею Пересопницької Першокниги [присвяч. виставка організована від. акумуляції краєзн. док. та бібліогр. Рівнен. держ. обл. б-ки «Пересопницьке Євангеліє. 450 років»] / Іван Пащук // **Вільне сл.** – 2011. – 24 берез. – (1)

439. Попова Т. Краєзнавчий музей [Рівного] отримав Пересопницьке Євангеліє / Тамара Попова // **Рівнен. репортер.** – 2010. – 20 січ. – (1)

440. Степанчук І. Спочатку було слово... : Пересопницьке Євангеліє, на якому присягають Президенти, вийде додатковим тиражем / І. Степанчук // **Україна молода.** – 2008. – 22 січ. – (1)

441. Цимбалюк Є. Пересопницьке Євангеліє оцінили у 40 тисяч гривень / Є. Цимбалюк // **Вільне сл.** – 2009. – 1 верес. – (1)

Про вихід з друку факсимільного видання Пересопницького Євангелія (2008), яке здійснив видавничий дім «Адеф-Україна»

442. Цимбалюк Є. Співавторами переписного Пересопницького Євангелія стануть п'ять слов'янських президентів / Євген Цимбалюк // **Вільне сл.** – 2010. – 5 жовт. – (1)

Про заходи щодо відзначення 450-річчя з часу створення Пересопницького Євангелія.

443. Цифра Ю. Видання Пересопницького Євангелія – крок до об'єднання слов'янських народів / Ю. Цифра, О. Прокопчук // **Віче.** – 2011. – № 1. – С. 12. – (1)

Нове видання Пересопницького Євангелія вийде в мовній редакції 5 країн: Білорусії, Болгарії, Росії, Сербії, України.

У видавничому комплексі підприємства «АДЕФ-Україна» вийде нова редакція Пересопницького Євангелія «Пересопницьке Євангеліє. Витоки та сьогодення».

444. 450-річчя «Пересопницького Євангелія» святкуватимуть на державному рівні // **Голос України.** – 2010. – 13 січ. – (1)

445. Шморгун Є. Євген Шморгун: «Це воістину був подвиг на ниві Слова і Духа» : [бесіда з письменником Є. Шморгуном з нагоди ювіл. Дати 450-річчя Пересопницького Євангеліє та виходу нової книги «...І птьма не здолала його. Сторінки буття «Пересопницького Євангелія»] / спілкувався Ю. Береза // **Вісті Рівненщини.** – 2011. – 1 квіт. – (1)

446. Юркова О. Готуються до 450-річчя української першокниги / О. Юркова // **Голос України.** – 2010. – 2 жовт. – (1)

ПЕРЕСОПНИЦЯ ТА ПЕРЕСОПНИЦЬКЕ ЄВАНГЕЛІЄ В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ ТА МИСТЕЦТВІ

447. Басараба В. Столичні села зовсім не величні : [вірш] / Василь Басараба // **Погорина** : літ.-мист. альм. – Рівне : Азалія, 2002. – С. 27. – (1)
Вірш про села Пересопницю, Дорогобуж, які були столицями удільних князівств

448. Береза М. Елегія української книжки : [вірш] / Микола Береза // Літературна Рівненщина : антологія : до 20-річчя обл. організації письменників / упоряд. : О. Євтушок, В. Климентовська, Л. Рибенко ; передм. А. Криловця. – Рівне : Рівнен. друк., 2005. – С. 36. – (1)

449. Береза М. Пересопниця : [вірш] / Микола Береза // Погорина : літ.-мист. журн. Рівненщини. - 2010. – № 10/11. - С. 219. – (1)

450. Броницька Л. Пересопницькі легенди і перекази / Людмила Броницька // Волинські дзвони : наук.-краєзн. альм. – Рівне, 1999. – вип. 3. - С. 81 - 82. - (1)

451. [Булига В.] Першокнига : (кіносценарій) / [В. Булига, О. Булига] // Булига О. Поєднані Волиню : іст.-краєзн. нариси. Кіносценарій. – Рівне : Волин. береги, 2010. – С. 164 - 221. – (1)

452. Дем'янчук Г. Золотий коник з Пересопниці : легенда / Г. Дем'янчук // Червон. прапор. – 1979. – 11 лют. ; Дем'янчук Г. Біля джерел / Г. Дем'янчук. – Л. : Каменяр, 1980. – С. 90 – 92. – (1)

453. Загорський Ю. Спинився на обочині пікап... : [вірш про Пересопницю] / Юрій Загорський // Погорина : літ.-мист. альм. – Рівне : Азалія, 2002. – Вип. 4. – С. 27. – (1)

454. Климентовська В. Пересопницька осінь : поема // Климентовська В. Пересопницька осінь : поезії. – Рівне : Азалія, 1997. – С. 14 - 22. – (1)

455. Кравцов Л. Волинські Афіни : іст. роман / Лаврентій Кравцов. – М., 2003. – 240 с. – (1)

Розповідь про зустріч у Пересопниці архімандрита монастиря Григорія з книгодрукарем Іваном Федоровим (с. 195-204)

456. Кравцов Л. Зустріч в Пересопниці : урив. з роману / Л. Кравцов // Червон. прапор. – 1968. – 3 квіт. – (1)

457. Мельник П. Пересопниця : [вірш] / П. Мельник // Духов. нива. – 2006. – черв. – (1)

458. Пащук І. На Пересопницькому полі : [вірш] / І. Пащук // Вільне сл. – 1999. – 18 серп. ; Пащук І. П'ята вершина : поезії – Рівне, 2002. – С. 6. – (1)

459. Шевчук В. О. Око Прірви : роман / В. О. Шевчук . – К. : Укр. письменник, 1996. – 197 с. – (1)

Головний герой роману художник та каліграф Михайло Василевич – переписувач Пересопницького Євангелія

460. Шморгун Є. ... І пільма не здолала його. Сторінка буття «Пересопницького Євангелія» / Шморгун Є. - Рівне : Азалія, 2011. - 164 с.: іл.- (1)

Події твору розвиваються у першій половині XVII ст., коли наші предки рятували Першокнигу від загрози знищення.

461. Шморгун Є. Сніги непочаті : іст. роман / Євген Шморгун. – Рівне : Азалія, 2005. – 344 с. – (1)

У романі відтворено події кінця XIV – початку XV століття на Волині, (в т.ч. згадується Пересопниця), коли жив і діяв засновник роду князів Острозьких – Федір Данилович.

462. Шморгун Є. Те, що гріє душу : урив. із автобіогр. роману «Між дощем і дощем» / Є. Шморгун // Шморгун Є . . . І п'ятьма не здолала його. Сторінка буття «Пересопницького Євангелія». – Рівне, 2011. – С. 133 - 157. – (1)

Спогади автора про дитячі роки, проведені неподалік Пересопниці та події, що передували встановленню пам'ятника Пересопницькому Євангелію.

463. [Архітектор Віктор Ковальчук. Проекти храму-пам'ятника в селі Пересопниця на честь української Першокниги – «Пересопницького Євангелія»] // Погорина : літ.-мист. альм. – Рівне, 1998. – Вип. 2. : фото на обкл. – (1)

464. Бухало Г. Як створювався пам'ятник «Пересопницькому Євангелію» / Г. Бухало // Вільне сл. – 2002. – 22 трав. – (1)

465. Ісаєва Т. І встане Пересопниця нова ? : [переможцем у конкурсі на кращий проект духовн.-просвіт. комплексу в с. Пересопниця визнано архітектора П. Кондратюка] / Т. Ісаєва // Вісті Рівненщини. – 1993. – 1 черв. – (1)

466. Столярчук Б. Зона болю Костянтина Литвина [- худож., автора проекту пам'ят. знака «Пересопницькому Євангелію»] / Богдан Столярчук // Образотв. мист. – 1999. - № 3 - 4. – С. 33. – (1)

467. Столярчук Б. Пам'ятні імена : ст. і дослідж. / Богдан Столярчук . – Рівне, 2003. – 150 с. – (1)

Про художника, автора проекту пам'ятного знака «Пересопницькому Євангелію» у с. Пересопниці Костянтина Литвина (с. 59)

468. Войтович В. Храм. Пам'ятки церковної архітектури міста Рівного та його околиць : [альбом] / Валерій Войтович ; худож. оформл. авт. ; вступ. сл. М. Федоришина. – Рівне, 1995. – 64 с. : іл. – (1)

Свято-Миколаївська церква в Пересопниці. Перша писемна згадка 1804 р. : малюнок (с. 35)

469. Запрошує Рівненщина : фотоальбом / тексти, фотогр., дизайн А. Мізерного ; пер. на англ. Я. Мізерного. – Рівне, 2009. – (1)

Пам'ятний знак на честь виходу у світ Пересопницького Євангелія : фото (с. 14-15)

470. Культурна спадщина Рівненського краю = Cultural heritage of Rivne lands : [фотоальбом] / авт. проекту та фото О. Харвата ; вступ. ст.

О. Булиги ; тексти ст. М. Бенюка ; пер. В. Скринського. – Рівне, 2010. – 248 с. – (1)

Пересопницьке Євангеліє : фото (с. 232-233)

471. Культурна спадщина Рівненщини / текст О. Булиги ; фото В. Луца. – Рівне, 2005. – 8 с. : іл. – (1, 2)

Камінний хрест у с. Пересопниця : фото. (с. 2)

472. Рівненський район. – Рівне, [2008 ?].- 12 с. - (1)

Пам'ятний знак на честь виходу у світ Пересопницького Євангелія : фото на обкл.

473. Рівненщина : фотоальбом / фото, тексти, дизайн А. Мізерного. – Пряшів-Братислава (Словаччина) : Агенція М Со, 1997. – (1)

Пам'ятний знак на честь виходу в світ «Пересопницького Євангелія» : фото (с. 13)

474. Україна. Віхи історії / авт.-упоряд. : В. Томазов, О. Ясь. – К. : Мистецтво, 2001. – 432 с. : іл. – (1)

Мініатюра з «Пересопницького Євангелія» : фото (с. 107)

475. Харват О. Рівненський край = Kharvat A. Rivne lands / Олександр Харват ; вст. сл. В. Басараба ; пер. В. Скринського. – Рівне, 2009. – (1)

Церква Святого Миколая у с. Пересопниця : фото (с. 168)

Хрест у полі (с. Пересопниця) на місці колишнього монастиря, де було переписано Пересопницьке Євангеліє (с. 166)

476. Комаровський В. Духовна святиня [Пересопницьке Євангеліє] – в монетному шедевр / В. Комаровський // Вільне сл. – 2011. – 7 квіт. – (1)

Національний банк України випустив пам'ятну срібну монету «Пересопницьке Євангеліє». Художники В.Таран, О. Харук; скульптори В. Дем'яненко, В. Атаманчук.

477. Попович Л. Шедевр монетного мистецтва – срібну монету «Пересопницьке Євангеліє» невдовзі побачить Україна / Л. Попович ; розмову вів В. Комаровський // Вільне сл. – 2011. – 3 лют. – (1)

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОКАЖЧИКИ

478. Бібліографія праць про Пересопницьке Євангеліє / уклала І. П. Чепіга // Пересопницьке Євангеліє. 1556-1561. Дослідження. Транслітерований текст. Словопоказчик / НАНУ ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; вид. підгот. І. П. Чепіга за участю Л. А. Ігнатенко ; наук. ред. В. В. Німчук. – К., 2001. – С. 105 - 111. – (1)

479. Бойко М. Бібліографія джерел історії Волині : опис. довід. до 1900 / М. Бойко / Б-ка ун-ту Індіани. – Блумінгтон, Індіана, 1995. – 244 с. – (1)

Бібліографічний список літератури з історії Пересопниці та Пересопницького Євангелія (с. 232, 234)

480. Бойко М. Бібліографія церковного життя Волині / М. Бойко. – Блумінгтон, Індіана, 1974. – 240 с. – (1)

Бібліографічні джерела про Пересопницю та Пересопницьке Євангеліє див. «Показчик імен, географічних і важніших назв» (с. 219-235)

481. «В усі віки найважча ноша – Слово» : до 70-річчя від дня народж. Є. І. Шморгуна : біобібліогр. показч. / уклад. Л. А. Костильова, З. Б. Мартинюк ; наук. ред. В. П. Ярошук ; ред. Л. Г. Сахнюк, З. М. Тирак. – Рівне : Волин. обереги, 2010. – 52 с. + іл. –(Славетні земляки). – (1)

Письменник Євген Шморгун - ініціатор створення пам'ятника Пересопницькому Євангелію.

Бібліографічні описи праць про Пересопницю та Пересопницьке Євангеліє див. «Зміст»

482. Вулиці міста Рівне : реком. список л-ри / Центр. міська б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад. Л. О. Гришук. – Рівне, 2008. – 78 с. – (1)

Про вулицю Пересопницьку (с. 49)

483. Історіограф Волинської землі : до 70-річчя від дня народж. Г. В. Бухала : біобібліогр. показч. / уклад. Н. М. Кожан ; наук. ред. В. П. Ярошук ; ред. Л. Г. Сахнюк. – Рівне : Волин. обереги, 2002. – 88 с. – (Дослідники Рівнен. краю). – (1)

Історик, краєзнавець Гурій Бухало – дослідник Пересопницького Євангелія.

Бібліографічні списки праць про Пересопницю та Пересопницьке Євангеліє див. «Зміст» (с. 85)

484. Книга Рівненщини [2003 - 2010] : анот. кат. вид. : (з фондів Рівнен. держ. обл. б-ки) / Рівнен. держ. обл. б-ка ; уклад. та ред. З. М. Тирак, Л. Г. Сахнюк ; відп. за вип. В. П. Ярошук. – Рівне, [2003 - 2011]. – [Вип. 1 - 8]. – (1).

Про Пересопницю та Пересопницьке Євангеліє див. «Алфавітний показчик назв»

485. Криниці щедрої душі : до 70-річчя від дня народж. Г. С. Дем'янчука : біобібліогр. показч. / уклад. : Н. М. Кожан, Н. О. Нікітіна ; ред. Л. Г. Сахнюк. – Рівне : Волин. обереги, 2006. – 72 с. – (Дослідники Рівнен. краю). – (1)

Журналіст, краєзнавець Григорій Дем'янчук – дослідник Пересопницького Євангелія.

Бібліографічний список літератури про Пересопницьке Євангеліє див. «Зміст» (с. 70)

486. Література до знаменних і пам'ятних дат Рівненщини на 2011 рік : рек. показч. л-ри / Рівнен. держ. обл. б-ка ; уклад. : Н. М. Кожан, Н. О. Нікітіна ; ред. Л. Г. Сахнюк. – Рівне, 2010. – 38 с. – (1)

Про Пересопницьке Євангеліє (с. 26-29)

487. Література про Ровенську область [за 1970 - 1982 рр.] : бібліогр. покажч. / Рівнен. держ. обл. б-ка. – Ровно, [1973 - 1984]. – (1)

Про Пересопницю та Пересопницьке Євангеліє див. «Географічний покажчик»

488. Миколі Федоришину – 50 років : ювіл. бібліогр. покажч. / Рівнен. обл. об-ня Всеукр. т-ва «Просвіта» та ін. – Рівне, 2008. – 32 с. – (1)

Краєзнавець Микола Федоришин один із перших на Рівненщині порушив питання про створення пам'ятника Пересопницькому Євангелію.

Бібліографічний список літератури про Пересопницю та Пересопницьке Євангеліє див. «Зміст» (с. 32)

489. Новини краєзнавчої літератури [за 1973 - 2010 рр.] : поточ. бібліогр. покажч. / Рівнен. держ. обл. б-ка. – Рівне, [1974 - 2011 рр.]. – (1)

Про Пересопницю та Пересопницьке Євангеліє див. «Географічний покажчик»

490. Осягнення слова : бібліогр. покажч. Ярослава Поліщука / Нац. ун-т «Остроз. акад.» ; упоряд. та авт. передм. М. Зимомря. – Рівне : Волин. обереги, 2010. – 132 с. – (Унів. еліта України). – (1)

Літературознавець Ярослав Поліщук – дослідник Першокниги.

Бібліографічні джерела про Пересопницьке Євангеліє див. «Зміст» (с. 130)

491. Памятники истории и культуры Ровенской области : науч.-вспомогат. библиогр. указ. / Ровен. гос. обл. универ. науч. б-ка ; сост. : П. Демчук, Н. Тимошук. – Ровно, 1987. – 105 с. – (1)

Бібліографічний список літератури про пам'ятки історії та культури Пересопниці (с.70)

492. Прищепя Б.А. Археологічні дослідження Волині : бібліогр. покажч. наук. пр. і творч. доробку / Б. А. Прищепя. – Рівне, 2007. – 28 с. – (1)

Богдан Прищепя – історик, археолог, дослідник Пересопниці.

Літературу про археологічні дослідження в Пересопниці див. «Зміст»

493. «Ходіть, поки маєте світло...» : біобібліогр. покажч. про історика, архівіста, краєзнавця В. Є. Рожка / Рівнен. держ. обл. б-ка ; Волин. держ. обл. універс. наук. б-ка ім. Олени Пчілки ; уклад. Л. А. Степанюк, А. А. Панагайба ; ред. Є. С. Ксендзук, Л. Г. Сахнюк. – Рівне : А. Брегін, 2009. – 112 с. : іл. – (1)

Історик, архівіст, дослідник Володимир Рожко про Пересопницю.

Бібліографічні джерела про Пересопницю та Пересопницьке Євангеліє див. «Зміст» (с. 110)

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

494. Про відзначення 450-річчя Пересопницького Євангелія [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 17 грудня 2009 р. №

1069. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1069%2F2009>. – Заголовок з екрана.

495. Про відзначення на державному рівні 450-ї річниці Пересопницького Євангелія [Електронний ресурс] : Постанова Верховної Ради України від 12 травня 2010 р. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2175-17>. – Заголовок з екрана.

496. Про підготовку та відзначення 450-річчя Пересопницького Євангелія [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів від 18 серпня 2010 р. № 1693-р. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR101693.html. – Заголовок з екрана.

497. 2011-й рік стане роком української першокниги : [Електронний ресурс] // Українська правда життя. – Режим доступу : <http://life.pravda.com.ua/surprising/4bea9d69b818f>. – Заголовок з екрана.

Верховна Рада оголосила 2011-й роком української першокниги і прийняла рішення на державному рівні відзначити 450-річчя Пересопницького Євангелія

498. Автограф української історії: IX - XXI ст. Розділ 1. Найдавніші слов'янські автографи: IX - XVI ст. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Державного комітету архівів України. – Режим доступу : <http://www.archives.gov.ua/Sections/Avtografy/R-1.php?11>. – Заголовок з екрана.

Документальні виставки on-line. Пересопницьке Євангеліє. 1556-1561 рр. Автограф Івана Мазепи.

499. Батьківщина нашого Євангелія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.architecture-in-ukraine.uamir.ru/article/2372.html>. – Заголовок з екрана.

Про село Пересопницю, де було створено українську Першокнигу, та рівненського письменника, краєзнавця Євгена Шморгуна, ініціатора встановлення пам'ятного знака Пересопницькому Євангелію.

500. Глинчак В. Книга Присяги. Пересопницьке Євангеліє — відоме і невідоме [Електронний ресурс] / Василь Глинчак // Дзеркало тижня. – 2005. – №5/12 лют./ – Режим доступу : <http://www.dt.ua/newspaper/articles/42521#article>. – Заголовок з екрана.

501. Дубровіна Л. А. Археографічний та кодикологічний опис Пересопницького Євангелія [Електронний ресурс] / Л. А. Дубровіна, Л. А. Гнатенко // Офіційний веб-портал Державного комітету архівів України. – Режим доступу : <http://www.archives.gov.ua/Publicat/Researches/PJevanhel.pdf>. – Заголовок з екрана.

502. Книга [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ozmns.narod.ru/kniga/Zagovor_KNIGA.html. – Заглавие с екрана.

Про Пересопницьке Євангеліє : час, місце створення, історичний шлях книги, людей, які її створили.

503. Кралюк П. Євангеліє княгині Жеславської [Електронний ресурс] / Петро Кралюк // День. – 2009. – №134/135. – Режим доступу : <http://www.day.kiev.ua/304394>. – Заголовок з екрана.

Про час і причини появи Пересопницького Євангелія, про Анастасію Жеславську - фундаторку видання Пересопницького Євангелія.

504. Кралюк П. Там, де писалося Пересопницьке Євангеліє [Електронний ресурс] / Петро Кралюк // Історична Волинь : [сайт електронної бібліотеки Рівненської державної обласної бібліотеки]. – Режим доступу : http://istvolyn.info/index.php?option=com_content&task=view&id=1934&Itemid=5. – Заголовок з екрана.

Про село Двірець (Хмельницька область), в якому 15 серпня 1556 р. розпочали роботу над переписуванням Євангелія. Про Пересопницю – старе поселення, яке за часів Київської Русі було столицею удільного князівства.

505. Марчук Л. Нове життя старої Пересопниці [Електронний ресурс] / Лариса Марчук // Віче. – 2011. – № 1. – Режим доступу : <http://www.viche.info/journal/2365/>. – Заголовок з екрана.

506. Миколюк О. До ювілею Першокниги [Електронний ресурс] / О. Миколюк // День. – 2010. – №176 / 30 вер./.. – Режим доступу : <http://www.day.kiev.ua/310986>. – Заголовок з екрана.

Про святкування 450-ї річниці Пересопницького Євангеліє на Рівненщині, на яке запрошено президентів п'яти країн.

507. Омелянчук І. Пересопниця: на семи вітрах [Електронний ресурс] : / І. Омелянчук // Українське слово. – 2011. – № 14/31 бер./.. – Режим доступу : <http://ukrslovo.net/ukraine/5589.html>. – Заголовок з екрана.

Про Пересопницьке Євангеліє та історію міста Пересопниці.

508. Пересопницьке Євангеліє [Електронний ресурс] : Вікіпедія: вільна енциклопедія. – Режим доступу:

<http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%BE%D0%BF%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B5%D0%84%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D0%B5%D0%BB%D1%96%D1%94>. – Заголовок з екрана.

Інформація про Пересопницьке Євангеліє: оформлення книги, мовознавче значення Євангелія, його культурознавча парадигма, символіка, дослідження тощо.

509. Пересопницьке Євангеліє [Електронний ресурс] : [сайт факсимільного видання Пересопницького Євангелія]. – Режим доступу : <http://peresopnytske.org.ua/>. – Заголовок з екрана.

510. Пересопницьке Євангеліє [Електронний ресурс] // Українська мова. Енциклопедія. – К., 2000. – С. 470. – Режим доступу : <http://litopys.org.ua/ukrmova/um65.htm>. – Заголовок з екрана.

511. Пересопницьке Євангеліє - в Лондоні [Електронний ресурс] // Православ'є в Україні. – Режим доступу : http://orthodoxy.org.ua/uk/krasa_pravoslav_ya/2008/05/28/16271.html. – Заголовок з екрана.

Про отримання Британською бібліотекою в Лондоні факсимільного видання Пересопницького Євангелія.

512. Пересопницьке Євангеліє - Духовна Святиня Народу [Електронний ресурс] // Київська правда. – 2010. – 20 трав. // Релігійно-інформаційна служба України. – Режим доступу : http://risu.org.ua/ua/index/monitoring/kaleido_digest/35690. – Заголовок з екрана.

513. Пересопницьке Євангеліє: загальні відомості про книгу [Електронний ресурс] // Пересопницьке Євангеліє. – Режим доступу : http://peresopnytske.org.ua/ukr/nauchnie_material/obshie_svedeniya_ukr.html. – Заголовок з екрана.

514. Пересопницькое Евангелие: книга, которая сама рассказывает свою историю : Часть 1-3 [Электронный ресурс] // Православный мир. – Режим доступа : <http://pravoslavie.info/news.php?view=50>. – Заглавие с экрана.

515. «Пересопницьке Євангеліє – святиня українського народу»: із виступів на науково-практичній конференції 23.05.2008 р. у Києві [Електронний ресурс] // Пересопницьке Євангеліє. – Режим доступу : http://peresopnytske.org.ua/ukr/nauchnie_material/dokladu_ukr.html. – Заголовок з екрана.

Тексти виступів Б. Є. Патона, П. П. Толочко, Л. А. Дубровіної, Г. М. Юхимець, О. М. Гальченко.

516. Пересопницьке Євангеліє (1556-1561) [Електронний ресурс] // Національна бібліотека України імені В. Вернадського. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/books/rarity/peresop.html>. – Заголовок з екрана.

517. Пересопницьке Євангеліє (1556-1561) та проект його відтворення під патронатом УПЦ [Електронний ресурс] // Ужгородська українська богословська академія імені Святих Кирила і Мефодія. – Режим доступу : <http://www.uuba.org.ua/golovne/>. – Заголовок з екрана.

Інформація про Пересопницьке Євангеліє: створення пам'ятки та її історія (обставини та творці пам'ятки, структура тексту, ідеологія перекладу, історична доля Пересопниці); проект з факсимільного відтворення Пересопниці під патронатом Української православної церкви; міжнародна презентаційна програма Пересопниці.

518. Пересопницьке Євангеліє: шедевр світової культури, який сам розповідає свою історію [Електронний ресурс] // АДЕФ-Україна. – Режим доступу : <http://www.edef.com.ua/book-peresopnica.php>. – Заголовок з екрана.

Про історію Першокниги, яка подана в трьох частинах: Історична довідка. Факсимільне видання Пересопницького Євангелія. Реконструкція палітурки для Пересопницького Євангелія

519. Петрик А. Євангеліс, на якому присягають президенти, створила поліська жінка [Електронний ресурс] / Андрій Петрик // Волинські новини. – Режим доступу :

<http://www.volynnews.com/news/analytic/1108>. – Заголовок з екрана.

Версія луцького історика Юрія Максименка про створення Пересопницького Євангелія поліською княгинею Анастасією Гольшанською-Заславською.

520. Поліщук Я. Світло Першокниги [Електронний ресурс] / Ярослав Поліщук // Історична Волинь : [сайт електронної бібліотеки Рівненської державної обласної бібліотеки]. – Режим доступу :

http://istvolyn.info/index.php?option=com_content&task=view&id=2003&Itemid=1. – Заголовок з екрана.

521. Прищеп Б. Розвиток Пересопниці за княжої доби [Електронний ресурс] / Богдан Прищеп // Національна бібліотека України ім. Вернадського. – Режим доступу :

http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nznuoa/ist/2009_14/8_Pryschepa.pdf. – Заголовок з екрана.

522. Прищеп Б. А. Середньовічна Пересопниця за писемними та археологічними джерелами [Електронний ресурс] / Б. А. Прищеп // Історична Волинь : [сайт електронної бібліотеки Рівненської державної обласної бібліотеки]. – Режим доступу :

http://istvolyn.info/index.php?option=com_content&task=view&id=2000&Itemid=1. – Заголовок з екрана.

523. Прокопенко В. Блага вість із Пересопниці [Електронний ресурс] / В. Прокопенко // Дзеркало тижня. – 2001. – № 23/16 черв. – Режим доступу : <http://www.zn.ua/3000/3680/31349>. – Заголовок з екрана.

Про історію літописного міста та написання Пересопницького Євангелія.

524. Рибаченко В. Пересопницьке Євангеліс видано факсимільно [Електронний ресурс] / В. Рибаченко // Час і Події : [електронна газета]. – 2008. – 24 лип. – Режим доступу :

<http://www.chasipodii.net/article/3393/?vsid=11a0ab21fceb9408e556084bc6b57284>. – Заголовок з екрана.

Про Пересопницьке Євангеліс в історичному, культурно-духовному, матеріально-речовому, державно-політичному контексті. Про меценатів, спонсорів, натхненників його створення.

525. Рівненщина – натхненне джерело Святої Книги (до 450-річчя виходу у світ Пересопницького Євангелія) [Електронний ресурс] // Рівненська обласна державна адміністрація : сайт. – Режим доступу :

<http://www.rv.gov.ua/sitenew/main/en/publication/content/145.htm>. – Заголовок з екрана.

526. Рожко В. Монастир Різдва Пресвятої Богородиці в Пересопниці: до 450-річчя Пересопницького Євангелія [Електронний

ресурс] / В. Рожко // Волинська правда. – Режим доступу :
<http://pravda.lutsk.ua/blog/entry/232/>. – Заголовок з екрана.

527. Романовська А. Знаки часу. Звідки «хвилі» в Пересопницькому Євангелії? [Електронний ресурс] / Анна Романовська, Володимир Федотов // Мислене древо. – Режим доступу :
<http://www.myslenedrevo.com.ua/uk/Sci/HistCulture/PeresopnycjaGospel.html>. – Заголовок з екрана.

Про створення Пересопницького Євангелія, походження назви, місце створення книги.

528. Українська Першокнига : до 450-річчя Пересопницького Євангелія : віртуальна виставка [Електронний ресурс] // Рівненська державна обласна бібліотека. – Режим доступу :
<http://libr.rv.ua/index.php?name=Pages&op=page&pid=176>. – Заголовок з екрана.

529. Фото сторінок Пересопницького Євангелія (оригінал) [Електронний ресурс] // Пересопницьке Євангеліє. – Режим доступу :
http://peresopnytske.org.ua/ukr/fotoarxiv/original_ukr.html. – Заголовок з екрана.

530. Фотозвіт церемонії, присвяченої друку першого аркуша факсимільного видання Пересопницького Євангелія (2008) [Електронний ресурс] // Пересопницьке Євангеліє. – Режим доступу :
http://peresopnytske.org.ua/ukr/fotoarxiv/pervuj_list_ukr.html. – Заголовок з екрана.

531. Фоторепортаж. Відбулася презентація факсимільного видання Пересопницького Євангелія у Президентському фонді «Україна» [Електронний ресурс] // Пересопницьке Євангеліє. – Режим доступу : http://peresopnytske.org.ua/ukr/fotoarxiv/kuchma_ukr.html. – Заголовок з екрана.

532. Фоторепортаж з презентації факсимільного видання Пересопницького Євангелія у Львові (2008) [Електронний ресурс] // Пересопницьке Євангеліє. – Режим доступу :
http://peresopnytske.org.ua/ukr/fotoarxiv/lviv_ukr.html. – Заголовок з екрана.

533. Фоторепортаж про презентацію факсимільного видання Пересопницького Євангелія в Лондоні та Кембриджі (2008) [Електронний ресурс] // Пересопницьке Євангеліє. – Режим доступу :
http://peresopnytske.org.ua/ukr/fotoarxiv/velikobritaniya_ukr.html. – Заголовок з екрана.

534. Фоторепортаж про презентацію факсимільного видання Пересопницького Євангелія в Москві, на Виставці-форумі «Русь Православна» (2008) [Електронний ресурс] // Пересопницьке Євангеліє. – Режим доступу : http://peresopnytske.org.ua/ukr/fotoarxiv/rys_ukr.html. – Заголовок з екрана.

535. Чепіга І. Дві яскраві дати української національної святині [Електронний ресурс] / Інна Чепіга // Мислене древо – Режим доступу :
<http://www.myslenedrevo.com.ua/uk/Sci/Local/Zaslav/LandOwners/PeresopnycjaGospel.html>. – Заголовок з екрана.

2006 року минуло 450 літ від початку і 445 років від часу завершення праці над створенням видатної пам'ятки української культури – Пересопницького Євангелія.

536. Якімова А. Пересопницьке Євангеліє – українська першокнига [Електронний ресурс] / Антоніна Якімова // Украински вести / Болгарські вісті. – Режим доступу : <http://www.ukrpressbg.com/his-ukr2007-mova.htm>. – Заголовок з екрана.

Директор Української недільної школи в Софії (Болгарія) Антоніна Якімова про Пересопницьке Євангеліє.

537. Пересопницьке Євангеліє : до 450-річчя української Першокниги (1556-1561 рр.) [Електронний ресурс] : інформаційно-бібліографічний список // Запорізький національний університет. Наукова бібліотека. – Режим доступу : http://library.znu.edu.ua/news_details.php?news_id=134&lang=ukr. – Заголовок з екрана.

538. Чепіга І. Бібліографія праць про Пересопницьке Євангеліє [Електронний ресурс] / Інна Чепіга // Офіційний веб-портал Державного комітету архівів України . – Режим доступу : <http://www.archives.gov.ua/Publicat/Researches/PBibliographia.pdf>. – Заголовок з екрана.

ВІДЕО

539. Книга. Пересопницьке Євангеліє [Електронний ресурс] : відеофільм. – Режим доступу : <http://www.ex.ua/view/2069718>. – Заголовок з екрана.

Про Пересопницьке Євангеліє – визначну рукописну пам'ятку староукраїнської мови та мистецтва XVI століття.

540. Книга Присяги. Пересопницькое Евангелие [Електронний ресурс] : відеофільм. – Режим доступу : <http://video.online.ua/132406>. – Заглавие с екрана.

Відеоекскурсія на батьківщину Першокниги – Пересопницю.

541. Пересопницьке Євангеліє [Електронний ресурс] : відеофільм. – Режим доступу : <http://rus.glas.org.ua/projects/teleexcursions/peresopnica.html>. – Заголовок з екрана.

Про історію писемної пам'ятки українського народу Пересопницьке Євангеліє та створення її факсимільного видання.

542. Пересопницьке Євангеліє переклали на сучасну українську мову [Електронний ресурс] : відеофільм. – Режим доступу : <http://video.bigmir.net/show/172501/>. – Заголовок з екрана.

Про Пересопницьке Євангеліє, його переклад на українську мову.

ДОПОМІЖНИЙ АППАРАТ

Іменний покажчик

- Андрієнко Г. 198-199
Андріяшик О. 418
Андрухов П. 112
Антонович В. (117)
Антонович Д. 297
Антонович М. 297
Антонович-Мельник К. (117)
Атаманчук В. (476)
Атаманчук Н. 174
Ауліх В.В. 31
Бабій С. 5
Багмет М.О. 287
Бажан М.П. 162, 295
Басараба В. 200-202, 447, 475
Батюшков П.М. 114
Бендза М. 298
Бенюк М. 470
Береза Ю. 377, 445, 448-449
Білецький О.І. 272
Білодід О. 241, 299
Білокопитов М. 315
Білостоцький С. 285
Бірюкова І. 419
Блій де Г. 176
Бойко М. 479, 480
Бойчук В. 204-209
Бондар Н.П. 165
Бондарчук О.А. 111
Бражник І. 241, 335
Броновицька Л. 450
Бухало Г. 4, 5, 141, 178, 300, 336, 464, (483)
Бруяк В. 360
Булига В. 451
Булига О. 451, 470-471
Василевич Михайло (126), (342), (459)
Василь, протопоп (126)
Вервес Г.Д. 256
Верстюк В.Ф. 242
Винокур І. 115
Виткалов В.Г. 140, 274, 303
Высоцкий С.А. 151
Власов В. 301
Власовський І. 243
Водограй О. 210
Возняк М.С. 244
Войнарович А. 211
Войтович В.М. 116, 169, 332, 397, 404, 468
Войтюк О.П. 111
Волков П.М. 29
Володимир, митрополит (365)
В'юник А. 389
Гаврилова Я. 236
Гаврилук С.В. 117
Гарматюк В. 68
Глинчак В. 338, 500
Гнатенко Л.А. 391, 392, 393, 403, 412
Гнатишин С. 61
Годованюк О.М. 118
Голембовський Л. 285
Голембовський С. 285
Гольшанська-Заславська Анастасія (360), (371)
Гончаренко М.В. 256
Горбатенко Т.Г. 245
Hoffman J. 157
Григорій, архімандрит (281), (455)
Григор'єр О. 339
Грищук Л.О. 482
Гром'як Р.Т. 289
Грушевський М.С. 119, 246
Губанов О. 421
Гутянський С.К. 399
Демчук П. 491
Дем'яненко В. (476)
Дем'янчук Б.Г. 121
Дем'янчук Г.С. 5, 121, 212, 302, 340, 394, 452, (485)
Дем'янчук О. 213, 424, 425
Девер'янка А.П. 114
Дзюба І.М. 297
Дзюба О.М. 242, 247
Довженко В.Й. 12
Доленко С. 62
Дублянський А. 282
Дубровіна Л.А. 32, 395, 396, 501
Євсевій, митрополит 248
Євтушок О. 448
Ефименко А.Я. 123
Жилін О. 196
Житецький П.Г. (283), (318), 381, 397
Жовтобрюх М.А. 382
Жолтковський П.М. 384

Жук П. 215
Жураковський Б. 63, 124
Загорський Ю. 453
Запаско Я.П. 383, 384, 385, 386, 398-399
Запорожець В. 216
Зимомря М. 490
Зяблюк М. П. 293
Іванова О. 341
Ігнатенко Л.А. 240, 478
Ігнаткин И.А. 125
Іовлева Т.В. 271
Ісаєва Т. 465
Ісаєвич Я.Д. 126, 133
Каганов І.Я. 252
Казимирський О. 218
Камінський М. 179
Кам'янський П. 427
Катишев В. 5
Квурт К. 423
Кидрук І. 219-220
Киричук М. 253
Киркач-Осіпова Д. 271
Кілянчук В. 236
Климентовська В. 174, 448, 454
Климов В.В. 400
Ковалів Ю.І. 288, 289
Ковалевський М. 7
Ковальчук В. 463
Кожан Н.М. 483, 485, 486
Кожушко Н.І. 255
Кожушко О.М. 292
Колодний А. 263
Комаровський В. 476
Кондратюк П. (465)
Кондрашина М. 221
Коноплястий С.А. 305
Конотопець Н. 216
Корешкова З. 222
Костильова Л.А. 481
Kostrzewski J. 30
Котляр М.Ф. 167
Кравцов Л. 132, 180-181, 342, 455-456
Кралюк П. 306, 343-345, 503-504
Кривошеев О. 428
Криловець А. 448
Крип'якевич І. 133-134, 249-250
Крячко Т. 223
Ксендзук Е.С. 493
Кудрицький А.В. 164, 296
Кузьменко В.І. 290
Кулиняк М. (436)
Курас І.Ф. 87
Кучерук О. 285
Кучинко З. 15
Кучинко М. 13-17
Левкович І. 135
Леонова Л.А. 22
Литвин К. (466), (467)
Лібацький А. 168
Лобовик Б. 263
Луц В. 7, 142, 255, 401, 471
Любецька Н. 346
Ляшенко Т. 224
Лящук В. 182, 347
Мазепа І. (498)
Максимович М. (117), (121), 169-170
Мандрик Н. 402
Марков П.Г. 170
Мартиненко М. 225
Мартинюк З.Б. 481
Марченко М.І. 257
Марчук В. 226
Марчук Л. 196, 421, 505
Матвієнко А. 307
Матвіїв А. 64, 429
Матійченко В. 4
Махновець Л.Є. 136, 166, 272-273
Мельник М. 66
Мельник П. 457
Мельник Я.М. 140, 303
Миколаєнко М.А. 114
Миколюк О. 430, 506
Миронець Н.Р. 32
Мирошнікова В. В. 271
Мирошук К. 66, 183-184
Мисан В.О. 137
Михайлик О.Г. 127
Михайлишин П. 227
Михайлова Р.Д. 138, 171
Мищанич О.В. 136
Мізерний А. 235, 469, 473
Мізерний Я. 469
Млин Є. 233
Моліс М. 149
Мороз В.С. 114

Муллер П. 176
 Мулявка О.Є. 172
 Нікітіна Н.О. 485, 486
 Нікольченко Ю.М. 20
 Німчук В.В. 240, 391, 403, 412, 478
 Новак О. 308, 348
 Оверчук С. 309
 Огієнко І. 258-259
 Олексюк І. 350
 Омелянчук І. 310, 433-435, 507
 Онищенко О.С. 403
 Онуфрійчук Ф. 311
 Остапова І. 437
 Острозький Федір Данилович, князь (461)
 Охріменко Г.В. 10, 36
 Павленко Г. 247
 Паламарчук Л. 312
 Панагайба А.А. 493
 Панасенко О. 139
 Панкова М.О. 271
 Парфенюк В. 351
 Пащук І. 189, 260, 313, 352-353, 438, 458
 Переверзев К.В. 159
 Петрик А. 519
 Петрова А. 355
 Писаренко С. 315
 Подільський С. 65
 Позіховський М.К. 111
 Поліщук Я.О. 169, 186-187, 261, 332, 356-359, 374, 397, 404-405, (490), 520
 Полонська-Василенко Н. 262
 Пономарьова Т.О. 140, 255, 303
 Попенко В. 360
 Попова Т. 439
 Попович Л. 477
 Потапенко О.І. 290
 Прищепа Б.А. 29, 33-43, 66-68, 106-109, 142, 153, 492, 521-522
 Прищепа О.П. 6, 7, 142
 Прокопенко В. 188, 523
 Прохоров А.М. 158
 Процюк В.К. 152
 Пура Я.О. 1, 2, 3
 Пшеничний М. 228, 248
 Пшеничний Ю. 189
 Раппопорт П.А. 18
 Ратич О. 19
 Репринцев В.Ф. 242
 Рибаченко В. 524
 Рибенко Л. 248, 448
 Рыбаков Б.А. 59, 122
 Рожко В.Є. 44, 264-268, 316-317, 361, (493), 526
 Романовська А. 527
 Ромейчук М. 362
 Руденко В. 363
 Русанівський В.М. 256, 293, 382
 Сарбей В. 318
 Сахнюк Л.Г. 481, 483-486, 493
 Сас П.М. 143
 Свешніков І.К. 20, 21
 Седов В.В. 144
 Семенович О. 255
 Сербін Г.П. 145, 238
 Сикорский Н.М. 254
 Силин О. 364
 Скаба А.Д. 291
 Скляренко В.Г. 382
 Скляренко В.М. 271
 Скоп-Друзюк Г. 406
 Скринський В. 470, 475
 Слабошпицький М. 269
 Слободяник А. 320
 Смолій В.А. 123, 143, 283
 Снісаренко С. 365
 Сніцаревич В.М. 146, 152
 Соколовський В. 321
 Соловьев С.М. 147-148
 Степанчук І. 440
 Степанюк Л.А. 493
 Степовик Д.В. 388
 Степовичка Л. 234
 Стецький Т. (117)
 Столярчук Б. 466, 467
 Таран В. (476)
 Тараненко О.О. 293
 Теодорович Н.И. 131, 160, 174
 Терен Р. 230
 Терлецька Г.М. 11
 Терський В.С. 45-46, 70-72, 74, 85-105, (156), 175
 Терський С.В. 24-28, 47-54, 73-77, 81-83, 97, 101, 190

Терский-Шеломенцев В.С. 55
 Тиктор І. 251
 Тимошук Н. 491
 Тирак З.М. 481, 484
 Тихомиров М.Н. 150
 Тищенко О. 8
 Ткач В.В. 36, 111
 Толочко П.П. 151, 322
 Томазов В. 474
 Тригубенко В. 366
 Тронько П. 328
 Тубчанінов С. 115
 Туровська Л. 323, 367
 Тхор В.І. 152
 Ульяновська С.В. 297
 Уманцев Ф.С. 390
 Федоришин М.В. 5, 56-57, 78-79,
 153, 169, 191-192, 197, 222,
 231, 248, 274-275, 324, 332,
 368-369, 397, 404, 468
 Федоров Іван (455)
 Федьков І.І. 287
 Філик І. 281
 Фітцке Я. (10)
 Франко І. 325
 Франчук С. 232
 Форсюк Л. 132
 Харват О. 470, 475
 Харук О. (476)
 Хитрий Ч. 154
 Цибульська А. 326
 Цимбалюк В.І. 29
 Цимбалюк Є. 370-373, 441-442
 Цинкаловський О. (121),155, (156)

Сункаловський А. 30
 Цифра Ю. 443
 Чарторийський Федір, князь (120)
 Чекурков В.С. 80, 109-111
 Чепіга І.П. 240, 327, 375, 391,
 403, 407-412, 478, 535, 538
 Черепуха Л. 413
 Черкасова Н.Б. 328-329
 Черниш О.П. 23
 Шаблій О. 176
 Шаповал Ю.І. 276
 Шахматова Л. 330
 Шевченко В.М. 77
 Шевченко Т.Г. 278
 Шевченко Ф.П. 134
 Шевчук В. 279, 331, 459
 Шеломенцев-Терский В.С. 58-59
 Шлихта П.П., протоієрей 193-194, 376
 Шморгун Є. 177, 281, 332, 333,
 377, 378, 379, 427, 445, 460,
 461, 462, 481, (499)
 Шолом'янцев-Терський В. 60
 Штейнгель Ф.Р. (32), (117)
 Юркова О. 446
 Ющенко В. (373), 416
 Якимович Б. З. 134
 Якімова А. 536-537
 Яковенко Н.М. 123, 280
 Яковенко О.В. 414
 Яргіна Т. 380
 Ярошук В.П. 481, 483, 484
 Ясь О. 474
 Яськів Б. 334

Показчик назв праць

- Автограф української історії: IX-XXI 498
Археологічна спадщина Яна Фітцке 10
Археологія Української РСР 11,12
Архив Юго-Западной России ... 113
Батьківщина нашого Євангелія 499
Бібліографія праць про Пересопницьке Євангеліє 478
Біля витоків рідного слова 203
«В усі віки найважча ноша – Слово» 481
Верховна Рада України ухвалила Постанову Про відзначення на державному рівні 450-ї річниці Пересопницького Євангелія 420
Від Пересопницького Євангелія до сучасної мови 337
Вулиці міста Рівне 482
Галицько-Волинський літопис 166
Григорій 281
2011 рік стане роком української Первокниги 497
2011 рік української Першокниги 422,423
900-летие Православия на Волини 120
Державотворчі 248
До ювілею Першокниги 426
Древняя Русь. Город, замок, село 122
Законодавство про пам'ятки історії та культури 9
Запросила Пересопниця 217
Запрошує Рівненщина 469
Звіт з роботи Ровенського загону археологічної експедиції... 96
Звіт про охоронні археологічні розкопки ... 100
Звіт про охоронні розкопки ... 99
Звіт про охоронні розкопки ... 98
Звіт про проведену роботу по Відкритому листу... 94
Звіт про проведену роботу Ровенським давньоруським загonom ... 88
Звіт про проведену роботу Ровенським давньоруським загonom Волинсько-Подільського ... 91
Звіт про проведену Ровенським давньоруським загonom археологічної ... 92
Звіт про роботу окремого давньоруського розвідкового загону ... 84
Звіт про роботу по Відкритому листу ... 95
Інвентар Пересопницького монастиря і села Пересопниці, складений ігуменом Сімеоном Косовським... 303
Историко-статистическое описание церквей и приходов Волинской епархии 131
Історіограф Волинської землі 483
Історія Волині: з найдавніших часів до наших днів 127
Історія міст і сіл Української РСР 128
Історія українського мистецтва. Т. 2. 387
Історія української культури 249-251
Історія Української РСР 129,130
Книга 502
Книга. Пересопницьке Євангеліє 539
Книга Присяги. Пересопницкое Евангелие 540
Книга Рівненщини (2003-2010) 484
Книговедение 254
Княгиня Анастасія Гольшанська-Заславська (304)
Край в XIV - XVI ст. 255
Криниці щедрої душі 485
Культура українського народу 256
Культурна спадщина Рівненського краю 470
Культурна спадщина Рівненщини 471
Література до знаменних і пам'ятних дат Рівненщини на 2011 р. 486
Література про Ровенську область 487
Літопис руський 136
Миколі Федоришину – 50 років 488
На Рівненщині готуються до відзначення 450-річчя української Першокниги 431
На Рівненщині створять культурний центр та музей Пересопницького Євангелія 432
Новини краєзнавчої літератури 489
Нові назви вулиць 5
Оберіг української державності 349
Оргкомітетом керуватиме Кулиняк 436
Осягнення слова 490
Пам'ятники истории и культуры Ровенской области 491
Пересопниця 158-161
Пересопницкое Евангелие 284,514,541
Пересопницьке Євангеліє 239,285-296, 508-510
Пересопницьке Євангеліє – в Лондоні 511
Пересопницьке Євангеліє : до 450-річчя української Першокниги 537

- Пересопницьке Євангеліє – Духовна Святиня народу 512
- Пересопницьке Євангеліє – духовний символ українського народу 314
- Пересопницьке Євангеліє: загальні відомості про книгу 513
- Пересопницьке Євангеліє переклали на сучасну українську мову 542
- Пересопницьке Євангеліє – святиня українського народу 515
- Пересопницьке Євангеліє. 1556-1561 240, 516
- Пересопницьке Євангеліє (1556-1561) та проект його відтворення під патронатом УПЦ 517
- Пересопницьке Євангеліє: шедевр світової культури, який сам розповідає свою історію 518
- Пересопниця 162, 163, 164
- Пересопниця в X-XIII ст. 173
- Пересопниця: минуле, сьогодні, майбутнє
- Першокнига з Пересопниці 354
- Православ'я на Рівненщині 141
- Про відзначення на державному рівні 450-ї річниці Пересопницького Євангелія 415, 495
- Про відзначення 450-річчя Пересопницького Євангелія 416, 494
- Про підготовку та відзначення 450-річчя Пересопницького Євангелія 417, 496
- Проекти храму-пам'ятника в селі
- Пересопниця на честь української Першокниги «Пересопницьке Євангеліє» 463
- Релігієзнавчий словник 263
- Рівненський район 472
- Рівненщина – натхненне джерело Святої Книги 525
- Рівненщина туристична 236, 237
- Рівненщина: фотоальбом 473
- Ровенщина туристська 238
- Rocznik Wołyński 157
- Святиня, на якій присягав Президент 319
- Свято української першокниги «Пересопницького Євангелія» 229
- Скарби княжого граду 69
- Скарбниця історичної пам'яті Рівненщини 22
- Стародавнє населення Прикарпаття і Волині 23
- 1000-ліття Православ'я на Волині 149
- Трикутник духовності Волині 176
- Україна 270
- Україна. Віхи історії 474
- Українська графіка XI – поч. XX ст. 389
- Українська графіка XVI – XVIII століть 388
- Українська Першокнига 528
- Українські письменники 272-273
- Фотозвіт церемонії 530
- Фоторепортаж 531
- Фоторепортаж з презентації факсимільного видання 532
- Фоторепортаж про презентацію факсимільного видання 533, 534
- Фото сторінок Пересопницького Євангелія 529
- «Ходіть, поки маєте світло...» 493
- Цікаві подробиці про книги 374
- 450-річчя «Пересопницького Євангеліє» святкуватимуть на державному рівні 444

Список переглянутих періодичних видань

- Бібліотечний вісник 1997-2001
Вивчаємо українську мову та літературу 2010
Визвольний шлях 2003
Вільне слово 1992-2011
Вісник Книжкової палати 2010
Вісті Рівненщини 1991-2011
Вітчизна 1997
Віче 2011
VIP 2005
Волинь 1991-2011
Голос України 2005-2010
Демократична Рівненщина 2000-2002
Демократична Україна 2007
День 2002, 2008, 2010
Дзеркало плюс 2010
Дивослово 2004
Діалог 1990-2000
Друг читача 1989-2010
Друкарство 2000-2010
Духовна нива 2004-2011
Жовтень 1977
Заповіт 1990
Зелені шати 1993-2011
Зміна 1967-1998
Історія в школах України 2008
Київська старовина 1992
Клеванський тракт 2001-2011
Красзнавство. Географія. Туризм 1999
Культура і життя 1995
Літературна Україна 1998, 2006, 2011
Літопис Волині 1971-1972, 1977-1978
Молодь України 1992, 1995
Народна газета 1992
Науковий світ 2011
Наше дзеркало 201-2002
Нова Волинь 2000-2003
Нова педагогічна думка 1999, 2004
Образотворче мистецтво 1999
Ого 1993-2011
Освіта 1991
Пам'ятки України 1986
Погорина 1998, 2002, 2007, 2008, 2010
Прапор перемоги 2005
Рівне 1990-1997
Рівне вечірнє 1996-2011
Рівне Час 2005-2010
Рівненська газета 2004-2011
Рівненський кооператор 2001-2011
Рівненський репортер 2009-2011
Родовід 1994
Світогляд 2008
Свобода 2004
Сім днів 1993-2011
Скриня 1999-2011
Слово і час 1998-2011
Слово правди 1974-1997
Слово Просвіти 2008-2003
Україна 1994
Україна молода 2008, 2009
Українська культура 1992
Українська мова 2006
Українська мова та література 1997
Українське православне слово 1992
Український історичний журнал 1974, 2008
Урядовий кур'єр 2010, 2011
Хімік 1974-1999
Червоний прапор 1945-1991
Чумацький шлях 2002

ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ

Факсимільне видання Пересопницького Євангелія (2008)
у Рівненському обласному краєзнавчому музеї

Камінний хрест в Пересопниці на місці бувшого монастиря Різдва Пресвятої Богородиці

Пересопницьке Євангеліє. 1556-1561. Дослідження. Транслітерований текст – один з перших перекладів українською мовою канонічного євангельського тексту (2001)

Факсимільне видання
Пересопницького Євангелія (2008)

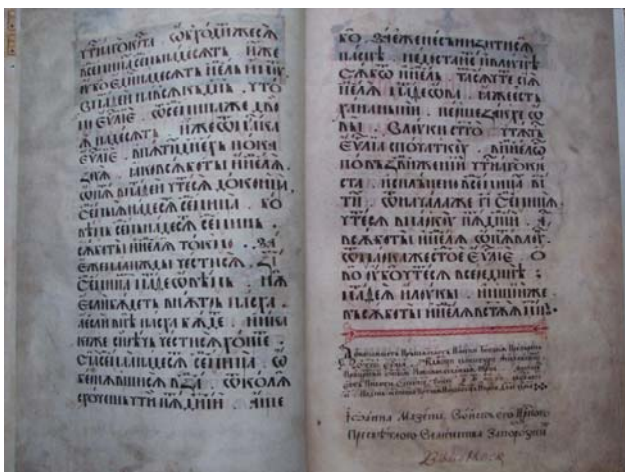
Мініатюра «Євангеліст Марко»
Початок Євангелія від Марка

Мініатюра «Євангеліст Матвій»

Мініатюра «Євангеліст Йоан з Прохором»

Сторінки Пересопницького Євангелія (2008)

Передмова до Науки читання

Церква Святого Миколая в Пересопниці

Пам'ятний знак Українській Першокнизі в Пересопниці

Письменник Є. Шморгун біля книжкової виставки «Пересопницьке Євангеліє. 450 років» в Рівненській державній обласній бібліотеці

Книга Євгена Шморгуна «...І п'їтьма не здолала його. Сторінки буття Пересопницького Євангелія»

Зміст

Від укладачів.....	3
Поліщук Я.О. Світло Першокниги.....	6
Прищепя Б.А. Середньовічна Пересопниця за писемними та археологічними джерелами.....	12
ПЕРЕСОПНИЦЯ: ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ.....	18
ТОПОНІМИ.....	18
ІСТОРІЯ ПЕРЕСОПНИЦІ ЗА АРХЕОЛОГІЧНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ.....	18
Окремі видання.....	18
Публікації у збірниках та журналах.....	21
Публікації в газетах.....	24
ЗВІТИ ПРО РОБОТУ АРХЕОЛОГІЧНИХ ЕКСПЕДИЦІЙ В ПЕРЕСОПНИЦІ (1974-2009 рр.).....	26
ІСТОРІЯ ПЕРЕСОПНИЦІ ЗА ПИСЕМНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ.....	30
Окремі видання.....	30
Статті з довідкових видань.....	35
Публікації у збірниках та журналах.....	36
Публікації в газетах.....	37
НОВІТНЯ ІСТОРІЯ ПЕРЕСОПНИЦІ.....	38
Свято української мови, культури та духовності в Пересопниці (1989-2010 рр.).....	39
Туристичні маршрути.....	41
ПЕРЕСОПНИЦЬКЕ ЄВАНГЕЛІЄ – НАЦІОНАЛЬНА СВЯТИНЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.....	42
ПЕРЕСОПНИЦЬКЕ ЄВАНГЕЛІЄ – ФЕНОМЕН УКРАЇНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ.....	42
Окремі видання.....	42
Статті з довідкових видань.....	46
Публікації у збірниках та журналах.....	47
Публікації в газетах.....	51
ПЕРЕСОПНИЦЬКЕ ЄВАНГЕЛІЄ – УНІКАЛЬНА ПАМ'ЯТКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА МИСТЕЦТВА.....	53
Окремі видання.....	53
Публікації у збірниках та журналах.....	54
УКРАЇНСЬКА ПЕРШОКНИГА НА ПОРОЗІ 450-РІЧЧЯ.....	57
ПЕРЕСОПНИЦЯ ТА ПЕРЕСОПНИЦЬКЕ ЄВАНГЕЛІЄ В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ ТА МИСТЕЦТВІ.....	59
БІБЛОГРАФІЧНІ ПОКАЖЧИКИ.....	62
ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ.....	64
ВІДЕО.....	70
ДОПОМІЖНИЙ АПАРАТ	
Іменний покажчик.....	71
Покажчик назв праць.....	75
Список переглянутих видань.....	77
Фотоілюстрації.....	78

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

91.9:63.3(4Укр)
П 272

Пересопницьке Євангеліє : показчик документних джерел : До 450-річчя створення Пересопницького Євангелія / Рівненська держ. обл. б-ка ; укл. Н. М. Кожан, Л. М. Малишева ; наук. ред. І. В. Мілясевич ; ред. Л. Г. Сахнюк. – Рівне : Волин. береги, 2011. - с. – (450 років Пересопницькому Євангелію).

Науково-допоміжний показчик укладено Рівненською державною обласною бібліотекою до 450-річчя від часу створення Пересопницького Євангелія.

До показчика включено книги, брошури, статті із видань, що продовжуються, збірників, журналів, газет, інтернет-ресурси, відеоматеріали, які присвячені літописній Пересопниці та Пересопницькому Євангелію, що опубліковані українською, російською, польською мовами.

У показчику відображено документи з фондів Рівненської державної обласної бібліотеки, Рівненського обласного краєзнавчого музею, Державного історико-культурного заповідника м. Острога, Державного історико-культурного заповідника м. Дубна..

Видання розраховано на науковців, істориків, краєзнавців, викладачів, студентів

Укладачі:

Кожан Неонила Михайлівна, завідувача відділу акумуляції краєзнавчих документів та бібліографії Рівненської державної обласної бібліотеки,
Малишева Лідія Михайлівна – головний бібліотекар сектору „Історична Волинь”

Відповідальний за випуск:

Ярошук Валентина Петрівна – кандидат історичних наук, директор Рівненської державної обласної бібліотеки

Науковий редактор:

Мілясевич Ірина Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, завідувача кафедрою бібліотекознавства та бібліографії Рівненського державного гуманітарного університету

Редактор:

Сахнюк ЛюдмилаГордіївна - працівник редакційно-видавничого відділу

Відомості про авторів статей:

Поліщук Ярослав Олексійович - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики та літературознавства Національного університету „Острозька академія”, професор кафедри україністики Ягеллонського університету (Краків)

Прищепан Богдан Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського інституту слов'янознавства Київського славістичного університету

Комп'ютерний набір:

Давидчук І. В., Тирак З. М., Сахнюк Л.Г.

Підписано до друку 20.05.2011 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Обл.-вид. арк. 4,86. Наклад 300 пр. Зам. 31.

Видавництво «Волинські береги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел/факс: (036)62-03-97;
e-mail: oberegi@mail5.com

свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано в друкарні видавництва «Волинські береги»

